

Yesuusi Kiitteeddawanttu Oosuwaa Geluwaa

Yesuusi kiitteeddawanttu oosuwaa geetettiyaa mas'aafay, Luuk'aasa mishiraachchuwaa kaalliide s'aafetteedda mas'aafaa. Aw de'iyaa huup'e k'ofay koyro Yesuusa kaalleedda asatuu Geeshsha Ayyaanaan kaalesettiide, aabaa odiyaa mishiraachchuwaa k'aalaa «Yerusaalamen, Yihudaa gadiyaa ubbaan, Sammaariyaan, sa'aa gas'aa gakkanaw» mishiraachchuwaa k'aalaa wooti gadiyaa ubbaa gatseeddentto odanaassa (Kit. 1:8). Mas'aafay Kiristinnaa ammanuu Ayihuda asatuwaa gidдон doomettiide, kumentsaa alamiyaan de'iyaa asaa ubbaa ammanuwaa gidana gakkanaw waan aakkeeddentto odiyaa taarikiyaa. S'aafii, ammaniyaa asatuu Roomaa kawutetsaa olanaw garssanna mak'k'ettiyaa asaa gidennawaanne Kiristinnaa ammanuu Ayihudatuwaa ammanuwaa kumentsaa ootsiyaawaa gidiyaawaa erissanaw darssi daaburiide ootseedda.

Yesuusi Kiitteeddawanttu Oosuu Yesuusabaa odiyaa mishiraachchuwaa k'aalay gakkiiyaa sa'ay wodiyaan wodiyaan aakki aakki biyaawaanne woosa gollii ek'k'eeddawaa k'onc'c'issiyaawaa heezzu huup'e saan shaakkanaw danddayettee:

1. Kiristinnaa ammanuu Yesuusi saluwaa pude bi simmina doometteeddabaa;

2. Israa'eeliyaa gadiyaa ubbaa gakteed-dabaanne;
3. Roome gujjiide Meeditiraaniyaa Abbaa yuushshuwaan de'iyaa gadiyaan aakkeed-dawaa odee.

Yesuusi Kiitteeddawanttu Oosuwa mas'aafan daroppe erettowe Geeshsha Ayaanaa oosuwa gidishin, P'ens's'ek'oste gallassi Yersaalamen de'iyaa ammaniyaawanttu bolla wolk'k'aappe I wod'd'eeddawaa, hawaadanka mas'aafaa gidдон одеттедда оосатуваа ubbaan beetteeddawaadan, Geeshsha Ayyaanay woosa golliyaanne woosa golliyaa kaaletsiyaawantta kaaletseeddawaanne miniseeddawaa gujjiide odee. Beni wode oosettiyaa Kiristinnaa kiitay duma duma odeedda k'aalaa gidoppe mas'i kessina, k'antsaan shiik'eedda. Yesuusi Kiitteeddawanttu Oosuwa gidдон полеттедда kiitatuukka he oosuu ammaniya asaa de'uwaaninne ammaniyaawanttu ittippetetsaan de'iyaa wolk'k'ay ay keenaa darentto odee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Markkatetsaw giiguwaa 1:1-26

Wurssetsaan Yesuusi immeedda azazuwaanne hidootaa 1:1-14

Yihudaa kotaa geleeddawaa 1:15-26

Yersaalamen oosetteedda markkatetsaa 2:1—8:3

Yihudaaninne Sammaariyaan oosetteedda markkatetsaa 8:4—12:25

P'awuloosi kiitetteedda oosuwaabaa 13:1—28:31

P'awuloosi kiitetteedda oosoo koyro hametaa 13:1—14:28

Yerusaalame shiik'uwaa 15:1-35

P'awuloosi kiitetteedda oosoo laa'entso
hametaa 15:36–18:22

P'awuloosi kiitetteedda oosoo heezzentso
hametaa 18:23–21:16

Yerusaalamen, k'eesariyaaninne Roomen ha-
needda P'awuloosa k'ashuwaa 21:17–28:31

¹⁻² Toofiloosaa, Yesuusi saluwaa beedda gallas-
say gakkanaw, ootsanawunne tamarissanaw
doommeeddawaa ubbabaa taani ta koyro
mas'aafaan* s'aafaad. Saluwaa baanaappe
kase I bare dooriide kiitteeddawantta Geeshsha
Ayyaanaan azazeedda.

³ I bare kiitteeddawanttoo oytamu gallassaa
beettiiddinne k'ay S'oossaa kawutetsaabaa unt-
tunttoo odiidde, bare waayiyaappe guyyiyaan,
hayk'uwaappe denddeeddawaa sid'e baynnaan
loytsi ammansiiide, barena untuntta besseedda.

⁴ Untunttunna ittippe de'iidde, untuntta
hawaadan yaagiide azazeedda; «Yerusaalameppe
kesoppite; shin hinttenttu Taappe siseedda
Ta Aabbu hinttenttoo immana giide
hidooteeddawaa naagite.

⁵ Ayaw gooppe, Yohaannisi haatsaan
s'ammak'eedda; shin guutsa wodiyaappe
guyyiyaan, Geeshsha Ayyaanaan hinttenttu
s'ammak'ettanita» yaageedda.

Yesuusi Saluwaa Beedda

(*Mar. 16:19-20; Luk'. 24:50-53*)

⁶ Yesuusi kiitteeddawanttu Yesuusanna
gaketteedda wode Aa, «Godaw, ha wodiyaan

1:1-2 Luk'. 1:1-4 * **1:1-2 Ta koyro mas'aafaan:** Luuk'aasa
Mishiraachchuwaa Mas'aafaa. **1:4** Luk'. 24:49

Israa'eelattoo kawutetsaa zaaranii?» yaagiide oochcheeddino.

⁷ Yesuusi untuntta, «Ta Aabbu bare godatetsaan keeredda agenaanne wodiya hinttenttu eranaassa gidenna.

⁸ Shin Geeshsha Ayyaanay hinttenttu bolla wod'd'iyaa wode, wolk'k'aa hinttenttu akkanita; yaatiide Yerusaalameninne Yihudaa gadiyaa ubbaan, Sammaariyaaninne gadiyaa gas'aa ubbaa gakkanaw Taw markkattiyaawantta gidanita» yaageedda.

⁹ Hewaa geeddawaappe guyyiyaan, untunttu s'eellishshin, d'ok'k'u d'ok'k'u giidde, saluwaa biina, untunttu ayfiyaappe shaarii Aa gentseedda.

¹⁰ Yesuusi bollaw denddiya wode, untunttu saluwaa c'addi s'eellishshin, bootsa mayuwaa mayyeedda laa"u asatuu ellekka untunttu matan ek'k'iide,

¹¹ «Galiilaa asattoo, saluwaa s'eelliidde, hinttenttu ayaw ek'k'eedditee? Ha hinttenttuppe saluwaa beedda Yesuusi saluwaa biyaawaa hinttenttu be'eeddawaadankka, simmiide yaanawaa» yaageeddino.

*Yihudaa Kotaa Maatiyaasi Dooretteedda
(Mat. 27:3-10)*

¹² Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi kiitteeddawanttu Debre Zayite geetettiyaa Wogaraa mitsaa deriyaappe Yerusaalame simmeeddino. Wogaraa mitsaa derii Yerusaalameppe itti kiilo mitiriyaa keena.

¹³ Yesuusi kiitteeddawanttu Yerusaalame geliide, barenttu de'iyaa sa'aa d'ok'k'aa pude keseeddino; yaa keseeddawanttu suntsay

P'es'iroosa, Yohaannisa, Yaak'ooba, Inddiraasa, Pilip'p'oosa, Toomaasa, Barttalamoosa, Maatoossa, Ilppiyoosa na'aa Yaak'ooba, bare gadiyaw seelettiyaa† Simoonanne Yaak'ooba na'aa Yihudaa.

¹⁴ Hawanttu ubbatuu mac'c'awanttunna, Yesuusa daayi Mayraaminanne Yesuusa ishatuwaanna ubbay itti wozanaa gidiide, ubbaa wode ittippetetsaan woossaw shiik'iino.

¹⁵ He wode, P'es'iroosi s'eetanne laatama gidiyaa ammaniyaa asaa shiik'uwaaan ittippe de'iyaa bare ishatuwaa gidдон denddi ek'k'iide, hawaadan yaageedda;

¹⁶ «Taanaadan ammaniyaawanttoo, Yesuusa oyk'k'eeddawantta kaaletseedda Yihudaabaa Geeshsha Ayyaanay kase Daawite doonaan odeedda S'oossaa mas'aafaa k'aalay polettanaw bessee.

¹⁷ Ayaw gooppe, Yihudaa Ask'k'orootu nuunanna de'ee; k'ay nuunanna ittuwaa gidi paydetiide oosuwaa baggay de'ana mala dooretteedda» yaageedda.

¹⁸ Yihudaa Ask'k'orootu bare iita oosuwaan demmeedda miishshaan gadiyaa shammeedda; sintsaw guufanniide kunddina, Aa uluu gidduwaappe daakettedda; Aa marac'c'ii ubbaykka karew p'uls's'etti kesi aggeedda.

¹⁹ Yihudaa bolla haneeddawaa Yerusaalamen de'iyaa Asay ubbay siseedda; hewaa diraw, he gadiyaa barenttu k'aalaan Akelddaamaa giide

† **1:13 Bare gadiyaw seelettiyaa:** Ha suntsay kaallappe Roome asaana ek'ettiide oletteedda Ayihude asaw imetteeddawaa.

suntseeddino; hewaa biletsay suutsaa gadiyaa giyaawaa.

²⁰ P'es'iroosi odiidde, Ayaw gooppe, Mazimuriyaa Mas'aafaan,

Aa gollii mela atto;
ooninne hewaan de'oppo
k'ay

Aa suntsatetsaakka haray akko
geetettiide s'aafetteedda.

²¹⁻²² Hewaa diraw, itti Asay Godaa Yesuusa dendduwaa markkattanaw, nuunanna gaketanaw bessee; Yohaannisi s'ammak'eedda wodiyaappe doommiide, Yesuusi nuuppe saluwaa beedda wodii gakkanaw, Godaa Yesuusi nuunanna hametteedda wodiya ubbaan I nuunanna de'iyaawanttuppe ittuwaa gidi suntsettanaw bessee.

²³ Hewaappe guyye ammaniyaa Asay dooroo Yoss's'oota giyaa Barssaabaa geetettiyaa Yooseefonne Maatiyaasa laa"uwaa esseeddino.

²⁴⁻²⁵ Hewaappe guyyiyaan, S'oossaa woossi-idde, «Ubbaa wozanaa eriyaa Godaw, Yihudaa Ask'k'orootu baresaa baanaw yeggiide beedda oosuwaanne Yesuusi kiitteedda oosuwaa hadaraa akkanaadan, ha laa"u asatuwaappe ittuwaa neeni dooreeddawaa nuuna besa» yaageeddino.

²⁶ Unttunttun saamaa yeggeeddino; saamay Maatiyaasa bollan wod'd'ina, Maatiyaasi Yesuusi kiitteedda tammanne itti kiitettawanttunna pay-detteedda.

2

Yesuusa Kaalliyaawanttu Bolla Geeshsha Ayaanaa Wod'etsaa

¹ P'ens's'ek'ostte* giyaa gallassay gakkeedda wode, ammaniyaawanttu ubbatuu ittippe gidiide, ittisaa shiik'i de'ishshin,

² wolk'k'aama gotuwaadan guummiyaa guntsay wozanaa aatsenan saluwaappe yiide, untunttu utteedda golliyaa ubbaa kumeedda.

³ K'ay tamaa lac'uwaadan poddugiyaawe untunttoo beettiide, shaaketti shaaketti, untunttu ubbaa bolla wod'd'eedda.

⁴ Untunttu ubbaan Geeshsha Ayyaanay kumiide, dumma dumma k'aalaan haasayana mala, untuntta danddayissina, haasayaa doommeeddino.

⁵ Sa'aan de'iyaa asaa zeretsaa ubbaappe yiide, S'oossaw yayyiyaa ittippe de'iyaa Ayihudatuu Yerusaalamen de'iino.

⁶ Ha guntsaa siseedda wode, Asay ubbay shiik'eedda; untunttu barenttu k'aalaan k'aalaan haasayishshin siseedda diraw, giyaawaa d'ayeeddino.

⁷ Asay ubbay maalalettiiddenne hawe ooratsabaa giidde, «Be'ite; ha haasayiyaawanttu ubbatuu Galiilaa asatuwaa gidikkinoo?

⁸ Yaatina, nuuni nu yeletteedda gade k'aalaan untunttu haasayishshin waaniide siseettoo?

* **2:1** *P'ens's'ek'ostte*: Ayihudiyaa Asay Paasigaa Baalaa bonchchoodeppe ishatamu gallassay aad'd'i simmina bonchchettiyaa zarggaa k'oychchaa baalaa geetettiyaawaa. **2:1** Wog. 23:15-21; Zar. 16:9-11

9 Nuuni P'artte asatuu, Meedoone asatuu, Elaamees'e asatuu, laa"u shaafatuwaappe gidduwaan de'iyaawanttu, Yihudaan, K'ap'p'adook'iyan, P'ans's'oossan, Iisiyaan,

10-11 Pirggiyaan, P'inifiliyaan, Gibs'en, K'ereena baggan de'iyaa Liibiyaa woradatuwaan de'iyaawanttu, Roomeppe yeedda imatsatuu, Ayihudatuu, Ayihudatetsaw laametteedda nuuppe amareedawanttu, K'aris's'eese asatuunne, Arabiyaa asatuu, S'oossay ootseedda wolk'k'aama oosuwaa nu k'aalaan untunttu haasayishshin siseeddo» yaageeddino.

12 Ubbaykka maalalettiide, yewuu barenttoo gelennaan is's'ina barenttu gidon, «Laa hawe waagiyaawee?» yaageeddino.

13 Shin hara asatuu ammaniyaawanttu bollan K'iliic'iidde, «Hawanttu ushiide matsotteeddino» yaageeddino.

P'es'iroosa Haasayaa

14 Shin P'es'iroosi, Yesuusi kiitteedda hara tammanne itti kiitettowanttunna denddi ek'k'iide, bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, untunttoo hawaadan yaagi odeedda; «Ayihudatoo, k'ay Yerusaalamen de'iyaa ubbatoo, taani odiyaawaa sisite. Hawe hinttenttoo eretto; hinttenttu k'oppiyaawaadan, hawanttu matsottibeykkino.

15 Ayaw gooppe, wonttaappe biro heezzu saate gidee.

16 Shin hawe Nabiyaa Iyu'eel haasayeeddawaa.

17 «I haasayiide, «S'oossay hawaadan yaageedda; wodiyaawaa wurssetsaan hawaadan hananawaa.

Taani asaa ubbaa bollan ta Ayaanaa gussana.
 Hinttenttu attuma naanaynne hinttenttu
 mac'c'a naanay
 timbbitiyaa odanawantta.
 Hinttenttu wodalla naanaykka sas'aa
 be'anawantta;
 hinttenttu c'imatuukka akumuwaa akumet-
 tanawantta.

18 He gallassatun ta attuma k'oomatuwaa bol-
 laninne
 ta mac'c'a k'oomatuwaa bollan

Taani Ta Ayaanaa gussana.
 Hewaappe guyye untunttu timbbitiyaa
 odanawantta.

19 K'ay Taani bolla saluwaan ooratsabaa,
 garssa saankka malaataa bessana.

Suutsay, tamaynne shaariyaadan,
 kammeedda c'uway de'ana.

20 Wolk'k'aamanne bonchcho gideedda Godaa gal-
 lassay,
 gakkanaappe kase away d'umaana;
 agenaykka suutsaa malatana.

21 He wode hawaadan hananawaa;
 Godaa suntsaa s'eesiyaa ooninne attana»
 yaageedda.

22 «Israa'eeliyaa asatoo, ha k'aalaa sisite;
 Naazireetiyaa Yesuusi hinttenttu gidдон S'oossay
 barenan ootseedda wolk'k'aama oosuwaan,
 ooratsabaaninne malaatan hinttenttoo
 d'iishisseedda asaa; hewaa hinttenttukka eriita.

23 Yesuusi hinttenttoo imettana mala, S'oossay
 kase bare sheniyaaninne bare eraan bare k'ofaa

k'achchi wotseedda; yaatina, Aa hinttenttu nagaranchchatuwaa kushiyan mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishissiide, kak'issi wod'iseeddita.

²⁴ Shin hayk'uu Yesuusa oyk'k'anaw dandday-ibeenna diraw, S'oossay hayk'uwaa seelaa aappe d'ayissiide, Aa dentseedda.

²⁵ Ayaw gooppe, Daawite Yesuusabaa hawaadan yaageedda;

« Taani metootennaadan,

Goday ta ushechchaan de'iyaa diraw,
taani ubbaa wode Godaa ta matan be'ay.

²⁶ Hewaa diraw, ta wozanay nashetteedda;
ta ins's'arssankka nashechchay kumeedda.

K'ay ta bollaykka lo'o de'ana giide,
nashechchaan naagee.

²⁷ Ayaw gooppe, ta shemppuwaa,
Si'ooliyaan aggakka.

K'ay ne Geeshsha Na'aa anhaakka wook'etsakka.

²⁸ Neeni taana de'uwaa ogiyaa erissaadda.

Neeni taananna de'iyaawaan,
taani darii nashettay»

yaageedda.

²⁹ «Ishatoo, nu aawotuwaa kaappuwaa Daawitebaa taani hinttenttoo geeshshaade odanaw bessee; Daawite hayk'k'iide moogetteedda; Aa duufuu hachche gakkanawukka nu matan de'ee.

³⁰ Daawite Nabiyaa gideedda dirawunne S'oossay Aa naanaa zeretsaappe ittuwaa Aa kawutetsaa oydiyaan utissanaw aw c'aak'k'eeddawaa ereedda diraw,

³¹ Kiristtoosa dendduwaa sintsaw s'eelliide, «Aa shemppuu Si'ooliyaan attibeena; Aa bollaykka wook'k'ibeenna» giide odeedda.

³² «S'oossay Yesuusa hayk'uwaappe dentseedda-woo nuuni ubbay markka.

³³ Hewaa diraw, S'oossay bareppe ushechcha baggan† Aa d'ok'k'u d'ok'k'u ootsiide, aw Geeshsha Ayaanaa immana geeddawaadan, Geeshsha Ayaanaa akkiide, hawaa hinttenttu ha'i be'iyaaawaanne sisiyaawaa nu bolla gusseedda.

³⁴⁻³⁵ «Ayaw gooppe, Daawite bare huup'ew saluwaa kesibeenna; shin yaageedda;

«Goday ta Godaa; «Taani ne morkkatuwaa, neeni gediyaan yed'd'a ek'k'iyaaawaa ootsana gakkanaw hawaan taappe ushechcha baggana utta» geedda»

yaageedda.

³⁶ «Hewaa diraw, S'oossay mask'k'aliyaa bolla misimaariyan ha hinttenttu d'ishiide kak'k'eedda Yesuusa Godanne Kiristtoosa ootseeddawaa Israa'eeliyaa asaa zeretsay ubbay tumuppe ero» yaageedda.

³⁷ Asay P'es'iroosi geeddawaa siseedda wode, asaw wozanay daroppe boshettina, P'es'iroosanne Yesuusi kiitteedda haratuwaa, «Nu ishato, yaatina nuuni ayaa udanee?» yaageeddino.

³⁸ P'es'iroosi untuntta, «Hinttenttu nagaray atto geetettana mala, nagaraappe simmiide, hinttenttu huup'iyaan huup'iyaan Yesuusi

† **2:33 Ushechcha bagga:** Guussay bonchchuwaanne wolk'k'aa bessiyaa sa'aa. **2:34-35** Maz. 110:1

Kiristtoosa suntsan s'ammak'ettite. S'oossay immiyaa Geeshsha Ayaanaa hinttenttu akkana.

³⁹ Ayaw gooppe, S'oossay immana geedda k'aalay hinttenttussa, hinttenttu naanatuwaassanne Goday nu S'oossay barekko s'eesiyaa haakuwaan de'iyaawanttu ubbaassa» yaageedda.

⁴⁰ P'es'iroosi untunttoo k'aalaa haraakka gujji markkattiide, «Ha wodiyaa geella asaappe hinttenttu huup'iyaa ashshite» yaagiide zoreedda.

⁴¹ P'es'iroosi odeeddawaa akkeeddawanttu s'ammak'etteeddino; he gallassi heezzu sha"a gidiyaa Asay ammaneeddino.

⁴² Untunttu Yesuusi kiitteeddawanttu timirttiyaan, ittippetetsaan ukitsaa mentsi miyaawaaninne S'oossaa woosan genc'c'iino.

Ammaniyaa Asay Ishatetsaaninne Ittippetetsaan De'iyaa De'uwaa

⁴³ Yesuusi kiitteeddawanttu kushiyan daro ooratsabayanne malaatatu oosettina, asaa ubbaa yashshay oyk'k'eedda.

⁴⁴ Ammaneedda ubbatuu ittippe de'iino; k'ay barenttoo de'iyaa ubbaakka ittippe shaakki akkeeddino.

⁴⁵ Untunttu barenttu gadiyaanne barenttoo de'iyaa zal"i zal"iide, oonanne koshsheedda keena miishshaa ubbaw shaakkeeddino.

⁴⁶ K'ay ubbaa gallassi, itti wozanaa gidiide, Geeshsha Golliyaan pac'c'ennan gakettiide, barenttu golle golle s'eesettiide nashechchaaninne pashikka wozanaan k'umaa miino.

⁴⁷ S'oossaa galatiidde, asaa ubbaan sabetteed-dino. K'ay Goday ammani attiyaawantta gallassi gallassikka untunttu bolla gujje.

3

Itti Wobba Bitanii Pas'eedda

¹ Itti gallassi, P'es'iroossinne Yohaannisi S'oossaa woossanaw udduppu saatiyaan Geeshsha Golliyaa beeddino.

² Yelettoodeppe doommiide, gundda gidiide de'iyaa itti bitanii Geeshsha Golliyaa geliyaa asaappe miishshaa woossanaw, ubbaa gallassi darii lo"a giyaa Geeshsha Golliyaa penggiyaan Asay afiide wotsiyaawe de'ee.

³ He wobba bitanii, P'es'iroossinne Yohaannisi Geeshsha Golliyaa gelana hanishin be'iide, miishshaa untuntta woosseedda.

⁴ P'es'iroosi Yohaannisanna Aa c'addi s'eelliide, «Nuukko haa s'eella» yaageedda.

⁵ Wobba bitanii untunttuppe ittibaa akkanaw koyyiide, untunttukko s'eelleedda.

⁶ Shin P'es'iroosi Aa, «Taw miishshay baawa; shin taw de'iyaabaa taani new immana; Naazireetiyaa Yesuusi Kiristtoosa sunsan dendaade hametta» yaageedda.

⁷ Yaatiide, wobba bitaniyaa bare ushechcha kushiyan oyk'k'iide, pude dentseedda; ellekka Aa gediinne meeshi mek'etsay min aggeedda.

⁸ Bitanii pude guppiide, denddi ek'k'eedda; yaanne haanne hametaa doommeedda. Hewaappe guyyiyaan hamettiidde, guppiiddinne S'oossaa galatiidde, untunttunna ittippe Geeshsha Golliyaa geleedda.

⁹ I hamettishshiinanne S'oossaa galatishshin, Asay ubbay Aa be'eedda.

¹⁰ Yaatiide, miishshaa woossanaw darii lo"a giyaa Geeshsha Golliyaa penggiyaan utteeddawe Aa gideeddawaa akeekeddino; I haneeddawaa be'iide maalaletteeddino.

P'es'iroosi Geeshsha Golliyaan Haasayeedda Haasayaa

¹¹ Bitanii P'es'iroosanne Yohaannisa oyk'k'i utteedda wode, Asay ubbay maalalettiide, Solomone baranddaa* giyaa saan ittippe untunttukko wos's'eeddino.

¹² P'es'iroosi asaa be'eedda wode untunttoo yaageedda; «Israa'eeliyaa asatoo, ayaw hawoo maalalettiitee? Woy ayaw nuuna c'addi s'eelliitee? Nuuni nu wolk'k'aan woy S'oossaa malatiyaawaan ha bitaniyaa hametseeddawaa hinttenttoo malatii?

¹³ Abraahaamo S'oossay, Yisaak'a S'oossay, Yaak'ooba S'oossay, nu aawotuwwaa S'oossay, hinttenttu aatsi immeeddawaa P'ilaas'oosi billanaw k'oppi utteedda wode, hinttenttu Aa sintsan, «Nuuni Aa erokko» geedda bare Na'aa Yesuusa bonchcheedda.

¹⁴ Shin hinttenttu geeshshaanne s'illuwwaa, «Nuuni Aa erokko» giide, shemppuwwaa wod'eeddawaa Aa diraa hinttenttoo billanaw P'ilaas'oosa woosseeddita.

¹⁵ De'uwwaa immiyaawaa hinttenttu wod'eeddita; shin S'oossay hayk'uwaappe Aa dentseeddawoo nuuni markka.

* **3:11** *Solomone baranddaa:* Geeshsha golliyaa away doliyaa sintsa baggana c'ora Asay shiik'iyaa adussanne aako sa'aa.

16 Ha wobba bitaniyaa Yesuusa suntsaa wolk'k'ay miniseedda; hinttenttu be'iyaaawenne eriyaawekka I Aa suntsan ammaniyaawaan oosetteedda; ha hinttenttu ubbaa sintsan Aa hawaadan loytseeddawe, Yesuusa I ammaniyaawaa.

17 «Ha"ikka taanaadan ammaniyaawanttoo, hinttenttukka hinttentta kaalliyaawanttudun, erennaan ootseeddawaa taani eray.

18 Shin S'oossay beni, nabatuwaa ubbatuwaa doonaan, «Kiristtoosi waayettana bessee» yaagi-ide odeedda; bare odeeddawaakka hewaadan poleedda.

19-20 Simmi S'oossay hinttenttu nagaraa maaranaadan, Godaa matappe ayaanaa minotetsaa wodii hinttenttoo yaanaadaaninne S'oossay Yesuusi Kiristtoosa kase hinttenttoo odettowaadan yeddanaadan, hinttenttu nagaraa paas'iide S'oossaakko simmite.

21 S'oossay geeshsha gideedda bare nabatuwaa doonaan benippe doommiide haasayeeddawaadan, ubbabay ooras's'iyaa wodii gakkanaw, Yesuusi saluwaan gam"anaw bessee.

22 Muse, «Goday S'oossay, hinttenttu zariyaa gid-doppe hinttenttoo taanaadan nabiyaa dentsana; hinttenttu I giyaawaa ubbaa sisite.

23 He nabii odiyaawaa sisenna Asay ooninne asaa giddoppe shaaketti d'ayo» yaageedda.

24 «K'ay Saameelappe doommiide, aappe kaala denddeedda nabatuu ubbatuu, ha wodiyaabaa odeeddino.

²⁵ Hinttenttu nabatuwaa naanaa; k'ay S'oossay Abraahaamoo, «Sa'aan de'iyaa asaa ubbaa taani ne zeretsaa baggana anjjana» yaagiide nu aa-wotuwaana c'aak'keedda c'aak'uwaa laattiyaa naanaa.

²⁶ S'oossay hinttentta ubbatuwaa hinttenttu iita oosuwaappe zaariide anjjana mala, bare K'oomaa† dentsiide, hinttenttoo koyro yeddeedda» yaageedda.

4

P'es'iroossinne Yohaannisi Ayihudatuwaa Shanggatuwaa Sintsa Shiik'eeddino

¹ P'es'iroossinne Yohaannisi asaw odishin, k'eesatuwaa kaappatuu, Geeshsha Golliyyaa wotaadaratuwaa azaziyaawenne Saduk'aawanatuu,

² untunttu asaa tamarissiyaa dirawunne hara asatuu hayk'uwaappe denddanawoo markka gidana mala, Yesuusi hayk'uwaappe denddeed-dawaa odeedda diraw, darii yilotiide, untunt-tukko yeeddino.

³ Untuntta oyk'k'iide, sa'ay omarssidiggo diraw wonttanaw k'asho golle gelisseeddino.

⁴ Shin k'aalaa siseeddawanttuppe c'oratuu ammaneeddino; attuma asaa payduu ichcheshu sha"a keena gideedda.

⁵⁻⁶ Wonttetsa gallassi, untuntta mood-diyaawanttu, Ayihuda asaa c'imatuu, Muse higgiiyaa tamarissiyaawanttu, k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappatuu Haanni, K'ayaafi,

3:25 Dom. 22:18 † **3:26** K'oomaa: S'oossaa Aawuwaan dooret-teedda Na'aa.

Yohaannisi Iskkinddirinne k'eesatuwaa
ubbatuwaa kaappatuwaa dabbattuu ubbay
Yerusaalamen shiik'eeddino.

⁷ Yesuusi kiitteeddawantta barenttu gidduwaan
essiide, «Aya wolk'k'aan woy O suntsan hawaa
hinttentu ootseedditee?» yaagiide oochcheed-
dino.

⁸ He wode P'es'iroosi barenan Geeshsha
Ayyaanay kumina, untuntta hawaadan
yaageedda; «Asaa kaaletsiyaawanttoo, Ayihuda
asaa c'imatoo,

⁹ hachche ha hargganchcha bitaniyaw
oosetteedda lo"o oosuwaabaanne I waan
pas'eeddentto, hinttentu nuuna oochchooppe,

¹⁰ mask'k'aliyaa bolla misimaariyan hinttentu
d'ishiide kak'k'ina, S'oossay hayk'uwaappe
dentseedda Naazireetiyaa Yesuusi Kiristtoosa
suntsan ha bitanii pas'iide, hinttentu
sintsaan ek'k'eeddawe hinttentu ubbawunne
Israa'eliyaa asaa ubbaw eretto.

¹¹ Golliyaa kees's'iyaawanttu hinttentu
kad'iide is's'eedda tuussay golliyaa ubbaa
tookkiyaa koshshiyaa tuussaa gideedda.

¹² Asay atotetsaa Yesuusa baggana
demmanaappe attin, hara O baggannanne
demmena; nuuni Aa suntsan ootsanaw bessee;
ayaw gooppe, S'oossay saluwaappe garssan asaw
immedda hara suntsay baawa» yaageedda.

¹³ Shiik'uwaa Asay P'es'iroossinne Yohaannisi
s'aleedda s'alaa be'eedda wode, untunttu
tamaaribeenna c'oo asaa gideeddawaa akeekiide
maalalteeeddino; untunttu Yesuusanna
de'iyawaakka ereeddino.

¹⁴ K'ay pas'eedda bitanii P'es'iroossannanne Yohaannisanna ek'k'eeddawaa Asay be'iide, giyaawaa d'ayeeddino.

¹⁵ Shin P'es'iroossinne Yohaannisi shiik'uwaappe kare kesana mala Asay azaziide, bare gidдон zorettiide,

¹⁶ «Ha asatuwaa ayaa udanee? Ayaw gooppe, untunttu kushiyan oosetteedda wolk'k'aama malaatatuu Yerusaalamen de'iyaa ubbaw beetteedda. Nuuni hewaa erokko gaanaw danddayokko.

¹⁷ Shin yewuu asaw laalettenna mala, hawaappe sintsaw ha asatuu Yesuusa suntsaa oossinne odennaadan, minisiide untuntta, «Hinttena erite» goytte» yaageeddino.

¹⁸ Untunttu s'eesiide, Yesuusa suntsaa mulekka dentsenaadaaninne aabaa tamarissennaadan azazeeddino.

¹⁹ Shin P'es'iroossinne Yohaannisi zaariide, «S'oossaw eeno giyaawaa aggiide, hinttenttoo eeno giyaawe S'oossaa sintsan lo"enttonne ane hintte pirddite.

²⁰ Ayaw gooppe, nuuni be'eeddabaanne siseed-dabaa odennaan agganaw danddayokko» yaagiide shiik'eedda asaw odeeddino.

²¹ Shiik'eedda Asay untuntta muranaw gaasot-tiyaabay d'ayina, laa'entsuwaa darssi palumettiide, haneeddabaw Asay ubbay S'oossaa galatiyaa diraw, untuntta billiide yeddeeddino.

²² He harggiyaappe patsiyaa malaatatuu aw oosetteedda bitanii yelettoodeppe laytsay aw oy-tamuwaappe aad'd'eedda.

*Yesuusi Kiitteeddawanttunne Hara Ammaniyaa
Asatuu D'uma Wode Woossedda Woosaa*

²³ P'es'iroossinne Yohaannisi bilettiide, bar-
enttu dabbatuwaakko biide, k'eesatuwaa kaap-
patuunne Ayihuda c'imatuu barentta geeddabaa
ubbaa untunttoo odeeddino.

²⁴ Unttuntu hewaa siseedda wode, itti
wozana gidiide, S'oossaa hawaadan yaagiide
woosseeddino; «Ubbaa Moooddiyaa Godaw,
saluwaa, sa'aa, abbaanne unttuntu gidдон
de'iyaa ubbabaa med'd'eeddawoo,

²⁵ Neeni New ootsiyaa nu aawuwaa Daawite
doonaan Geeshsha Ayyaanan haasayaadde,

« Ayihuda gidenna Asay ayaw yiloteeddee?

K'ay Asay ayaw danbbennabaw
mak'k'eteeddee?

²⁶ Sa'aa kaatatuu giigetteddino;

gadiyaa mooodiyaawanttu Godaa bollaninne
I okkeedda Kiristtoosa bolla ittippe denddeed-
dino»
yaagaade haasayaadda.

²⁷ «Ayaw gooppe, Heeroodisinne
P'ens's'enaawiyaa P'ilaas'oosi Ayihuda gidenna
asaananne Israa'eliyaa asaana, neeni okkeedda
Kiristtoosa ne Geeshsha Na'aa Yesuusa bolla
denddanaw, ha katamaan shiik'eeddawe tuma.

²⁸ K'ay neeni ne wolk'k'aaninne ne sheniyaan
hanana gaade k'oppa utteeddabaa ubbaa oot-
sanaw shiik'eeddino.

²⁹ Ha"ikka Godaw, unttuntu naasiyaa s'eella;
nuuni neena kaalliyaawanttu, ne k'aalaa

kumentsaa k'onc'c'etetsaan odanaadan, nuuna danddayissa.

³⁰ Patsanaw ne wolk'k'aa bessa; k'ay ne Geeshsha Na'aa Yesuusa suntsan ooratsabaanne malaataa oosissa» giide woosseeddino.

³¹ Unttuntu S'oossaa woosseeddawaappe guyyiyaan, he unttuntu shiik'eeddasay k'aas's'eedda. Unttuntu ubbaan Geeshsha Ayyaanay kumina, S'oossaa k'aalaa k'onc'c'etetsaan odeeddino.

Koyro Ammaneedda Asatuwaa Ittipetetsaa De'uwaa

³² Ammaniyaawanttu ubbatuu k'ofaaninne wozanaan ittuwaa gideeddino. Unttuntu mehii ubbay ittippe de'iyawaappe attin, barew de'eeddabaa ooninne barenttubaa gibeenna.

³³ Yesuusi kiitteeddawanttu Godaa Yesuusi hayk'uwaappe denddeeddawaa wolk'k'aama wolk'k'aan markkattiino; k'ay S'oossay untunttoo ubbaw aad'd'o keekatetsaa darissiiide immeedda.

³⁴ Ammaniyaawanttu gidдон metootanchchay ittuunne baawa; ayaw gooppe, biittay woy gollii de'iyawaanttu ubbatuu zal"iide, akkeedda miishshaa ahiide,

³⁵ Yesuusi kiitteeddawanttoo immiino; he miishshay asaw koshshiyaawaadan shaaketti, huup'iyaan huup'iyaan imettee.

³⁶ K'op'iroosa geetettiyaa saan yeletteedda Yooseefo giyaa Leewiyaa zarii ittuu de'ee; Aa suntsaa Yesuusi kiitteeddawanttu Barnaabaasa geeddino. Hewaa biletsay «Mentsetsiyaa Na'aa» giyaawaa.

37 Barnaabaasi barew de'iyaa gadiyaa zal"eedda miishshaa ahiide, Yesuusi kiitteeddawanttoo immeedda.

5

Hanaaniyaanne Aa Machchatti Sap'p'iiro

¹ Itti Hanaaniyaa geetettiyaa bitanii bare machchatti Sap'p'iirinna gadiyaa zal"eedda.

² He zal"eedda miishshaappe bare machchata erishshin ashshiide, attowaa Yesuusi kiitteeddawanttoo immeedda.

³ Shin P'es'iroosi Hanaaniyaa, «Neeni Geeshsha Ayaanaa c'immaade ne gadiyaa zal"eedda miishshaappe shaakka ashshana mala, s'alahii ne wozanaan ayaw geleeddee?

⁴ Neeni zal"anaappe kase gadii newaa gidennee? K'ay neeni zal"a simminakka miishshay neessa gidennee? Yaatina, hawaa malabaa oot-sanaw ayaw ne wozanaan k'oppaaddii? Neeni S'oossaw worddotowaappe attin, asaw word-dotabeykka» yaageedda.

⁵ Hanaanii he k'aalaa siseedda elekka kund-diide hayk'k'i aggeedda; hewaa siseedda ubbay daro yayyeedda.

⁶ Wodalla asatuu soy geliide, Aa anhaa s'aas'iide, karew kesi Aa moogeeddino.

⁷ Heezzu saate gidowaappe guyyiyaan, Hanaaniyaa machchata hewaa erennaan de'aadde gelaaddu.

⁸ P'es'iroosi izo, «Hinttenttu gadiyaa hanni keena miishshaan zal"eedditee? Ane taw oda» yaageedda.

Iza, «Ee hanni keena miishshaan zal'eeddo» yaagaaddu.

⁹ P'es'iroosi mishiratto, «Neeninne ne asinay Godaa Ayaanaa paac'c'anaw ayaw zoretteedditee? Be'a; ne asinaa moogeedda asatuu karen de'iino; ne anhaakka untunttu kare kessana» yaageedda.

¹⁰ Mishiratta he man'iyaan P'es'iroosa gediyaan matan kunddaade hayk'k'a aggaaddu; wodalla asatuu geliyaa wode hayk'k'eeddawunno demmiide, kare kesseeddawaappe guyye, izi asinaa duufuwaa matan moogeeddino.

¹¹ Ammaniyaa asaa ubbayenne hewaa siseedda hara Asay ubbay darii yayyeedda.

Yesuusi Kiitteeddawanttu Kushiyan
Oosetteedda
Ooratsabatuwaanne Maalalissiyaawantta

¹² Yesuusi kiitteeddawanttu daro malaataanne ooratsabaa asaa gidдон ootsiino; ammaniyaa ubbatuu Solomone baranddaan ittippe shiik'iino.

¹³ Hara asaappe untunttunna gaketanaw haray atto ittuunne s'alibeenna; shin Asay untuntta bonchchee.

¹⁴ Ammaniyaa attuma asayenne mac'c'a Asay kasewaappe c'oray Godaw gujettee.

¹⁵ Hewaa diraw, Asay hargganchchatuwaa shanchchamaaninne saleenan k'eri tookkiide, P'es'iroosi hewaanna aad'd'iyaa wode haray atto, aw kuwenttonne untuntuppe ittuwaa ittuwaa bollanna aad'd'ana mala, katamaa ogiyaa doonaa kessiide wotsee.

¹⁶ K'ay c'ora Asay Yersaalame matan de'iyaa katamatuwaappe hargganchchatuwaanne iita

ayyaanan oyk'etteedda asatuwaa akki yeeddino; ubbatuukka pas'eeddino.

Yesuusi Kiitteeddawanttu Bolla Yedesay Dend-deedda

¹⁷ Hewaappe simmina k'eesatuwaa kaappu-unne aanana de'iyaa Saduk'aawanatuu ubbatuu Yesuusi kiitteeddawantta daro k'anaatiide, unt-tuntu bolla denddeeddino.

¹⁸ K'ay Yesuusi kiitteeddawantta oyk'k'iide, ub-baa asaa k'achchiyaa golliyaan yeggeeddino.

¹⁹ Shin Godaa kiitanchchay k'amma k'asho golle penggiyaa dooyyiide, Yesuusi kiitteeddawantta kare kessiide,

²⁰ «Hinttenttu biide, Geeshsha Golliyaan ek'k'iide, ha ooratsa de'uwaa k'aalaa ubbaa asaw odite» yaageedda.

²¹ Yesuusi kiitteeddawanttu hewaa siseedda wode, wonttumaatsaan Geeshsha Golliyaa geliide, tamarissanaw doommeeddino.

K'ay k'eesatuwaa kaappuunne aanana de'iyaaawanttu yiide, shiik'eedda asaana Israa'eeliyaa c'imatuwaa ubbatuwaa ittippe s'eesiide, Yesuusi kiitteeddawantta barenttu sintsa ahana mala, wotaadaratuwaa k'asho golle kiitteeddino.

²²⁻²³ Shin wotaadaratuu k'asho golle biide, Yesuusi kiitteeddawantta demmibeykkino; guyye simmiide shiik'eedda asaw, «Nuuni biyaa wode k'asho golle kariyaa daro minisi k'achchina, naagiyaawanttukka penggiyaan ek'k'eeddawantta demmeeddo; shin nuuni k'asho golliyaa dooyyiya wode, golle garssan haray atto itti asaynne baawa» yaageeddino.

24 Geeshsha Golliyaa wotaadaratuwaa kiittiyaawenne k'eesatuwaa kaappatuu hewaa siseedda wode, «Hawe waanuwaashsha? K'ay gidini ayee hananddeeshsha?» yaagiide hircgeeddino.

25 Hewaappe guyyiyaan, itti bitanii untunttukko yiide, «Be'ite; k'asho golliyaan hintte k'achcheedda asatuu Geeshsha Golliyaan ek'k'iide, asaa tamarissiino» yaagiide untunttoo odeedda.

26 Geeshsha Golliyaa wotaadaratuwaa azaziyaawe wotaadaratuwaanna biide, Yesuusi kiitteeddawantta aheedda; shin untunttu barentta Asay shuchchaan c'addanawantta giide yayyeedda diraw, untuntta loddan aheeddino.

27 Untunttu Yesuusi kiitteeddawantta ahiide, hewaa shiik'eedda shangguwaa sintsan essina, k'eesatuwaa kaappuu untuntta,

28 «Hinttentta nuuni he bitaniyaa suntsan tamarissenna mala minisiide azazibeykkoo? Be'ite; hintte timirttiyaa Yerusaalame katamaa ubbaa gatseeddita; k'ay he bitaniyaa shemppuwaan nuuna oytsanaw k'oppiita!» yaagiide oochcheedda.

29 P'es'iroossinne Yesuusi kiitteedda haranttu zaariide yaageeddino; «Nuuni asaw azazettanaappe S'oossaw azazettanaw bessee.

30 Mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishi kak'k'iide, hintte wod'eedda Yesuusa nu aawotuwwa S'oossay hayk'uwaappe dentseedda;

31 Israa'eelattoo nagaraappe simaanne nagaraa atto guussaa Yesuusi immana mala, S'oossay mooddiyaawaanne ashshiyaawaa Aa ootsiide,

bareppe ushechcha baggan d'ok'k'u d'ok'k'u oot-seedda.

³² Hewoo nuuni markka; k'ay S'oossay barew azazettiyaawanttoo immeedda Geeshsha Ayyaanaykka markka» yaageeddino.

³³ Shiik'eedda Asay hewaa siseedda wode, daro yilotiide, Yesuusi kiitteeddawantta wod'anaw k'oppeeddino.

³⁴ Shin asaa ubbaan daro bonchchetteedda Gamaaliyaala geetettiya, higgiiyaa tamarissiyaa itti Parisaawii, shiik'uwaan denddi ek'k'iide, Yesuusi kiitteeddawanttu guutsa wodiya kare kesana mala

³⁵ azaziide hewaan shiik'eedda asaa hawaadan yaageedda; «Israa'eeliyaa asatoo, hintte ha asatuwaa ootsana k'oppiyaawaan hinttentta naagite.

³⁶ Ayaw gooppe, hawaappe kase wodiyaan Tewodaasa geettettiyaawe barena wolk'k'aama giide denddeedda; denddina oyddu s'eetu gidiyaa asatuu aanana gaketteddino; shin Aa wod'ina, Aa kaalleedda ubbatuukka laalettiide, maaddenna asaa gidiide atteeddino.

³⁷ Hewaappe guyyiyaan, Asay paydettiya wode, Galiilaa Yihuday denddiide, daro asaa paannuwaa ootsiide kaaletseedda; shin aakka wod'ina, Aa kaalleedda Asay ubbay laalettedda.

³⁸ «Ha"ikka taani hinttenttoo oday; ha asatuwaappe shaakettite; untuntta bochchoppite. Ayaw gooppe, ha k'ofaynne ha oosuu Asay oot-seeddawaa gidoope d'ayana.

³⁹ Shin ha k'ofaynne ha oosuu S'oossaappe yeeddawaa gidoope, hintte untuntta d'ayissanaw danddaykkita; ooni eri hawaa

haniide S'oossaanna hintte iitettennaadan» yaageedda.

⁴⁰ Hewaappe guyye shiik'eedda Asay Gamaaliyaala zoriyaa akkiide, Yesuusi kiitteeddawantta s'eesiide, lissuwaan shoc'isseeddino; hewaappe guyyiyaan untuntta, «Yesuusa suntsaa laa'entsuwaa ubbakka dentsoppite» gi billiide yeddeeddino.

⁴¹ Yesuusa suntsaa diraw, untunttu ugatiidde yeellatanaw bessiyaabaa k'oppeedda diraw, shangguwaa sintsaappe nashettiide keseeddino.

⁴² Untunttu ubbaa gallassi Geeshsha Golliyaaninne asaa soyin Yesuusi, Kiristtoosa gideeddawaa tamarissiyaawaanne odiyaawaa yaa gujjeeddino.

6

Woosa Golliyaa Maaddiyaa Laappu Asatuu Dooretteeddino

¹ He wode, kaalliyaawanttu payduu dari dari biishshin, Giriike k'aalaa haasayiyaa Ayihudatuunne Yihudaan de'iyaa Ayihudatuu walak'etteeddino; ayaw gooppe, Giriike k'aalaa haasayiyaa Ayihudatuu, «Ubbaa gallassi gishettiyaa k'umaan nu asinay hayk'k'o mac'c'awanttu naak'ettiino» yaageeddino.

² Yesuusi kiitteedda tammanne laa"atuu woosa golle asaa ubbaa s'eesiide, hawaadan yaageeddino; «Nuuni S'oossaa k'aalaa odiyaawaa aggiide, k'umaa gishanaw nuw bessena.

³ Ishatoo, lo"a geetettiyaawantta Geeshsha Ayyaanaynne aad'd'o eratetsay kumeedda laappu

asatuwaa hintte giddoppe doorite; nuuni k'ay untuntta ha oosoo suntsana.

⁴ Shin nuuni S'oossaa woosaaninne k'aalaa oduwaan minnana» yaageeddino.

⁵ Yesuusi kiitteeddawanttu haasayeedda haasayay asaa ubbaa nashechcheedda; hewaappe guyye, ammanuunne Geeshsha Ayyaanay kumeedda Iss's'ifaanoosa, Pilip'p'oosa, P'irookoroosa, Nik'aaroon, S'imoon, P'arimeenanne Ayihudatuwaa ammanuwaan geledda Ans's'ookiyaa Niik'olaawoosa dooreeddino.

⁶ Yaatiide Yesuusi kiitteeddawanttu sintsaan untuntta essina, Yesuusi kiitteeddawanttu S'oossaa woosseeddawaappe guyyiyaan, barenttu kushiyaa untunttu bolla wotseeddino.

⁷ S'oossaa k'aalay aakki aakki beedda; kaalliyaawanttu payduwaan Yerusaalamen darssi dari dari beedda; k'ay c'ora k'eesatuukka ammaneeddino.

*Woosa golliyaa Kaaletsiyaa
Iss's'ifaanoosi Oyk'etteedda*

⁸ Aad'o keekatetsaynne wolk'k'ay kumeedda Iss's'ifaanoosi, asaa gidдон ooratsabaanne wolk'k'aama malaataa ootsee.

⁹ Ayiletetsaappe keseedda asaa giyaa Ayihuda ammaniyaawanttuppe, K'ereenappe, Iskkinddiriyaa asatuwaappe, Kilk'k'iyappenne Iisiyaappe yeedda itti itti asatuu denddiide, Iss's'ifaanoosanna palumetteeddino.

¹⁰ Shin Iss's'ifaanoosi aad'd'o eratetsaaninne Ayyaanaan haasayiyaawaa digganaw danddaybbeykkino.

¹¹ He wode untunttu, «Muse bollanne S'oossaa bolla I boriyaa k'aalaa haasayishshin siseeddo» giyaa worddo asatuwaa shammeeddino.

¹² Asaa ubbaa, c'imatuwaanne Muse higgiyaa tamarissiyaawantta hank'k'etseeddino; Iss's'ifaanoosakko yiide Aa oyk'k'iide, shiik'eedda asaakko ahina,

¹³ Aa bolla s'eeseedda worddo markkatuu, «Ha bitanii ha Geeshsha Golliyaanne Muse higgiyaa boriyaawaa awudenne aggena.

¹⁴ Ayaw gooppe I, «Hawe Naazireetiyaa Yesuusi ha Geeshsha Golliyaa kolana; Muse nuw immeedda higgiyaakka laammana» yaagishin, nuuni siseeddo» yaageeddino.

¹⁵ Shiik'uwaan utteedda Asay ubbay Iss's'ifaanoosa akeekiide s'eelliyaa wode, Aa som'i kiitanchchaa som"iyaa malatee.

7

Iss's'ifaanoosa Haasayaa

¹ K'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu Iss's'ifaanoosa, «Hawe tumee?» yaagiide oochcheedda.

² Iss's'ifaanoosi, «Taanaadan ammaniyaawanttoo, ta aawaatoo, sisite! Nu aawuwaa Abraahaamo biro Kaaraane baanaappe kase Masip'p'es'oomiyan de'ishshin, bonchcho S'oossay aw beettiide,

³ «Ne biittaappenne ne dabbatuwaappe shaakettaade, taani neena bessiyaa gadiyaa ba» yaageedda.

⁴ He wode Abraahaamo Kaladaawatuu gadiyaappe kesiide, Kaaraanen de'anaw beedda. Aa aabbu hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, S'oossay Aa ha gade hintte ha"i de'iyaasaa aheedda.

⁵ I ha gadiyaappe haray atto, gediyaan yed'd'iya sa'aakka Abraahaamoo immibeenna; shin aw na'ay d'ayooppekka, S'oossay Aa, «Taani newunne neeppe guyyiyaan, ne zeretsaw ha gadiyaa laata ootsaade immana» yaageedda.

⁶ S'oossay Abraahaamoo, «Ne zaratuu hara gadiyaan de'ana; yaan oyddu s'eetu laytsaw unt-tuntu ayiletananne naak'ettana.

⁷ Shin taani ne zeretsaa mooddiyaa asaa bolla pirddana; hewaappe guyyiyaan, untuntu he gadiyaappe kesiide, hawaan taw goyinnana» yaageedda.

⁸ S'oossay Abraahaame zeretsay k'as's'arettana mala aanana c'aak'k'ina, Yisaak'a I yeliide, hosp-puntsa gallassi k'as's'areedda; Yisaak'i Yaak'ooba k'as's'arina, k'ay Yaak'oobi tammanne laa"u aawotuwa kaappatuwaa k'as's'areedda.

⁹ «Aawotuwa kaappatuu Yooseefo k'anaatiide, Gibs'e gadiyaw ayiletanaadan, Aa zal"eeddino; shin S'oossay aanana ittippe de'ee.

¹⁰ S'oossay waayiyaa ubbaappekka Aa kesseedda; k'ay Gibs'e kaatiyaa sintsankka nashshuwanne aad'd'o eratetsaa aw immeedda; Gibs'e kaatii Yooseefow Gibs'e gadiyaanne bare

golliyaa ubbaa mooddanaadan, suntsatetsaa immeedda.

¹¹ «Gibs'e gadiyaaninne Kanaane gadiyaan ubbaan koshay geliide, c'ora asaa metootseedda; he gaasuwaan nu aawotuu k'umaa demmibeykkino.

¹² Yaak'oobi Gibs'e gadiyaan katsay de'iyawaa sisiide, nu aawotuwaa koyro yaa yeddeedda.

¹³ Laa'entsuwaa buussan Yooseefo bare ishatoo eretteedda; k'ay Gibs'e kaatiikka Yooseefo zariyaa ereedda.

¹⁴ Yooseefo bare aawuwaa Yaak'oobinne bare dabuu ubbay mulekka laappun tammanne ichcheshu Asay barekko yaana mala, kiittiide s'eegisseedda.

¹⁵ Yaak'oobi Gibs'e gadiyaa wod'd'iide hayk'k'eedda; nu aawotuukka yaan hayk'k'eeddino.

¹⁶ Unttuntu anhay hewaappe Sekeema geetettiyaa gadiyaa tookettiide, yaan Abraahaamo Hamoora naanaappe daro biraan shammeedda duufuwaan moogetteedda.

¹⁷⁻¹⁸ «Shin S'oossay Abraahaamoo immana geeddawe polettiyaa wodii gakkana matina, Yooseefo erenna hara kaatii Gibs'e gadiyaan denddana gakkanaw, Asay dari dari beedda.

¹⁹ He kaatii nu zariyaa c'immiidde, guutsa naanay hayk'k'ana mala, kare unttunta kessi olanaadan, nu aawotuwaa un"etseedda.

7:10 Dom. 41:39-41 **7:11** Dom. 42:1-2 **7:13** Dom. 45:1,
16 **7:14** Dom. 45:9-10, 17-18; 46:27 **7:15** Dom. 46:1-7; 49:33
7:16 Dom. 23:3-16; 33:19; 50:7-13; Iya. 24:32 **7:17-18** Kes. 1:7-8
7:19 Kes. 1:10-11, 22

20 «Muse yeletteeddawe he wode; S'oossaa sintsan I daro lo'o na'aa gideedda; bare aawuwaa golliyaan heezzu agenaa gakkanaw dic'c'eedda.

21 Muse wora oletteedda wode, Gibbs'e kaatiyaa naatta demmaade bare na'aadan Aa dichchaaddu.

22 Muse Gibbs'atuwaa aad'd'o eratetsaa ubbaa tamaariide, k'aalaaninne oosuwaan wolk'k'aama asaa gideedda.

23 «Shin Musew yelettoodeppe laytsay oyta-muwaa kumeedda wode, bare ishatuwaa, Israa'eeliyaa asatuwaa be'anaw bare wozanaan k'oppeedda.

24 Israa'eelatuwaappe ittuwaa Gibbs'eppe ittuu naak'k'ishshin be'iide, he Israa'eeliyaa maaddeedda; he naak'k'eedda Gibbs'e bitaniyaa wod'iide, Aa haluwaa kesseedda.

25 Muse bare ishatuwaa bare baggana S'oossay ashshana haniyaawaa untunttu akeekeddino giide k'oppeedda; shin untunttu akeekibeykkino.

26 «Wonttetsa gallassi laa'u Israa'eeliyaa asatuu ittuu ittuwaanna wad'ettiyaawantta demmiide, untuntta sigetsanaw koyyiide, «Asatoo, ishata hinttenttu ayaw ittuu ittuwaa naak'k'iitee?» yaageedda.

27 «Shin he bare shooruwaa naak'k'iyaaawe Musa, «Neena nu bolla mooodiyaawaanne daannaa ootsiide, suntseeddawe oonee?

28 Neeni zino Gibbs'e bitaniyaa wod'eeddawaadan, taanakka wod'anaw koyyay?» yaagiide, Musa karew sugi yegeedda.

29 Muse hewaa siseedda wode Gibbs'eppe kesi-ide, Midiyaama gadiyaan bete gidi de'iidde, laa'u attuma naanaa yaan yeleeedda.

30 «Godaa kiitanchchay oytamu laytsaappe guyyiyaan, Siinaa Deriyaa matan de'iyaa bazzuwaa buuran ees's'iyaa tamaa lac'uwaa gidдон Musew beetteedda.

31-32 Muse bare be'eeddawoo maalalettiide, akeeki s'eellanaw buuraa mataan I shiik'i de'ishshin, Godaa k'aalay, «Taani ne aawotuwwa S'oossaa, Abraahaame S'oossaa, Yisaak'a S'oossaa, Yaak'ooba S'oossaa» yaagiide Musekko yeedda. Muse yashshaa kokkoriide, s'eellanaw s'alibeenna.

33 «Goday Musa, «Neeni ek'k'eedda biittay geeshsha gidiyaa diraw, ne gediyaan de'iyaa c'aammaakka kessa.

34 Taani Gibbs'en de'iyaa Ta asaa waayiyaa geeshsha be'aade, k'ay untunttu ooliyaakka sisaade, untuntta ashshanaw wod'd'aad. Ha'i haaya. Taani neena Gibbs'e kiittana» yaageedda.

35 «He Musa Israa'eelatu; «Neena nuuna mooddiyaawaanne daannaa ootsiide suntseeddawe oonee?» yaagiide is's'eeddino; buuraa gidдон aw beetteedda kiitanchchan mooddiyaawaanne ashshiyaawaa gidana mala, S'oossay Aa kiitteedda.

36 He Muse Israa'eelatuwaa Gibbs'e gadiyaan Zo'o Abbaaninne mela biittaan, oytamu layt-saw ooratsabaanne malaataa ootsiide, Gibbs'eppe kaaletseedda.

37 «Israa'eeliyaa asaw, «S'oossay taana dentseeddawaadan, hintte zariyaa giddoppe ta mala nabiyyaa hinttentoo dentsanawaa» yaageeddawe he Musa.

38 I Israa'eeliyaa asaa maabaraanna ittippe mela biittaaan de'eeddawaa; I nu aawotuwaananne Siinaa Deriyaa bollan barew haasayeedda kiitanchchaanna ittippe de'eedda. Yaatiide S'oossaappe de'uwaa k'aalaa nuw immanaw akkeedda.

39 «Musew nu aawotuu azazettanaw dosibeykkino; shin gede Aa sugi oliide, guyye Gibs'e simmanaw amotteeddino.

40 K'ay Aaroona, «Nuuna kaaletsiyaa s'oossatuwaa nuw med'd'a; ayaw gooppe, ha nuuna Gibs'eppe aheedda Muse waaneeddentto nuuni erokko» yaageeddino.

41 Miizzaa Maraa malatissiide, he wode eek'aa ootseeddino; he eek'aw yarshshuwaa yarshshiide, barenttu kushii ootseedda oosuwaan nashetteeddino.

42 Shin S'oossay untunttoo zokkiyaa zaareedda; untunttu saluwaa s'oolinttiyaw goynnanaadan, untuntta aggeedda; nabatuwaa mas'aafan,

« «Israa'eeliyaa asatoo, oytamu laytsaa,
asay bayinna saan shukkeedda mehiyaanne yarshshuwaa,
taw yarshsheedditee?

43 Hinttenttu hinttenttoo goyinnanaw
ootseedda eek'atuwaa, Molooka
dunkkaaniyaanne

Refaana giyaa hintte s'oossaa s'oolinttiyaa took-
keeddita.

Taani hinttentta Baablooneppe
hini bagga yeddana»
geetettiide s'aafetteedda.

⁴⁴ «Muse bare be'eeddawaa malatissiide, Go-
day aw odeeddawaadan med'd'eedda markkaa
dunkkaanii nu aawaatoo mela biittaan de'ee.

⁴⁵ K'ay nu aawotuu dunkkaaniyaa barenttu
aawotuwaappe kaallaan akkiide, S'oossay kase
yedersseedda Ayihuda gidenna asaa biittaa
oyk'k'eedda wode, Iyyaasunna gelisseeddino;
he dunkkaanii Daawite de'iyaa wodii
gakkanawukka hewaan de'eedda.

⁴⁶ Daawite S'oossaan sabetteedda; k'ay
Yaak'ooba, Goday de'ana golliiyaa kees's'anaw
S'oossaa woosseedda.

⁴⁷ Shin aw golliiyaa kees's'eeddawe Solomona.

⁴⁸⁻⁵⁰ «Shin nabii,
«Goday, «Saluu ta kawutetsaa oydiyaa;
sa'aykka ta gedii yed'd'iyaa saa.
Yaatina, taw ayaa mala golliiyaa kees's'anitee?
Woy taani shemppanasay hak'anee?
Ha ubbabaa ta kushiyan med'd'abeykkita?»
yaagee»
geeddawaadan, Ubbaappe Bolla S'oossay Asay
kees's'eedda golliyaan de'enna.

⁵¹ «Hinttenttu aybe morggii mino asee? Hint-
tenttu wozanay S'oossaa k'aalaa akkanaw aybe
dammeeddawee? Hinttenttu haytsaykka waan

tulleeddee? Ubbaa wode Geeshsha Ayyaanaw azazettenan is's'iita.

⁵²⁻⁵³ Nabatuwaan hinttenttu aawotuu yederssibeennawe oonee? S'oossaa Na'ay S'illuu yaanawaa kasetiide odeeddawant-takka wod'eeddino. Ha"i hinttenttukka kiitanchchatuwaa kushiyaappe S'oossaa higgiyaa akkiide azazettibeenawanttu, S'illuwaa aatsi immiide wod'eeddita» yaageedda.

Iss's'ifaanoosa Shuchchaan Dechchiide Wod'eeddino

⁵⁴ Unttuntu hewaa siseedda wode, barenttu wozanaan Iss's'ifaanoosaw daro yilotiide, barenttu mettershshaa sa"iide naasseeddino.

⁵⁵ Shin Iss's'ifaanoosi barenan Geeshsha Ayyaanay kumina, saluwaa pude c'addi s'eelliide, S'oossaa bonchchuwaanne Yesuusi S'oossaappe ushechcha baggan ek'k'eeddawaa be'eedda.

⁵⁶ Yaatiide, «S'eellite, taani saluu dooyettina, Asaa Na'ay S'oossaappe ushechcha baggan ek'k'eeddawaa be'ay» yaageedda.

⁵⁷ Kooshshaa d'ok'k'u ootsi waassiidde, barenttu haytsaa tuc'c'iide, ittippe gidi aakko wos's'eeddino.

⁵⁸ Katamaappe gas'aa Aa kessiide, shuchchaan c'addeeddino. Markkatuukka barenttu mayuwaa kessiide, itti Saa'oola geetettiyaa wodallaa matan wotseeddino.

⁵⁹ Iss's'ifaanoosi, «Ta Godaa Yesuusaa, ta shempu-waa akka» yaagiide s'eegishshin, unttuntu shuchchaan Aa dechchiino.

⁶⁰ He wode I gulbbatiide, bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Ta Godaw, ha nagaraa

unttunttoo atto ga» yaageedda. Hewaa giinne hayk'k'i aggeedda.

8

Saa'ooli Ammaniyaa Asaa Yedersseedda

¹ Saa'ooli Iss's'ifaanoose hayk'uu lo"a gi akkeedda. He gallassi Yerusaalamen de'iyaa ammaniyaawanttu bolla wolk'k'aama yederssuu denddeedda; Yesuusi kiitteeddawanttuppe attin, ammaniyaawanttu ubbatuu Yihudaa gadiyaaninne Sammaariyaa gadiyaan laaletteeddino.

² S'oossaa asatuu Iss's'ifaanoosa moogeeddino; k'ay aw daro yeekkeeddino.

³ Shin Saa'ooli ammaniyaa asaa d'ayissanaw baas'etee; ubbaa golliyyaa geli geliide, attuma asaanne mac'c'a asaa goochchi goochchiide, k'asho golle yeddee.

Wonggalaa Mishiraachchuu Sammaariyaan Odetteedda

⁴ Laaletteedda ammaniyaawanttu k'aalaa odiide, ubbasaa beeddino.

⁵ Pilip'p'oosi Sammaariyaa katamaa wod'd'iide, Kiristtoosabaa asaw odeedda.

⁶ C'ora Asay Pilip'p'oosi geeddawaa darssi akeekiide siseedda; I ootsiyaa malaataakka be'eedda.

⁷ Ayaw gooppe, iita ayyaanatuu kooshshaa d'ok'k'u ootsi haasayiidde, c'ora asaappe keseeddino; k'ay c'ora sileeddawanttunne wobbatuu pas'eeddino.

⁸ He katamaan Asay daro nashetteedda.

⁹ Shin Simoona geetettiyaa itti bitanii kase, barena wolk'k'aama gi kaayiid, Sammaariyaa asaa, «Laa hawe aybe ooratsabee» giissiidde he katamaan de'eedda.

¹⁰ Guutsatetsaappe doommiide, woggatetsaa gakkanaw, Asay ubbay, «S'oossaa wolk'k'ay daro wolk'k'aamay hawaa» giide aabaa sisee.

¹¹ Daro wodiyaappe doommiide, kaayuwaan Sammaariyaa asaa «Laa hawe ayba ooratsabee» giisseedda diraw, Asay aabaa sisee.

¹² Shin Pilip'p'oosi S'oossaa kawutetsaabaanne Yesuusi Kiristtoosa suntsaabaa attumawanttoonne mac'c'awanttoo mishiraachchuwaa odiidde, untunttu aabaa ammaniide s'ammak'etteeddino.

¹³ K'ay Simoonikka bare huup'ew ammaniide s'ammak'etteeddawaappe guyyiyaan, Pilip'p'oosanna ittippe de'iidde, oosettiyaa malaataanne S'oossay ootseedda wolk'k'aama malaataa be'iide maalaletteedda.

¹⁴ Yesuusi kiitteedda Yersaalamen de'iyaaawanttu, Sammaariyaa Asay S'oossaa k'aalaa akkeeddawaa siseedda wode, P'es'iroosanne Yohaannisa untunttukko yeddeeddino.

¹⁵ P'es'iroossinne Yohaannisi wod'd'iide, ammaniyaawanttu Geeshsha Ayaanaa akkana mala, untunttoo S'oossaa woosseeddino;

¹⁶ ayaw gooppe, Sammaariyaa asatuu Godaa Yesuusa suntsan s'ink'k'ataa s'alalaa s'ammak'etteeddawaappe attin, untunttuppe ittuwaa bollaninne Geeshsha Ayyaanay wod'd'ibeenna.

¹⁷ He wode P'es'iroossinne Yohaannisi barenttu kushiya untunttu bolla wotsowaappe

guyyiyaan untunttu Geeshsha Ayaanaa akkeeddino.

¹⁸ Yesuusi kiitteeddawanttu barenttu kushiya untunttu bolla wotsina, untunttoo Geeshsha Ayyaanay imetteeddawaa Simooni be'eedda wode, P'es'iroosassinne Yohaannisaw miishshaa ahiide,

¹⁹ «Taanikka ta kushiya wotsiyaa ubbay Geeshsha Ayaanaa akkana mala, ha maataa tawukka immeerikkitee» yaageedda.

²⁰ Shin P'es'iroosi aw hawaadan yaageedda; «Neeni S'oossaa imotaa miishshaan shammanaw k'oppeedda diraw, ne miishshay neenanna c'oo d'ayo.

²¹ Ne wozanay S'oossaa sintsan suure gidenna diraw, new hawaan gishuu baawa.

²² Yaatowaappe guyyiyaan ha ne wozanaa iita k'ofaa diraw, nagaraappe simma; ooni eri ne wozanaan de'iyaa iita k'ofaa S'oossay atto gaanenttonne S'oossaa woossa.

²³ Ayaw gooppe, neeni daro k'anaatiyaa oyk'k'aade nagaraa k'ashuwaan de'iyaawaa taani be'ay» yaageedda.

²⁴ Hewaappe guyye Simooni P'es'iroosassinne Yohaannisaw zaariide, «Hinttenttu geeddawaappe ittibayanne taana gakkenna mala, hintte taw S'oossaa woossite» yaageedda.

²⁵ P'es'iroossinne Yohaannisi markkatteeddawaappenne Godaa k'aalaa odeeddawaappe guyyiyaan, guyye Yerusaalame simmeeddino; yaatiide Sammaariyaan de'iyaa daro k'eerii katamatuwaan mishiraachchuwaa k'aalaa odeeddino.

*Pilip'p'oosi Top'p'iyaa Asaa
Gideedda Shuufaa S'ammak'eedda*

²⁶ Godaa kiitanchchay Pilip'p'oosa, «Denddaade Yersaalameppe Gaaza afiyaa asi baynna mela sa'aa ogiyaakko ba; he ogii away kesiyaasaa s'eelliyaa wode ushechcha dugehaa baggana de'ee» yaageedda.

²⁷ Pilip'p'oosi denddiide beedda. Hinddekkoo geetettiyaa Top'p'iyaa kaatattiw biittaa mood-diyaa I miishshaa ubbaakka naagiyaa Top'p'iyaa asaa gideedda itti shuufay de'iyaaawe goyinnanaw Yersaalame beedda.

²⁸ Paray goochchiyaa gaariyaan uttiide, Yersaalameppe guyye simmiide, nabiyyaa Isiyaasa mas'aafaa nabbabee.

²⁹ Geeshsha Ayyaanay Pilip'p'oosa, «He gaariyaakko shiik'aade ittippe gida» yaageedda.

³⁰ Pilip'p'oosi wos's'i yiide, nabiyyaa Isiyaasa mas'aafaa shuufay nabbabishshin sisiide Aa, «Neeni nabbabiyaawaa akeekay?» yaageedda.

³¹ Shuufay, «Taw odiide akeekissiyaa Asay baynnaa waaniide akeekettii?» yaageedda; k'ay bare-nanna gaariyaan kesiide uttana mala, Pilip'p'oosa woosseedda.

³² Shuufay nabbabiyyaa mas'aafay,
«Dorssaadan I shukettanaw laagettee.

Dorssaa maray bare isikiyaa
k'ans's'iyaaawaa sintsan c'o'u giyaawaadan,
ikka bare doonaa pokibeenna.

³³ I kawusheeddawaadan aw s'illo pirdday
d'ayeedda.

Yesuusa de'uu ha sa'aappe pude aketti
diggeedda diraw,

Aa zariyaabaa oonee odanawe?»
yaageedda.

³⁴ Shuufay zaariide Pilip'p'oosaw, «Nabii hawaa oowaa odii? Barebaa odiyee woy hara asaabaa odii? Taw odaarikkii» yaageedda.

³⁵ Pilip'p'oosi zaariide, S'oossaa mas'aafaa I nab-babiyaasaappe doommiide, Yesuusabaa mishi-raachchuwaa k'aalaa aw odeedda.

³⁶ Unttuntu ogiyaa oyk'k'i biidde, haatsay de'iyasaa gakteeddino; shuufay, «Haatsaa hawaa be'a; s'ammak'ettiyaawaa taana diggiyaawe ayee?» yaageedda.

³⁷ Pilip'p'oosi Aa, «Neeni ne kumentsaa wozanaappe ammanooppe, danddayaa» yaageedda.

I zaariide, «Yesuusi Kiristtoosi S'oossaa Na'aa gidiyaawaa taani ammanay» yaageedda.

³⁸ Gaari ek'k'ana mala shuufay azazina, inne Pilip'p'oosi laa'atuu duge wod'd'iide, haatsaan gelina Pilip'p'oosi Aa s'ammak'eedda.

³⁹ Unttuntu haatsaappe gas'aa keseedda wode, Godaa Ayyaanay Pilip'p'oosa lip'p'i ootsiide, afi aggeedda; laa'entsuwaa shuufay Pilip'p'oosa be'ibeenna; shin bare ogiyaa nashettiide beedda.

⁴⁰ Pilip'p'oosi bare huup'ew Azos's'oosan de'iyawaa ereedda; k'ay K'iisaariyaa yaana gakkanawukka, katamaa ubbaan yuuyyiidde mishiraachchuwaa k'aalaa odee.

9

Saa'ooli Kiristtoosan Ammaneedda
(22:6-16; 26:12-18)

¹ Shin Saa'ooli Godaa kaalliyaawantta wod'anaw manddiide, k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaakko beedda.

² Yaatiide Godaa ogiyaa kaalliya asatuwaa mac'c'awanttanne attumawantta demmooppe, k'achchiide Yerusaalame ahanaw, Damask'k'on de'iyaa Ayihuda woosa golletoo dabddaabbiyaa s'aafanaw Aa woosseedda.

³ I biidde, Damask'k'o katamaa gakkana matoode, k'oppennaan saluwaappe wolk'k'aama poo'uu Aa yuushshuwaa ubbaan poo'eedda.

⁴ Saa'ooli sa'aan kunddi uttina, «Saa'oolaa Saa'oolaa, ayaw Taana waayissay?» giyaa k'aalaa siseedda.

⁵ Saa'ooli, «Ta Godaw, neeni oonee?» yaagiide oochcheedda.

Yesuusikka, «Taani neeni yederssaadde de'iyaa Yesuusa» yaageedda.

⁶ Shin Saa'ooli kokkoriiddinne maalalettiidde, «Ta Godaw, taani ayaa ootsanaadan koyyay?» yaageedda.

Goday Aa, «Denddaade katamaa gela; neeni ootsanaw bessiyaabay new yaan odettanawaa» yaageedda.

⁷ Saa'oolanna ogiyaan biyaa asatuu ayinne haasayennan ek'k'i aggiide, kooshshaa sisiino; shin oonanne be'ibeykkino.

⁸ Saa'ooli sa'aappe denddina, Aa ayfii doyettedda wode, ayinne s'eellanaw danddayibeenna; hewaa diraw, untunttu Aa kushiya oyk'k'i goochchiide, Damask'k'o gelisseeddino.

9 Heezzu gallassaa gakkanawukka I s'eellibeenna; ayinne mibeenna; ayaanneekka ushibeenna.

10 Damask'k'on itti Hanaaniyaa giyaa kaalliyaawe de'ee; Goday sas'aan Aa, «Hanaanew» yaageedda.

Hanaanii, «Ta Godaw, hawaan de'ay» yaageedda.

11 Goday Aa, «Denddaade Suure geetettiyyaa ogiyaa baade, Yihudaa soyin itti Saa'oola giyaa S'ersseeseppe yeedda bitaniyaa koya; ayaw gooppe, I woossee.

12 K'ay Hanaaniyaa giyaa bitanii geliide, Saa'ooli laa'entsuwaa s'eelanaadan, bare kushiyya Aa bolla wotsiyaawaa sas'aan be'eedda» yaageedda.

13 Hanaanii zaariide, «Ta Godaw, Yersaalamen ne geeshsha asaa bolla he bitanii ay keena iitabaa ootseeddentto, taani daro asaappe sisaad.

14 K'ay Damask'k'on ne suntsaa s'eesiyaawantta ubbaa k'achchanaw, k'eesatuwaa kaappatuu aw maataa immeeddino» yaageedda.

15 Shin Goday Aa, «Saa'ooli Ayihuda gidenna asaa sintsan, kaatatuwaa sintsaaninne Israa'eeliyya asaa sintsan, Ta suntsaa erissanawunne Taw oot-sanaadan dooretteedda miishshaa gidiyya diraw, neeni ba.

16 Ayaw gooppe, Ta suntsaa diraw, I ay keenaa waayettanaw bessintto, Taani Aa bessana» yaageedda.

17 Hanaanii biide, soy geliide, bare kushiyya Saa'oola bolla wotsiide, «Ta ishaw Saa'oolaa, neeni yiyaa ogiyaan new beetteedda Yesuusi, neeni

s'eelana malanne Geeshsha Ayyaanay neenan kumana mala, taana kiitteedda» yaageedda.

¹⁸ Ellekka, ayentto pok'uwaa malay Saa'oola ayfiyaappe wod'd'ina, Saa'ooli laa'entsuwaa s'eelleedda; k'ay denddiide s'ammak'etteedda.

¹⁹ K'umaa miide minetti, Damask'k'on de'iyaa kaalliyaawanttunna amareeda gallassaa gam"eedda.

Saa'ooli Damask'k'on Tamaarisseedda

²⁰ Ellekka, «Yesuusi Kiristtoosi S'oossaa Na'aa» yaagiide, Ayihuda woosa golletuwaan k'aalaa odeedda.

²¹ Hewaa siseedda ubbay maalalettiide, «Hawe Yersaalamen Yesuusa suntsaa s'eesiyaawantta d'ayissiyaawaa gidennee? K'ay untuntta k'achchiide, k'eesatuwaa kaappatuwaa sintsa afanaw yibeenneeyye?» yaageeddino.

²² Shin Saa'ooli k'aalaa odiyaa oduu min min beedda; Yesuusi k'ay Kiristtoosa gidiyaawaakka I akeekissiide odeedda diraw, Damask'k'on de'iyaa Ayihudatuu aw zaariyaawaa d'ayeeddino.

²³ C'ora gallassaappe guyyiyaan, Ayihudatuu shiik'iide, Saa'oola wod'anaw zoretteeddino.

²⁴ Shin Ayihudatuu barena wod'anaw k'oppowaa Saa'ooli siseedda; untunttu Aa wod'anaw k'ammanne gallassi katamaa penggiyaa naagiino.

²⁵ Shin kaalliyaawantta Aa k'amma afiide, dirssaa huup'iyanna k'un"aan duge wotseeddino.

Saa'ooli Yersaalamen Tamaarisseedda

²⁶ Saa'ooli Yersaalame gakkeedda wode, kaalliyaawanttunna ittippe gaketanaw shiik'i

be'eedda; shin kaalliyaawaa I gideeddawaa ubbay ammanennaan is's'iide, aw yayyeeddino.

²⁷ Shin Barnaabaasi Saa'oola Yesuusi kiitteeddawanttukko afeedda; ogiyaan Godaa I waaniide be'eeddentto, aw Goday wooti haasayeeddentonne k'ay Saa'ooli Damask'k'on Yesuusa suntsan yayyenaan wooti k'aalaa odeeddentto, untunttoo geeshshiide odeedda.

²⁸ Saa'ooli Yerusaalamen yuuyyiiddenne Godaa Yesuusa suntsan yayyenaan k'aalaa odiidde, Yesuusi kiitteeddawanttunna ittippe de'eedda.

²⁹ K'ay Saa'ooli Giriike k'aalaa haasayiyaa Ayihudatuwaana haasayeenne palumettee; shin untunttu Aa wod'anaw koyyeeddino.

³⁰ Ishatuu hewaa sisiide, Saa'oola duge K'iisaariyaa afiide, S'ersseese yeddeeddino.

³¹ Yihudaan, Galiilaaninne Sammaariyaan ubbaan de'iyaa ammaniyaa asatuu sarotetsaan de'eeddino; k'ay minneeddino; Godaw yayyiyaawaaninne Geeshsha Ayaanaa maaduwaan geemettiidde, payduwaankka dari dari beeddino.

P'es'iroosi Liidiyaaninne Yoop'p'en Tamaaris-seedda

³² P'es'iroosi ubba saan yuuyyiidde, Liidaan de'iyaa geeshsha asatuwaakko k'ay wod'd'eedda.

³³ Yaatiide hewaan hosppun laytsaa siliide, arssaan gisiide de'iyaa itti Eeniyaa giyaa bitaniyaa demmeedda.

³⁴ P'es'iroosi Eeniyaa, «Eenaw, Yesuusi Kiristoosi neena patsee; denddaade ne hiis'aa yegga»*

* **9:34 Hiis'aa yegga:** Hawaa guussay meetettiyaabaa giigissa guussaa.

yaageedda. Hewaappe guyye ellekka denddi ek'k'eedda.

³⁵ Liidaaninne Saaroonan de'iyaa Asay ubbay Eeniya be'iide, Godaakko simmeeddino.

³⁶ Yoop'p'e katamaan itti S'aabbito geetettiyaa ammanewunna de'aw; S'aabbito guussay Giriike k'aalaan Dork'k'o giyaawaa. Iza bare de'eedda wodiya ubbaan lo"obaa ootsaaddenne hiyyeesaa maaddaadde de'aw.

³⁷ He wode iza harggaade hayk'k'ina, Asay izi anhaa meec'c'iide, poo'iyaa pude kessiide gisisseedda.

³⁸ Liiday Yoop'p'ew mata; kaalliyaawanttu P'es'iroosi Liidiyaan de'iyawaa Yoop'p'en sisiide, «Hayyanaa nuukko ellekka yaarikki» yaagiyaa kiitaa laa"u asatuwaa bolla aakko kiitteeddino.

³⁹ Hewaappe guyye P'es'iroosi denddiide, untuntunna bi gakkina, pook'iyaa pude Aa kessiide, kifiliya gelisseeddino. Asini baynna am"e mac'c'awanttu ubbay yeekkiiddenne Dork'k'a untuntunna de'iyaa wode ootseedda k'amishatuwaanne mayatuwaa ubbaa P'es'iroosa bessiide, Aa yuushshuwaan yuuyyi aad'd'iide ek'k'eeddino.

⁴⁰ P'es'iroosi untuntta ubbaa kare kessiide, gulbbati S'oossaa woosseedda; k'ay anhaakko simmiide, «S'aabbitee, dendda» yaageedda; S'aabbitakka bare ayfiya dooya P'es'iroosa be'aade, d'ok'k'a uttaaddu.

⁴¹ P'es'iroosi izo bare kushiyan maaddiide, dentsi esseedda; hewaappe guyyiyaan, ammaniyaawanttanne asini baynna am"e mac'c'awantta s'eesiide, pas'eeddawunno

unttunttoo immeedda.

⁴² Ha yewuu Yoop'p'e katamaa ubbaan laalet-tina c'ora Asay Godaa ammaneeddino.

⁴³ P'es'iroosi Yoop'p'en itti Simoona giyaa galb-baa k'aac'iyaawaanna daro wodiyaa gam"eedda.

10

P'es'iroosanne K'ornneliyoosa

¹ Kiisaariyaan «S'aalatuwaa Olaa asatuwaa» geetettiyaa olanchchatoo itti s'eetatuwaa kaappuu K'ornneliyoosa giyaawe de'ee.

² K'ornneliyoosi S'oossaa loytiide ammaniyaa asanne, bare soy asaa ubbaanna ittippe S'oossaw goyinniyaa asaa; Ayihuda hiyyeesaakka I daro maaddee; k'ay S'oossaa ubbaa wode woossee.

³ Itti gallassi udduppu saatiyaa heeraan, «K'ornneliyoosa» giide s'eesiyaa S'oossaa kiitanchchay barekko gelishshin, K'ornneliyoosi sas'aan geeshshiide be'eedda.

⁴ K'ornneliyoosi yayyiide, kiitanchchaa c'addi s'eelliide, «Ta Godaw, I ayee?» yaageedda.

Kiitanchchay zaariide, hawaadan yaageedda; «Ne woosaynne neeni hiyyeesaa maaddiyaawe S'oossaa sintsan hassayettanaw saluwaa beedda.

⁵ Ha"i Yoop'p'e asaa kiittaade, P'es'iroosa geetettiyaa Simoona ahissa.

⁶ P'es'iroosi abbaa doonaan de'iyaa galbbaa k'aac'iyaa Simoona gollen imatsatetsaan utteedda; neeni ootsanaw bessiyaawaa I new odanawaa» yaageedda.

⁷ K'ornneliyoosi barew odeedda kiitanchchay biina, bare k'oomatuwappe laa"atuwaanne

S'oossaw goyinniyaa bareppe shaakettenna wotaadaratuwaappe ittuwaa s'eesiide,

⁸ untunttoo ubbabaa odiide, untuntta Yoop'p'e kiitteedda.

⁹ Wonttetsa gallassi untunttu biide, Yoop'p'e katamaakko matishshin, P'es'iroosi usuppun saatiyaa heeraan golliyaa bollan dembbayiide ootseeddasaa S'oossaa woossanaw keseedda.

¹⁰ K'ay koshattiide, k'umaa maanaw koyyeedda; shin k'umay ka"ishshin, sas'aa be'eedda.

¹¹ Saluu dooyettina, wolk'k'aama mayuwaa malatiyaabay oyddu baggana oyk'ettiide, sa'aan wod'd'ishin, P'es'iroosi be'eedda.

¹² Hewaan oyddu gediyaanna de'iyaa mehii, do'ay, shooshshay, zariinne kafuu ubbay de'ee.

¹³ «P'es'iroosaa, dendda ek'k'aade shukka ma» giyaa k'aalay aakko yeedda.

¹⁴ Shin P'es'iroosi, «Ta Godaw, hanenna! Taani tunabaanne sheneyiyaabaa ubbakka ma erikke» yaageedda.

¹⁵ K'ay laa'entsuwaa, «S'oossay geeshsheed-dawaa neeni tunissoppa» giyaa k'aalay aakko yeedda.

¹⁶ Heezzu gede hewaadan geedda; hewaappe guyyiyaan, ellekka he wolk'k'aama mayuwaa malatiyaawe pude saluwaa aketti aggeedda.

¹⁷ P'es'iroosi bare be'eedda sas'aa biletsay ayaa gidanddeeshsha? Yaagiide, bare wozanaa gidдон, «Laa hawe ayee?» giishshin, K'ornneliyoosi kiitteedda asatuu Simoona gollii de'iyaasaa koyyi-idde, Aa penggiyaan ek'k'eeddino.

18 Barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «P'es'iroosa geetettiyaa Simoona giyaa imatsay hewaan de'ii?» yaagiide oochcheeddino.

19 P'es'iroosi sas'aan be'eeddabaa akeekanaw k'ofaan sheekkide'ishshin, Geeshsha Ayyaanay Aa, «Be'a, heezzu* asatuu neena koyyiino;

20 denddaade wod'd'a; Taani untuntta kiitteedda diraw, sid'ennaan untunttunna ba» yaageedda.

21 P'es'iroosi asatuwaakko wod'd'iide, «Hint-tenttu koyyiyaawe taana. Ayaa akkana yeeddi-tee?» yaageedda.

22 Unttuntu, «S'oossaw yayyiyaa s'illuu Ayihuda asaa ubbaan daro bonchchetteedda s'eetatuwaa kaappuwaa K'ornneliyoosi, neena bare soy afissiide, k'aalaa neeppe sisana mala, S'oossaa geeshsha kiitanchchay aw odeedda» yaageeddino.

23 P'es'iroosi asatuwaa imatsa ootsi shoobbanaw soy mokkeedda.

Wonttetsa gallassi, denddiide untunttunna beedda; Yoop'p'e katamaan de'iyaa ishatsuwaappe ittuu ittuu aanana ittippe beeddino.

24 Wonttetsa gallassi, K'iisaariyaa gakkeeddino; K'ornneliyoosi bare dabbatuwaanne bare lagget-satuwaa ittippe s'eesi shiishshiide, P'es'iroosa naagee.

25 P'es'iroosi gelana hanishin, K'ornneliyoosi aanana gakettiide, Aa sintsan kunddiide, aw goyinneedda.

* **10:19 Heezzu:** Itti itti mas'aafatuu c'ora giino; itti mas'aafay laa"uu yaagee.

²⁶ Shin P'es'iroosi, «Dendda! Taanikka ta huup'ew asaa» yaagiide Aa dentseedda.

²⁷ P'es'iroosi K'ornneliyoosanna haasayiide, soy geleedda; I geliyaa wode c'ora Asay shiik'eeddawaa demmiide,

²⁸ asaa, «Ayihuda Asay hara zariyaanna ittip-petetsaan de'anaw, woy gakettanaw woga giden-nawaa hintte huup'ew eriita; shin taani oonanne tunaa woy sheneyiyaabaa geena mala, S'oossay taana besseedda.

²⁹ Hewaa diraw, hintte taw kiittina, palumay baynnaan yaad. Ha"i, «Taana ayaw ahisseeddi-tee?» yaagaade hinttentta oochchay» yaageedda.

³⁰ K'ornneliyoosi hawaadan yaageedda; «Taani hachche oyddu gallassaappe kase ha saatiyaan udduppu saatiyaa woosaa ta soyin S'oossaa woos-sishin, p'olk'k'iyaa mayuwaa mayyeedda Asay ta sintsaan ek'k'iide,

³¹ taana, «k'ornneliyoosa, S'oossay ne woosaa siseedda; neeni hiyyeesaa maaddiyaawaakka hassayeedda.

³² Simmi asaa Yoop'p'e kiittaade, Simooni P'es'iroosa giyaawaa s'eesissa; Simooni P'es'iroosi Simooni giyaa galbbaa k'aac'c'iyawaa gollen abbaa doonaan imatsatetsaa utteedda» yaageedda.

³³ Hewaa diraw, taani neekko ellekka kiit-taad; neeninne yaadde loytsaadda; simmi neeni nuw odanaw S'oossay neena azazeeddawaa ub-baa sisanaw ha"i nuuni ubbay hawaan S'oossaa sintsan de'eetto» yaageedda.

P'es'iroosa Haasayaa

³⁴⁻³⁵ P'es'iroosi haasayaa hawaadan yaagi doommeedda; «S'oossay asaa som"iyaa s'eellenna; shin gade ubbaan barew yayyiyaawaanne s'illo oosuwaa ootsiyaawaa galatiyaawaa taani tumu akeekaad.

³⁶ S'oossay asaa ubbaa Godaa, Yesuusi Kiristoosa baggana, sarotetsaa odiidde, ha wonggalaa mishiraachchuwaa Israa'eeliyaa asaw kiitteeddawaa hinttenttu eriita.

³⁷ Yohaannisi k'aalaa odeedda s'ink'k'ataappe guyyiyaan, Galiilaappe doommiide, Yihudaa gadiyaa ubbaan haneeddawaa hintte eriita.

³⁸ S'oossay Naazireetiyaa Yesuusa Geeshsha Ayyaanaaninne wolk'k'aan kuntseedda; S'oossay aanana de'iyaa diraw, lo"obaa I ootsiiddinne s'alahiyyaa kaappoo moodetteedda ubbaa patsiidde yuuyyeedda.

³⁹ «Ayihuda gadiyaaninne Yerusaalamen I ootseedda ubbabaw nuuni markka. Unttunttu mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishi kak'k'iide, Aa wod'eeddino.

⁴⁰ Shin S'oossay heezzeentsiyaa gallasan hayk'uwaappe Aa dentsiide besseedda.

⁴¹ S'oossay koyro dooreedda markkatuwaa nuuna, Aa besseeddappe attin, asaa ubbaa gidenna; hayk'uwaappe I denddeeddawaappe guyyiyaan, nuuni aanana meeddonne usheeddo.

⁴² S'oossay wonggalaa mishiraachchuwaa asaw nuuni odanawunne, pas'a de'iyaawanttu bollaninne hayk'k'eeddawanttu bollan pirddanaw I suntseeddawe Yesuusa gideeddawaa nuuni markkattanaw nuuna azazeedda.

⁴³ S'oossay aan ammaniyaa ubbaa nagaraa Aa suntsan atto gaanawaa nabatuu ubbatuu markkattiino» yaageedda.

*Ayihuda Gidenna Asatuu Ammaniide
Geeshsha Ayaanaa Akkeeddino*

⁴⁴ P'es'iroosi biro he yewuwaa odishin, k'aalaa sisiyaa ubbaa bolla Geeshsha Ayyaanay wod'd'i aggeedda.

⁴⁵ P'es'iroosanna Yoop'p'eppe yeedda, ammaniyaa k'as's'aretteedda Ayihuda ubbatuu Ayihuda gidennawanttu bollankka Geeshsha Ayaanaa imotay gukkeedda diraw maalaletteeddino.

⁴⁶ Ayaw gooppe, untunttu dumma dumma k'aalaan haasayishshiininne S'oossaa darotetsaa sabbishshin siseeddino.

He wode P'es'iroosi zaariide,

⁴⁷ «Hawanttu k'ay nuunaadan Geeshsha Ayaanaa akkeeddawanttu s'ammak'ettennaadan, haatsaa untuntta digganaw danddayiyaawe oonee?» yaageedda.

⁴⁸ Untunttu Yesuusi Kiristtoosa suntsan s'ammak'ettana mala, untuntta azazeedda; hewaappe guyyiyaan, untunttu barenttuna amareeda gallassaa uttana mala, Aa woosseeddino.

11

*P'es'iroosi Ayihuda Gidenna Asaappe Amma-
needdawanttu
Soy Ayaw Geleeddento Odeedda*

¹ Yesuusi kiitteeddawanttunne Yihudaa ubbaan de'iyaa ishatuu, Ayihuda gidennawanttukka S'oossaa k'aalaa akkeeddawaa siseeddino.

² P'es'iroosi Yerusaalame beedda wode, k'as's'aretteedda asatuu aanana palumettiidde,

³ Aa, «Neeni k'as's'arettibeennawanttukko gelaade, untuntunna k'umaa maada» yaageeddino.

⁴ Shin P'es'iroosi haneeddawaa koyruwaappe doommiide, maaran maaran hawaadan yaagiide odeedda;

⁵ «Taani Yoop'p'e katamaan S'oossaa woossishin, taani Ayyaanaan gidaade sas'aa be'aaddi; wolk'k'aama mayuwaa malatiyaawe oyddu baggana oyk'ettiide, saluwaappe wod'd'iide, taakko yeedda.

⁶ Hewaa gidduwaa taani c'adda s'eelliyaa wode, oyddu gedii de'iyaa mehiyaa, du'aa, shooshshaa, zariyaanne kafuwaa be'aaddi.

⁷ K'ay, «P'es'iroosaa, dendda; shukka ma» giyaa k'aalaa taani sisaad.

⁸ «Shin taani, «Ta Godaw, hanenna! Tunabay woy sheneyiyaabay ubbakka ta doonaakko shiik'i erenna» gaad.

⁹ «K'aalay saluwaappe laa'entsuwaakka, «S'oossay geeshsheeddawaa neeni tunaa gooppa» yaagiide taw zaareedda.

¹⁰ «Hewe heezzu gede hanina, wurssetsaan ub-babay saluwaa pude gooshetteedda.

¹¹ He man"iyaan heezzu asatuu K'iisaariyaappe taakko kiitettiide, taani de'iyaa golliyya gakki aggeeddino.

¹² Taanikka sid'ennaan untuntunna baana mala, Geeshsha Ayyaanay taw odeedda. K'ay ha usuppun ishatuu Yoop'p'eppe taananna K'iisaariyaa biina, nuuni K'ornneliyoosa soy geleeddo.

¹³⁻¹⁴ Kiitanchchay bare soyin ek'k'iide barena, «P'es'iroosa geetettiyaa Simoonaa s'eesanaw asaa Yoop'p'e kiitta; neeninne ne golle Asay ubbay attiyaa k'aalaa I new odanawaa» geeddawaa K'ornneliyoosi wooti siseeddentto, nuw odeedda.

¹⁵ «Taani haasayanaw doommiyaawaan Geeshsha Ayyaanay koyro nu bolla wod'd'eeddawaadan, untunttu bollaakka wod'd'i aggeedda.

¹⁶ Goday, «Yohaannisi haatsaan s'ammak'eedda; shin hinttenttu Geeshsha Ayyaanaan s'ammak'ettanita» yaageedda k'aalaa taani hassayaaddi.

¹⁷ S'oossay nuw Godaa Yesuusi Kiristtoosa ammaneeddawanttoo immeedda imotaa malaa Ayihuda gidennawanttookka k'ay immooppe, simmi S'oossaa digganaw taani oonee?» yaageedda.

Ammaniyaawanttu Kiristtaane Geetetteeddino

¹⁸ Untunttu hawaa siseedda wode barenttu palumaa aggiide, «Yaatina, S'oossay Ayihuda gidennawanttukka k'ay nagaraappe simmiide de'anaadan, untuntta kaac'eedda» yaaggiide S'oossaa galateeddino.

¹⁹ Iss's'ifaanoosa bolla gakkeedda waayiyaa geeduwaan laaletteedda ammaniyaawanttu k'aalaa Ayihudatuwaa s'alalaappe attin, haraw ittoonno odennaan, Pink'k'e, K'op'iroosanne Ans's'ookiyaa gakkanaw yuuyyeeddino.

²⁰ Shin K'op'iroosappenne K'ereenappe yeedda itti itti ammaniyaa asatuu Ans's'ookiyaa biide, Godaa Yesuusa wonggalaa mishiraachchuwaa odidde, Giriike asawukka* odeeddino.

²¹ Godaa wolk'k'ay untuntunna de'ee; k'ay c'ora Asay ammaniide, Godaakko simmeeddino.

²² Ha yewuu Yerusaalamen de'iyaa ammaniyaa asaw sisettina, ammaniyaa Asay Barnaabaasa Ans's'ookiyaa kiittedda.

²³ Barnaabaasi Ans's'ookiyaa beedda wode, S'oossaa aad'd'o keekatetsaa oosuwaa be'iide nashettedda; untuntu ubbay Godan barenttu kumentsaa wozanaappe min de'anaadan, untunta zoreedda.

²⁴ Ayaw gooppe, Barnaabaasi Geeshsha Ayyaanayenne ammanuu kumeedda lo'o asaa; he gaasuwaan c'ora Asay Godaakko yeeddino.

²⁵ Hewaappe guyyiyaan, Barnaabaasi Saa'oola koyyanaw S'ersseese beedda.

²⁶ Yaatiide Saa'oola demmeedda wode, Ans's'ookiyaa aheedda. Barnnaabaasinne Saa'ooli ammaniyaa asaana itti laytsaa kumentsaa uttiide, c'ora asaa taa'arisseeddino; kaalliyaawanttu Ans's'ookiyaan Ammaniyaa asaa geetettiide, koyro s'eesetteeddino.

²⁷ Nabatuu Yerusaalameppe Ans's'ookiyaa he wode wod'd'eeddino.

²⁸ Untunttu giddoppe Agaaboosa giyaawe denddiide, sa'aa ubbaan wolk'k'aama koshay denddanawaa Ayaanaa wolk'k'aan timbbitiyaa

* **11:20** *Giriike asaa:* Hawaa guussay Giriike k'aalaa haasayiyaa Ayihude woy hara asaa.

odeedda; hewe haneeddawe K'alawudeyoosa kawutetsaa wodiyaanna.

²⁹ Kaalliyaawanttu huup'iyaan huup'iyaan barenttu wolk'k'aa keena miishshaa kessiide, Yihudaan de'iyaa barenttu ishato maaduwa yeddanaw k'ofaa k'achcheeddino.

³⁰ Unttuntu hewaadan ootsiide, miishshaa Bar-naabaasa bollaninne Saa'oola bolla woosa golle c'imatoo yeddeeddino.

12

Woosa Gollen Wolk'k'aama Iita Yedesay Doomeedda

¹ Kaatiyaa Heroodise* he wode woosa golle asaappe amareedawantta waayissuwaa doomeedda.

² Yohaannisa ishaa Yaak'ooba mashshaan wod'iseedda.

³ Hewe Ayihudatuwaa nashechcheeddawaa be'iide, gujji P'es'iroosakka oyk'k'eedda; hewe Maagage Ukitsaa Baalaa bonchchiyaa gallassatuwaanna.

⁴ P'es'iroosa oyk'k'iide k'achcheedda. Paasigaa Baalaa Bonchchiyaa gallassatuwaappe guyyiyaan, gade asaa sintsa aatsanaw k'oppiide, oyddu oyddu wotaadaratuu Aa naaganaadan, tammanne usuppun wotaadaratoo aatsiide immeedda.

* **12:1** *Heroodise*: Hawaa guussay Heroodise Agriip'p'a koyruwaa gidiide, Paalasttiine giyaa gadiyaa ubbaa moodiyaawaa. Hewenneekka wogga Heroodise heezzetsa yeletaa. **12:4** Kes. 12:1-27

⁵ Hewaa diraw, P'es'iroosi k'asho golliyaan naagetee; shin woosa golle Asay aw minisiide S'oossaa woossee.

Kiitanchchay P'es'iroosa K'asho Golleppe Kessedda

⁶ Heroodise P'es'iroosa asaa sintsa aatsanaw k'oppanaappe kase k'amma, P'es'iroosi laa"u santsalataan k'ashettiide, laa"u wotaadaratuwaappe gidduwaan gem"ishedda; naagiyaawanttukka k'asho golle penggiyaan ek'k'iide naagiino.

⁷ Akeekenaan de'ishshin, Godaa kiitanchchay hewaan ek'k'i aggeedda; k'asho gollenkka poo'uu poo'ii aggeedda. Kiitanchchay P'es'iroosa miyyiyaa dechchi beegotsiide Aa, «Elle dendda» yaageedda; he man"iyaan santsalatay Aa kushiyaappe wod'd'i aggeedda.

⁸ Kiitanchchay Aa, «Ne suriyaa danc'c'a; ne c'aammaakka wotsa» yaagina, P'es'iroosi hewaadan ootseedda; kiitanchchay, «Ne mayuwaa mayyaade taana kaala» yaageedda.

⁹ P'es'iroosi k'asho golliyaappe kesiide, kiitanchchaa kaalleedda; aw sas'aa be'iyawaa malateeddappe attin, kiitanchchay ootsiyaabay tuma gideeddawaa eribeenna.

¹⁰ Kiitanchchayne P'es'iroosi koyro wotaadaraappenne laa'entso wotaadaraappe aad'd'iide, katamaa afiyaa birataa penggiyaakko gakkeeddino; penggiikka untunttoo barekka dooyetti aggeedda; untunttu kesiide itti ogiyaanna biishshin, kiitanchchay ellekka P'es'iroosappe shaaketti aggeedda.

¹¹ P'es'iroosi barena gakeeeddabaa akeekiide, «Taana Goday bare kiitanchchaa kiittiide, Heroodisa kushiyaappenne Ayihuda Asay naagi utteedda ubbabaappe ashsheeddawaa ha'i tumu eraad» yaageedda.

¹² I hewaa akeekedda wode, c'ora Asay ittippe shiik'iide S'oossaa woossiyaasaa, Mark'k'oossa giyaa Yohaannisa daayi Mayraami soy

¹³ biide penggiyaan s'eesina, itti Roodo giyaa k'oomata dooyyanaw yaaddu.

¹⁴ Rooda P'es'iroosa k'aalaa gideeddawaa ereedda wode, barena nashechchina, penggiyaa dooyyennan guyye wos's'aadde, P'es'iroosi karen ek'k'eeddawaa asaw odaaddu.

¹⁵ Asay izo, «Hanne, neeni gooyaa» yaageedda. Rooda P'es'iroosa gideeddawaa geeshshaade odaaddu. Unttuntu, «Hewe Aa kiitanchchaa»† yaageeddino.

¹⁶ Shin P'es'iroosi karen s'eesiide aggenaan is's'ina, Asay kariyaa dooyyi, Aa be'iide maalalet-teeddino.

¹⁷ Shin unttuntu c'o"u gaana mala, P'es'iroosi bare kushiyan s'orssiide, Goday k'asho golliyaappe Aa wooti kesseeddentto, unttuntu k'onc'c'issi odiide, «Hawaa Yaak'oobawunne‡ ishatoos odite» giide, kesi harasaa beedda.

Heroodisa Hayk'uwaa

¹⁸ Sa'ay wontteedda wode, P'es'iroosi hak'a bidiggeeddentto giina wotaadaratuwaa gidдон daro walassay keseedda.

† **12:15** *Aa kiitanchchaa:* Aa naagiyaa kiitanchchaa gidennaan aggena guussaa. ‡ **12:17** *Yaak'ooba:* Godaa ishaa. § **12:17** *Ishatoo:* Ammaniyaa haratoo.

¹⁹ Heroodise P'es'iroosa koyyishshin, I d'ayeedda wode, naagiyaawantta k'oriide, untuntta wod'ana mala azazeedda; hewaappe guyyiyaan, Yihudaappe K'iisaariyaa wod'd'iide, hewaan amareeda wodiyaan utteedda.

²⁰ Heroodise S'iirroosa asawunne Sidoonaa asaw loytsi hank'k'etteedda; untunttu gade Asay kat-saa Heroodisa gade asaappe demmiyaa diraw, untunttu ittippe gidiide, Aa golliyaan kaappuwaa Bilass's'oosa barenttu bagga ootsiide, sigettana mala woossanaw Heeroodisakko beeddino.

²¹ Heroodise suntsetteedda gallassi, bare kawutetsaa mayuwaa mayyiide, kawutetsaa oydiyaan uttiide, asaw haasayeedda.

²² Asay, «Hawe S'oossaa k'aalaa; asaa k'aalaa gi-denna» yaagiide kooshshaa d'ok'k'issiide haasayeedda.

²³ Heroodise S'oossaa bonchchibeenna diraw, he man"iyaan Godaa kiitanchchay Aa dechchina, gus'uniyaan meetettiide, hayk'k'i aggeedda.

²⁴ Shin S'oossaa k'aalay dic'c'eenne dari dari bee.

²⁵ Barnnaabaasinne Saa'ooli barenttu oosuwaa poliide, Mark'k'oossa giyaa Yohaannisa barent-tuna akkiide, Yersaalameppe simmeeddino.

13

Barnnaabaasinne Saa'ooli Geeshsha Ayyaanay Doorina, Tamaariisanaw Kiitetteeddino

¹ Ans's'ookiyaan de'iyaa ammaniyaa asaa giddon nabatuunne tamaariissiyaawanttu de'iino; untunttukka Barnaabaasa, Karetsa giyaa Simoona, K'ereenappe yeedda Luuk'iyooosa,

gadiyaa mooddiyaa Heroodisanna* dic'c'eedda Minaahanne Saa'oola.

² Unttuntu Godaw goyinnishshinanne s'oomishshin, Geeshsha Ayyaanay, «Taani s'eeseedda oosoo Barnnaabaasanne Saa'oola taw dummayite» yaageedda.

³ Unttuntu s'oomeeddawaappenne woosseed-dawaappe guyyiyaan, barenttu kushiya Bar-naabaasa bollaninne Saa'oola bollan wotsiide, untuntta yeddeeddino.

*Barnnaabaasinne Saa'ooli K'op'iroosa
Beeddino*

⁴ Hewaa diraw, Geeshsha Ayyaanay untuntta kiittina, Seeluuk'iyaa wod'd'eeddino; hewaappe wonggiriyaan geliide, K'op'iroosa haatsaani dooddetteeddasa beeddino.

⁵ Unttuntu Silmaana gakkiide, Ayihuda woosa golletuwaan S'oossaa k'aalaa odeeddino; untuntta maaddanaw Yohaannisi† untunttunna de'ee.

⁶ Unttuntu K'op'iroosa haatsaan dooddettedda sa'aa ubbaa P'aafu gakkanaw yuuyyiide, nabiya itti worddanchchaa, Ayihuda asaa Bar-Yesuusa giyaa shareechchuwa demmeeddino.

⁷ He shareechchuu gadiyaa mooddiyaa Sarggiyoosa P'awuloosa giyaa akeekanchcha bitaniyaanna de'ee. Sarggiyoosa P'awuloosa Barnnaabaasanne Saa'oola barekko s'eesiide, S'oossaa k'aalaa sisanaw koyyeedda.

* **13:1 Heroodisa:** Herood Anttip'aasa geetettiyaa wogga Heroodise na'aa. Hewenneekka Galiilaa giyaa gadiyaa mooddiyaawaa. Luk'. 3:1 s'eellite. † **13:5 Yohaannisa:** Hara sunsay Mar. 12:12, 25 s'eellite.

⁸ Shin shareechchuwaa Elimaasi (Giriike k'aalaan hewe Aa suntsaa) gadiyaa mood-diyaawaa ammanuwaa digganaw koyyiide, untunttu haasayaa p'alk'k'eedda.

⁹ Shin P'awuloosa giyaa Saa'ooli barenan Geeshsha Ayyaanay kumina, shareechchuwaa c'addi s'eelliide,

¹⁰ Aa, «Laa ha s'alahiyaa kaappuwaa na'aw, genetetsay ubbayne iitatetsay ubbay kumeedda-woo, s'illotetsaa ubbaa morkkew, Godaa ogiyaa suuriyaa geellayiyaawaa aggikkii?

¹¹ Be'a; ha"i Godaa kushii ne bolla de'ee; neeni k'ook'a gidana; amareeda wodii gakkanaw, aawaa poo'uwaa be'akka» yaageedda.

He man"iyaan shaannochchayne d'umay Aa ayfiyaa goozina, bare kushiyaa oyk'k'iide, kaalet-siyaa uraa koyyiide yuuyyeedda.

¹² He wode gadiyaa mooddiyaawe hewaa be'eedda wode, Goday tamarissiyaawaan maalalettiide ammaneedda.

*Barnnaabaasinne P'awuloosi P'iisiidiyan
De'iyaa Ans's'ookiyaa Beeddino*

¹³ P'awuloosinne aanana de'iyaa wanttu P'aafuppe denddiide, P'inifiliyaan de'iyaa P'ergge wonggiriyaan beeddino; Yohaannisi untuntuppe shaaketti, Yersaalame simmeedda.

¹⁴ Shin untunttu P'erggeppe aad'd'iide, P'iisiidiyan de'iyaa Ans's'ookiyaa gakkeeddino; Sambbata gallasan Ayihuda woosa golle geliide utteeddino.

¹⁵ Muse higgiinne nabatuwaa mas'aafay nab-babetteeddawaappe guyyiyaan, Ayihuda woosa

golle kaappatuu, «Nu ishatoo asaa minisiyaa k'aalay hinttenttoo de'ooppe, asaw haasayerikki-tee» yaagiide untunttoo kiitteeddino.

¹⁶ P'awuloosi denddi ek'k'iide, bare kushiyan s'orssiide, hawaadan yaageedda; «Israa'eeliyaa asatoo, S'oossaw yayyiyaawanttoo sisite.

¹⁷ Ha Israa'eeliyaa asaa S'oossay nu aawotuwa dooriide, Gibs'e gadiyaan imatsatetsaan untunttu de'ishshin, untuntta c'orisseedda; bare wolk'k'aama wolk'k'aankka Gibs'e gadiyaappe untuntta kesseedda.

¹⁸ Bazzuwaan oytamu laytsaa keenaa nu aawotuwa I danddayeedda.

¹⁹ Kanaane giyaa gadiyaan Ayihuda gidenna laappu kawutetsaa d'ayissiide, untunttu gadiyaa bare asaa laatisseedda.

²⁰ Hewaappe guyyiyaan, nabiya Saameela wodiya gakkanaw, oyddu s'eetanne ishatamu laytsaa keenaa daannatuwa untunttoo immeedda.

²¹ Hewaappe guyyiyaan, untunttu barenttoo kaatiyaa immana mala woossina, S'oossay Bi-iniyaama zariyaappe K'iisa na'aa Saa'oola oytamu laytsaw kaatetana mala, untunttoo immeedda.

²² S'oossay Saa'oola shaareeddawaappe guyyiyaan, untunttu bolla Daawite kaatetana mala, Aa dentseedda; Daawitebaa markkattiidde, «Taani koyyiyaa ubbabaa ta wozanaadan ootsiyaa Issey na'aa Daawita demmaad» yaageedda.

13:17 Kes. 1:7; 12:51 **13:18** Pay. 14:34; Zar. 1:31 **13:19** Zar. 7:1; Iya. 14:1 **13:20** Dan. 2:16; 1 Sam. 3:20 **13:21** 1 Sam. 8:5; 10:21 **13:22** 1 Sam. 13:14; 16:12; Maz. 89:20

23 «S'oossay, ‹Taani Daawita zariyaappe Israa'eeliyaa asaa ashshiyaawaa ahana› k'aalaa geleeddawaadankka, Yesuusa aheedda.

24 Yesuusi yaanaappe kase Israa'eeliyaa Asay ubbay barenttu nagaraappe simmiide s'ammak'ettana mala, Yohaannisi k'aalaa odeedda.

25 K'ay Yohaannisi bare oosuwaa wurssana haniidde asaa, ‹Taana oona giide k'oppiitee? Taani hintte naagiyaawaa gidikke; shin be'ite, Aa gediya c'aammaa k'ashuwaakka gediyaappe billanaw taw bessenawe taappe guyyenna yee› yaageedda.

26 «Taanaadan ammaniyaawanttoo, Abraahaame zeretsatoo, k'ay hawaan Ayihuda gidennawanttoo S'oossaw yayyiyaawanttoo, ha atatetsaa k'aalay nuw kiitetteedda.

27 Ayaw gooppe, Yerusaalamen de'iyaa asayenne untunttu kaappatuu Yesuusanne Sambbata gallassaa ubbaan nabbabettiyaa nabatuwaa k'aalaa akeekibeenna diraw, Aa bolla pirddiide, nabatuwaa k'aalaa poleeddino.

28 Yesuusa wod'isanaw itti gaasuukka untunttoo beettanaan is's'ina, P'ilaas'oosi Aa wod'ana mala woosseeddino.

29 «Untunttu Yesuusabay S'oossaa Mas'aafan s'aafetteeddawaa ubbaa poleedda wode, mask'k'aliyaappe Aa wotsiide moogeeddino.

30 Shin S'oossay hayk'uwaappe Yesuusa dentseedda.

31 Hewaappe guyyiyaan I barenanna Galiilaappe Yerusaalame yeedda asatoo c'ora

gallassaa beetteedda untunttu ha'i aabaa asaw markkattiino.

³² «S'oossay nu aawaatoo immana geedda wonggalaa mishiraachchuwaa nuuni hinttenttoo odeetto.

³³ Daawite Mazimuriyaa Mas'aafaan laa'entso shemppuwaan,

«Neeni Ta Na'aa.

Hachche Taani ne Aawuwaa gidaaddi»
geetettiide s'aafetteeddawaadan, S'oossay Yesu-
usa dentsiide, nu aawaatoo immana geeddawaa
nuw untunttu naanaw poleedda.

³⁴ Laa'entsuwaa I hayk'k'enna mala,
hayk'uwaappe Aa dentseeddawoo S'oossay,
«Taani Daawitew immana geedda ammanetteeda
geeshsha anjuwaa hinttenttoo immana» yaagiide
haasayeedda.

³⁵ Hewaa diraw, Mazimuriyaa Mas'aafaan ha-
rasaan k'ay, «Ne Geeshsha Na'aa anhaakka musis-
sakka» yaageedda.

³⁶ Ayaw gooppe, Daawite bare wodiyaan S'oossaa
k'ofaa ootseeddawaappe guyyiyaan hayk'k'iide,
bare aawotuwaana hayk'k'i museedda.

³⁷ Shin S'oossay hayk'uwaappe dentseeddawe
musibeenna.

³⁸⁻³⁹ «Hewaa diraw, taanaadan am-
maniyaawanttoo, nagaraa atto geetetteeddawe
hinttenttoo Yesuusa baggana odetteeddawenne,
Muse higgayan s'illanaw hinttenttoo
danddayettenna ubbabaappe aan ammaniyaa
ubbay s'illanawe hinttenttoo eretto.

⁴⁰ Hewaa diraw, nabatuu geeddawe hintte bolla gakkenna mala naagettite;

⁴¹ « S'oossay geeddabaa k'iliic'iyaawanttoo,
be'ite; haray atto itti uray hinttenttoo odintokka,
hintte ammanenna oosuwaa taani hinttenttu wodiyaan,
ootsiyaa diraw, poora giite; hayk'k'ite »
geeddino » yaageedda.

⁴² P'awuloosinne Barnaabaasi Ayihuda woosa golliyaappe kesishshin, Asay untuntta laa'entsuwaa Sambbatankka hewaa gujjiide odana mala woosseeddino.

⁴³ Shiik'uu laaletteeddawaappe guyyiyaan, c'ora Ayihudatuunne Ayihudatuwaa ammanuwaan geliide S'oossaw yayyiya c'oratuu, P'awuloosanne Barnaabaasa kaalleeddino; Yesuusi kiitteeddawanttu S'oossaa aad'd'o keekatetsaan min de'ana mala, untunttoo odiide miniseeddino.

⁴⁴ Laa'entsuwaa Sambbataan amareeda asatuwaappe attin, katamaa Asay ubbay S'oossaa k'aalaa sisanaw shiik'eedda.

⁴⁵ Shin Ayihudatuu c'ora asaa be'eedda wode, P'awuloosa k'anaateeddino; Aa haasayaa p'alk'k'iide, Aa boreeddino.

⁴⁶ P'awuloosinne Barnaabaasi s'aliide, « S'oossaa k'aalay kasetiide hinttenttoo odettanaw koshshee; shin k'aalaa hintte is's'eedda dirawunne med'inaa de'uwaa akkanaw hinttenttoo bessena giide, hintte hinttenttu huup'iyaan pirddeedda diraw, be'ite, nuuni Ayihuda gidennawanttukko simmeetto.

⁴⁷ Ayaw gooppe, Goday nuuna,
« «Asay ubbay hintte baggana attana mala,
hinttentta taani,
Ayihuda gidennawanttoo poo'uwaa ootsaad»
yaagi azazeedda»
yaageeddino.

⁴⁸ Ayihuda gidennawanttu hewaa siseedda
wode, nashettiide S'oossaa k'aalaa bonchcheed-
dino; k'ay med'inaa de'oo dooretteedda ubbay
ammaneeddino.

⁴⁹ Godaa k'aalay he gadiyaa ubbaa gakkeedda.

⁵⁰ Shin Ayihudatu S'oossaw goyinniyaa
bonchchetteedda mac'c'awanttanne katamaan
de'iyaa wolk'k'aama asatuwaa P'awuloosa
bollaninne Barnaabaasa bolla dentsetsina,
asatuu untuntta yederssuwaa doommiide,
barenttu gadiyaappe keseeddino.

⁵¹ Shin Yesuusi kiitteeddawanttu untuntta
is's'iyaa wanttoo malaataa gidana mala, barenttu
gediyaappe baanaa shoc'iide,[‡] Ik'ooniyoone
katamaa beeddino.

⁵² K'ay Ans's'ookiyaan de'iyaa kaalliyaawant-
tunkka Geeshsha Ayyaanayenne nashechchay
kumeedda.

14

*P'awuloosinne Barnaabaasi Ik'k'ooniyoone
Beeddino*

¹ Kasewaadankka P'awuloosinne Barnaabaasi
Ik'ooniyoone Ayihudatuwaa woosa golle geliide,
k'aalaa odeeddino; hewaappe guyyiyaan c'ora

13:47 Isa. 42:6; 49:6 [‡] **13:51** *Barenttu gediyaappe baanaa
shoc'iide:* Hawe asay akkenaan is's'owaa bessiyaa ogiyaa.

Ayihudatuunne Ayihuda gidennawanttu amma-needdino.

² Shin ammanibeenna Ayihudatuu Ayihuda gidennawanttu wozanaa laammiide, ishatuwaa bolla hank'k'etseeddino.

³ Yesuusi kiitteeddawanttu hewaan daro wodiya gam"eeddino; untunttu Godaabaa yayyenaan odeeddino; Goday malaataanne ooratsabaa untunttu ootsana mala, untunttoo wolk'k'aa immeeddawaan bare aad'd'o keekatetsaa k'aalaabay tuma gideeddawaa markkattedda.

⁴ Shin katamaa Asay shaaketti, baggay Ayihudatuwaakko, baggay Yesuusi kiitteeddawanttukko simmeeddino.

⁵ Ayihuda gidennawanttunne Ayihudatuu bar-enttu kaappatuwaanna ittippe Yesuusi kiitteeddawantta k'ohanawunne shuchchaan c'addanaw k'oppeedda wode,

⁶ Yesuusi kiitteeddawanttu hewaa eriide, Liss's'iraanne Derbbe geetettiyaa Lik'aa'ooniyaa katamatuwaanne untunttu heeraan de'iyaa gadiyaa bi aggeeddino;

⁷ hewaan wonggalaa mishiraachchuwaa odino.

⁸ Bare daayi uluwaappe yelettoodeppe doommiide, laa"u gedii silina, ubbakka hamettenna itti bitanii Liss's'iraan de'ee.

⁹ He bitanii P'awuloosi odishin sisee; P'awuloosi Aa c'addi s'eelliyaa wode, pas'anaw aw ammanuu de'iyawaa be'iide,

¹⁰ kooshshaa d'ok'k'issiide Aa, «Sitti gaade ne gediyaan ek'k'a» yaageedda; guppi denddiide, hametaa doommeedda.

¹¹ P'awuloosi ootseeddawaa Asay be'iide, bare kooshshaa Lik'aa'ooniyaa k'aalaan d'ok'k'u ootsiide, «S'oossatuu asaa malatiide nuukko wod'd'eeddino» yaageedda.

¹² Asay Barnaabaasa, «Diyaa»^{*} giide, P'awuloosi haasayaw waannatiyaa diraw, Aa, «Hermesa» giide suntseedda.

¹³ Geeshsha Gollii katamaa matan de'iyaa Diyaa k'eesaynne Asay korumatuwaanne darii lo"iyaa c'iishshatuwaa Yesuusi kiitteeddawanttoo yarshshuwaa yarshshanaw koyyiide, penggiyaa aheeddino.

¹⁴ Shin Yesuusi kiitteedda Barnnaabaasinne P'awuloosi hewaa siseedda wode barenttu mayuwaa peed'iide, asaa giddo wos's'iide,

¹⁵ barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, hawaadan yaageeddino; «Asaw, hawaa ayaw ootsiitee? Nuunikka hinttenttuwaadan med'etteedda asaa; ha patsenna yewuwaappe saluwaanne sa'aa, abbaanne untunttu gidдон de'iyaa ubbabaa med'd'eedda de'uwaa S'oossaakko hintte simmana mala, hinttenttoo nuuni wonggalaa mishiraachchuwaa odeetto.

¹⁶ I beni asaa zeretsay ubbay barenttu ogiyaa baana mala yeddi aggeedda.

¹⁷ Hinttenttoo iraa saluwaappe bukisseedda; katsaakka I wodiyaan immeedda; k'ay k'umaa immiide, hinttentta loytsi nashechchee; yaatiide hinttenttoo lo"obaa ootsiide, ubbaa wodekka barew markkaa d'ayibeenna» yaageeddino.

^{*} **14:12** *Diyaa:* Guussay Giriikatuwaa s'oossatuwaa ubbatuwaappe bolla geetetti paydettiyaa untunttu eek'aa.

14:15 Kes. 20:11; Maz. 146:6

18 Yesuusi kiitteeddawanttu hewaa giide, barenttoo Asay yarshshenna mala, metootiide diggeeddino.

19 Ans's'ookiyaappenne Ik'ooniyooneppe yeedda Ayihudatuu asaa barenttu bagga zaariide, shuchchaan P'awuloosa c'addeeddino; untunttoo hayk'k'eeddawaa malatina, katamaappe karew Aa goochchi kesseeddino.

20 Shin kaalliyaawanttu Aa matan yuuyyi aad'd'iide ek'k'ishshin, I denddiide, katamaa geledda. Wonttetsa gallassi Barinabaasanna ittippe Derbbe beedda.

P'awuloosinne Barnaabaasi Ans's'ookiyaa Simmeeddino

21-22 Unttuntu Derbbe katamaan wonggalaa mishiraachchuwaa odiide, c'ora Asay Yesuusa ammanana mala ootseeddawaappe guyyiyaan, Liss's'iraa, Ik'ooniyooneppe P'iisiidiyan de'iyaa Ans's'ookiyaa simmeeddino; yaatiide hewaan kaalliyaawantta minisiiddenne unttuntu ammanuwaan min de'ana mala zoriidde, «Nuuni S'oossaa kawutetsaa gelanaw loytsi waayettana bessee» yaageeddino.

23 K'ay ammaniyaawanttoo de'iyaa saan de'iyaa saan c'imatuwaa dooriide, s'oomeeddawaappenne woosseeddawaappe guyyiyaan, unttuntu ammaneedda Godaw unttunta hadaraa immeeddino.

24 P'iisiidiyaa gadiyaappe aad'd'iide, P'inifiliyaa yeeddino;

25 P'erggen k'aalaa odeeddawaappe guyyiyaan, As'aaliyaa beeddino.

²⁶ Hewaappe untunttu barenttu poleedda oosuwaa diraw, Asay untunttu hadaraa S'oossaa aad'd'o keekatetsaw immeedda Ans's'ookiyaa Markkabiyaan simmeeddino.

²⁷ Ans's'ookiyaa gakkeedda wode ammaniyaa asaa shiishshiide, S'oossay barenttuna ittippe ootseedda ubbabaanne, Ayihuda gidenna Asay amanana mala, untunttoo penggiyaa dooyyeeddawaa, asaw odeeddino.

²⁸ Yaatiide hewaan kaalliyaawanttunna daro wodiyaa gam"eeddino.

15

Yerusaalame Shiik'uwaa

¹ Itti itti asatuu Yihudaappe Ans's'ookiyaa wod'd'iide, «Muse wogaadan, hintte k'as's'arettennawaa gidoope, attanaw dand-daykkita» yaagiide ishaturwaa tamarissuwaa doommeeddino.

² P'awuloosinne Barnaabaasi untunttunna darssi walak'ettiide palumettina, Ans's'ookiyaan de'iyaa itti itti hara asatuu he palumaa diraw, P'awuloosannanne Barinabaasanna Yerusaalame biide, Yesuusi kiitteeddawantunanne c'imatuwaanna gaketanaw k'ofay k'ashetteedda.

³ Ammaniyaa asatuu untuntta kiittiide ogiyaan maaddishshin, Ayihuda gidenawanttu S'oossaakko simmeeddawaa odiidde, Pink'k'iyaannanne Sammaariyaanna aad'd'eeddino; hewe ishaturwaa ubbaa loytsi nashechcheedda.

⁴ Unttuntu Yerusaalame gakkeedda wode, ammaniyaawanttu, Yesuusi kiitteeddawantunne c'imatuu untunta mokkeeddino; S'oossay barenttun ootseeddawaa ubbaa odeeddino.

⁵ Shin Parisaawatuwaa baggappe ammaneedda itti itti asatuu denddi ek'k'iide, «Hinttenttu untunta k'as's'aranawunne Muse higgiiyaa naagana mala azazanaw bessee» yaageeddino.

⁶ Yesuusi kiitteeddawanttunne c'imatuu hewaa zorettanaw shiik'eeddino.

⁷ Loytsi haasayeeddawaappe guyyiyaan, P'es'iroosi denddi ek'k'iide, untunta hawaadan yaageedda; «Taanaadan ammaniyaawanttoo, Ayihuda gidennawanttu wonggalaa mishi-raachchuwaa k'aalaa ta doonaappe sisiide ammanana mala, taana S'oossay hintte giddoppe beni dooreeddawaa hinttenttu eriita.

⁸ Asaa wozanaa eriyaa S'oossay Geeshsha Ayaanaa nuw immeeddawaadan, untunttookka immiide tumayeedda.

⁹ Unttuntu ammaneedda diraw, I untuntu wozanaa geeshshiide, nu gidduwaaninne untuntu gidduwaan dummatetsaa wotsibeenna.

¹⁰ Hewaa diraw, nu aawotuunne nuuni tookkanaw danddayibeenna wolk'k'aama tookuwaa kaalliyaawanttu morggiyaan wotsiide, ha'i hintte ayaw S'oossaa paac'c'iitee?

¹¹ Shin Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsaan untuntu atteeddawaadan, nuunikka atteeddawaa ammaneeetto» yaageedda.

¹² Asay ubbay c'o"u giide, Barnnaabaasinne P'awuloosi Ayihuda gidenna asaa gidдон barenttu baggana S'oossay ootseedda malaataanne ooratsabaa ubbaa odishin sisee.

¹³ Unttuntu haasayaa wursseeddawaappe guyyiyaan, Yaak'oobi hawaadan yaagiide zaareedda; «Ishatoo, taani giyaawaa sisite.

¹⁴ S'oossay Ayihuda gidennawanttu giddoppe barew haniyaa asaa akkanaw Ayihuda giden-nawanttoo koyro wooti k'oppeeddentto Simooni odeedda.

¹⁵⁻¹⁸ Nabiyaa k'aalay hawaanna giigee; Goday daro wodiyaappe doommiide, asaa hawaa erissi-ide, S'oossaa Mas'aafan hawaadan yaageedda;

«Hawaappe guyyiyaan, sa'aan de'iyaa hara Asay ubbay,

tawaa gidanaw,

taani s'eeseedda Ayihuda gidenna Asay ubbay,

Godaa koyyana mala, taani simmana.

Taani kolettiide kunddeedda golliyaadan,

haneedda Daawite kawutetsaa dentsana.

Koletteeddawaakka zaaraade kees's'ana;

taani laa'entsuwaa Aa essana»

yaageedda.

¹⁹ «Hewaa diraw, ta k'ofaa gidooppe, Ayihuda gidennawanttuppe S'oossaakko simmiyaawantta nuuni metootsanaw koshshenna.

²⁰ Shin unttuntu eek'aani tuneeddawaa meenna mala, woshummenna mala, bakkuteedda mehiyaa ashuwaa meenna malanne suutsaa ushenna mala, unttunttoo nuuni dabddaabbiiyaa s'aafanaw koshshee.

²¹ Ayaw gooppe, Muse higgiiyaa kase yeletaappe doommiide Sambbataan Sambbataan Ayihuda

woosa golletuwaan nabbabiidde, Aa k'aalaa kata-maa ubbaan odiyaawanttu de'iino» yaageedda.

²² Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi kiitteeddawanttunne c'imatuu woosa golle asaa ubbaanna ittippe barenttu giddoppe amareeda asatuwaa dooriide, P'awuloosannanne Barinabaasanna Ans's'ookiyaa yeddanaaw k'ofaa k'achcheeddino; untunttu daro bonchchetteedda laa"u asatuwaa Barssaabaa geetettiyaa Yihudaanne Sillaasa dooreeddino.

²³ Yaatiide hawaadan giyaa dabddaabbiyaa s'aafiide, untunttu bolla kiitteeddino; «Nuuni Yesuusi kiitteeddawanttunne c'imatuu hintte ishataa, Ans's'ookiyaan, Sooriyaaninne Kilk'k'iyaan de'iyaa Ayihuda bagga gidenna ishataa nu sarotaa kiitteetto.

²⁴ «Nuuni azazibeena asatuu nu giddoppe biide, «Hinttenttu k'as's'arettanaawunne Muse higgiiyaa naaganaw bessee» giide, hinttentta metootseed-dawaanne yiloyeeddawaa sisiide,

²⁵⁻²⁶ nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa suntsaa diraw, barenttu shemppuwaa oleedda nuuni siik'iyaa Barnnaabaasannanne P'awuloosanna dooretteedda asatuwaa hinttenttukko kiittanaaw itti wozanaan nu k'ofaa k'achcheeddo.

²⁷ Hewaa diraw, nuuni s'aafeeddawaa untunttu barenttu huup'ew barenttu doonaan hinttenttoo odana mala, Yihudaanne Sillaasa kiitteeddo.

²⁸⁻²⁹ «Ayaw gooppe, eek'aw yarshsheeddawaa mooppite; suutsaa ushoppite; bakkuteedda mehiyaa ashuwaa mooppite; woshummoppite. Ha koshshiyaawanttuppe attin, hara dees'iyaa yewuwaa hinttentta toossenna mala, nuuninne

Geeshsha Ayyaanay yewuwaa eeno giide akkeeddo; ha ubbabaappe hintte huup'iyaa naagooppe, hinttenttu lo"obaa ootsiita. Simmi saro de'ite» yaageeddino.

³⁰ Hewaa diraw, kiitetteeddawanttu moyzzetti, Ans's'ookiyaa wod'd'iide, ammaniyaa asaa shishshiide, dabddaabbiyaa asaw immeeddino.

³¹ Unttuntu he minisiyaa dabddaabbiyaa nab-babeedda wode, nashetteeddino.

³² K'ay Yihudayenne Sillaase barenttu huup'ew nabatuwaa gidiyaa diraw, ishatuwaa loytsi mak'k'iide miniseeddino.

³³ Unttuntu Ans's'ookiyaan amareeda gallas-saa utteeddawaappe guyyiyaan, ishatuu sarotet-saan moyzzina, barentta kiitteeddawanttukko simmeeddino.

³⁴ Shin Sillaase yaan attanaw bare k'ofaa k'achcheedda.*

³⁵ K'ay P'awuloosinne Barnaabaasi hara c'ora asatuwaana ittippe Godaa k'aalaa tamarissid-denne wonggalaa mishiraachchuwaa odiidde, Ans's'ookiyaan utteeddino.

P'awuloosinne Barnaabaasi Shaaketteeddino

³⁶ Amareeda gallasaappe guyyiyaan, P'awuloosi Barnaabaasa, «Nuuni Godaa k'aalaa odeedda katamaa ubbaan nu ishatuu wooti de'iinontto, guyye simmiide, s'omoos be'oytte» yaageedda.

³⁷ Hewaappe guyye Barnaabaasi Mark'k'oossa geetettiyaa Yohaannisa barenttuna afanaw koyy-eedda.

* **15:34** Sillaase Ans's'ookiyaan attanaw bare k'ofaa k'achcheedda, giyaawe c'ora hara k'aalaa biletsaan baawa.

³⁸ Shin P'awuloosi Mark'k'oossa barenttuna afanaw koyyibeenna; ayaw gooppe, I untuntuppe P'inifiliyaan shaaketteedda; k'ay untuntunna oosoo bibeena.

³⁹ Unttuntu gidduwaan lo'enna walassay kesina, ittuu ittuwaappe shaaketteedda; Bar-naabaasi Mark'k'oossa akkiide, markkabiyaan K'op'iroosa beedda.

⁴⁰ Shin P'awuloosi Sillaasa akkina, ishatuu Aa hadaraa S'oossaa aad'd'o keekatetsaw immeeddawaappe guyyiyaan beedda.

⁴¹ Yaatiide ammaniyaa asatuwaa minisiide, Sooriyaannanne Kilk'k'iyaanna aad'd'eedda.

16

S'imootoose P'awuloosannanne Sillaasenna Gaketteedda

¹ P'awuloosi k'ay Derbbenne Liss's'iraa beedda; hewaan S'imootoosa geetettiyaa kaalliyaawe, itti ammaniyaa Ayihuda mishiratti na'ay de'ee; Aa aabbu Giriike asaa.

² Liss's'iraaninne Ik'ooniyoonen de'iyaa ishatuu S'imootoosabaa loytsi markkatteeddino.

³ P'awuloosi Aa S'imootoosa barenanna afanaw koyyiide, Aa aabbu Giriike* asaa gideeddawaa hewaan de'iyaa Ayihuda ubbay eriyaa diraw, Aa oyk'k'iide k'as's'areedda.

⁴ Unttuntu katamatuwaanna biidde, Yesuusi kiitteedda Yerusaalamen de'iyaawanttunne

* **16:3** *Aa aabbu Giriike Aa oyk'k'iide k'as's'areedda:* Giriike Asay barenttu naanaa k'as's'arikkino. Shin S'imootoose k'as's'arettana d'ayooppe, Ayihude Asay Aa akka diraw, P'awuloosi Aa oyk'k'iide k'as's'areedda.

c'imatuu wotseedda higgiiyaa ammaniyaawanttu naagana mala, untunttoo odiidde aad'd'eeddino.

⁵ Hewaa diraw, ammaniyaawanttu ammanuwaan min, payduwaankka gallasaappe gallassan dari dari beeddino.

P'awuloosi Mak'idooniyaa Baanaadan S'eegetteedda

⁶ Iisiyaan k'aalaa odenna mala, Geeshsha Ayyaanay untuntta diggeedda diraw, Pirggiyaa gadiyaannanne Galaatiyaa gadiyaanna aad'd'eeddino.

⁷ Untunttu Miisiyaa zawaa gakkeedda wode, Biitaniyaa baanaw koyyeeddino; shin Yesuusa Ayyaanay untuntta diggeedda.

⁸ Hewaa diraw, untunttu Miisiyaa mataanna aad'd'iide, S'iro'aadaa wod'd'eeddino.

⁹ P'awuloosi k'amma sas'aan itti Mak'idooniyaa bitanii barena, «Mak'idooniyaa pinnaade nuuna maaddaarikkii» yaagiidde ek'k'i woossishin be'eedda.

¹⁰ Sas'aa I be'eeddawaappe guyyiyaan, nuuni ellekka Mak'idooniyaa baanaw koyyeeddo; ayaw gooppe, wonggalaa mishiraachchuwaa yaan de'iyaa asaw odanaw, S'oossay nuuna s'eeseeddawaa nuw malateedda.

Liidiyaa Pilip'p'isiyoosan Kiristtoosa Ammanaaddu

¹¹ Hewaa diraw, S'iro'aadappe denddiide, sitti giide markkabiyaan Saamootiraak'e beeddo; wonttetsa gallassi Naap'p'ule beeddo.

¹² Hewaappe Pilip'p'isiyoosa beeddo; Pilip'p'isiyoosi Mak'idooniyaa biittaw huup'e

katamaa; k'ay Roome Asay de'iyaa katamaa; nuuni he katamaan amareeda gallassaa utteeddo.

¹³ Sambbata gallassi, katamaappe gas'aan shaafaa doonaan Ayihudatuu S'oossaa woossiyaa sa'ay de'iyaaawaa akeekiide beeddo; hewaan uttiide shiik'eedda mac'c'a asaw k'aalaa odeeddo.

¹⁴ Itti Liidiyaa geetettewunna, Tiyaas'iroona katamaappe yaade S'oossaa ammanewunna, zo'o mayuwaa zal'iyaa mishiratta, nuuni odiyaawaa sisaaddu; P'awuloosi odiyaawaakka iza sisana mala S'oossay I wozanaa dooyeedda.

¹⁵ Liidiyaa bare soy asaana ittippe s'ammak'etteeddawaappe guyyiyaan nuuna, «Hinttenttu taana Godaa tumatetsaan ammanaw giide k'oppooppe, ta soyin de'ishshite» gaade woossaaddu; minisaade shoobbaaddu.

P'awuloosinne Sillaase K'ashetteeddino

¹⁶ Nuuni S'oossaa woossiyaasaa biishshin, iita ayyaanay izi bolla ak'ina kaayiyaa itti k'ooma naatta nuunanna gakettaaddu; he naatta kaayaade daro miishshaa bare godatoo demmaaddu.

¹⁷ Gakettaade P'awuloosanne nuuna kaalaadde, «Hawanttu hinttenttoo attana ogiyaa odiyaawanttu, Ubbaappe Bolla S'oossaa ayiletuwaa» gaade kooshshaa d'ok'k'u ootsaade haasayaw.

¹⁸ Ubbaa gallassi hewaadan gaw; shin P'awuloosi yilotiide guyye simmi, he iita ayaanaa, «Neeni iippe kesana mala Yesuusi Kiristtoosa suntsan neena azazay» yaageedda; he man'iyaan iita ayyaanay iippe kesi aggeedda.

¹⁹ Shin izi godatuu barenttu miishshaa dem-mana ogii d'ayeeddawaa be'iide, P'awuloosanne Sillaasa oyk'k'iide, geyaa sa'aan de'iyaa daan-natuwaa sintsa goochchi kesseeddino.

²⁰ Daannatuwaa sintsa untuntta afiide, «Hawanttu Ayihuda asaa gidiide, nu katamaa asaa loytsi metootsiino.

²¹ Nuuni Roome gadiyaa asaa gidiide, akkanawunne ootsanaw woga gidennabaa tamarissiino» yaageeddino.

²² Asay itti bagga gidiide, P'awuloosa bollaninne Sillaasa bolla dendeedda; daannatuukka unt-tuntu mayuwaa k'aari akkiide, s'am"aan unt-tuntta shoc'ana mala azazeeddino.

²³ Unttuntu darssi wad'd'eeddawaappe guyyiyaan, k'asho golliyaan yeggeeddino. K'asho golliyaa naagiyaawekka untuntta minisi naaganaadan azazeeddino.

²⁴ K'asho golliyaa naagiyaawe he azazuwaa akkiide, P'awuloosanne Sillaasa k'asho golliyaa k'ol"o gelisseedda; unttuntu gediyaakka mit-saanna gatsi daras'iide k'achcheedda.

²⁵ Shin k'amma bilahe gidiyaa heeraan P'awuloosinne Sillaase S'oossaa woossiide, mazimuriyaa yes's'iide S'oossaa galatiino; k'ashetto Asay unttuntu giyaawaa sisee.

²⁶ K'asho golliyaa s'ap'uu k'aas's'ana gakkanaw wozanaa aatsenan biittay darssi k'aas's'eedda; he man"iyaan penggiikka ubbay dooyetti ag-gina, k'ashetteedda asaa ubbaa santsalatay biletti wod'd'eedda.

²⁷ K'asho golliyaa naagiyaawe gem"ishuwaappe beegottiyaa wode, k'asho golliyaa penggiikka ub-

bay dooyetteeddawaa be'iide, k'ashetto Asay kessi akkiide bidiggeeddawaa aw malatina, barena wod'anaw k'oppiide, c'ubiyaa akkeedda.

²⁸ Shin P'awuloosi kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Neeni neena ayaanne ootsoppa; ayaw gooppe, nuuni ubbay hawaan de'eetto» yaageedda.

²⁹ K'asho golliiyaa naagiyaawe s'omppiyaa woossi akkiide, ellekka k'ol'o wos'seedda; kokkoriidde P'awuloosa sintsaaninne Sillaase sintsan guufanneedda;

³⁰ untuntta kare kessiide, «Ta godatoo, taani attanaw ayaa ootsana bessii?» yaageedda.

³¹ P'awuloosinne Sillaase Aa, «Godaa Yesuusi Kiristtoosa ammana; neeni attana; ne soy asaykka» yaageeddino.

³² Untunttu awunne Aa soyin de'iyaa ubbaw Godaa k'aalaa odeeddino.

³³ K'amma he saatyankka k'asho golliiyaa naagiyaawe untuntta afiide untunttu maytsaa meec'c'eedda; he man"iyaan bare soy asaa ubbaanna s'ammak'etti aggeedda.

³⁴ P'awuloosanne Sillaasa pude bare soy afiide, untunttoo k'umaa aatseedda; I bare soy asaa ubbaanna S'oossaa ammaneedda diraw, nashetteedda.

³⁵ Wonttina daannatuu, «He asatuwaa billa» yaagiide, polisiyaa kaappatuwaa aakko kiitteeddino.

³⁶ Hewaappe guyye k'asho golliiyaa naagiyaawe, «Hinttenttu bilettana mala, daannatuu taw kiitteeddino; simmi ha"i kesiide sarotetsaan biite» yaagiide he kiitaa P'awuloosaw odeedda.

³⁷ Shin P'awuloosi he polisiyaa kaappatuwaa,

«Nuuni Roome gade asaa[†] gidishin, untunttu nuuna pirdday baynnaan asaa sintsan wad'd'iide, k'asho golliyaan yeggeeddino. Ha"i nuuna geeman kessi yeddiinoo? Hanenna; untunttu barenttu huup'ew yiide, nuuna kessino» yaageedda.

³⁸ Polisiyaa kaappatuu daannatoo hewaa odina, P'awuloosinne Sillaase Roome gade asaa gideeddawaa siseedda wode, yayyeeddino.

³⁹ Hewaa diraw, daannatuu yiide untuntta, «Nuuni hinttentta naak'k'eeddo» geeddino. K'asho golliyaappe kare untuntta kessiide, katamaappe kesiide baana mala woosseeddino.

⁴⁰ P'awuloosinne Sillaase k'asho golliyaappe kesiide, Liidiyaa soy beeddino; yaan ishatuwaanna gakettiide, untuntta minisiide hewaappe beeddino.

17

Teselonk'k'en Denddeedda Walassaa

¹ P'awuloosinne Sillaase, Amp-pip'oliisaannanne Ap'olooniyanna aad'd'iide, Teselonk'k'e yeeddino; Teselonk'k'en Ayihuda woosa gollii de'ee.

² P'awuloosi bare dooyaadankka yaa geleedda; hewaan heezzu Sambbata gallassatuwaan S'oossaa Mas'aafatuwaappe asaana haasayeedda;

³ Kiristtoosi waayiyaa akkanawunne hayk'uwaappe denddanaw bessiyaawaa untunttoo billiide odiiddinne tuma gideeddawaakka

[†] **16:37** *Roome gade asaa:* Roome kawutetsaan erettiide de'iyaa guutsa asay he gade asatuwaa geetettiino. Hewanttookka k'ay haratuwaappe dummatiyaa maataynne kaac'ay de'ee.

unttunta erissiide, «Yesuusi ha taani hinttenttoo odiyaawe Kiristtoosa» yaagee.

⁴ Unttuntuppe ittuu ittuu yewuu tuma gideeddawaa akeekiide, P'awuloosannanne Sillaasenna gaketteeddino; hawaadankka, S'oossaw goyinniyaa c'ora Giriike asaynne c'ora bonchchettedda mac'c'awanttu, P'awuloosannanne Sillaasenna gaketteeddino.

⁵ Shin Ayihudatuu k'anaatiide, itti itti oosuu bayinna iita asatuwaa k'oc'aappe shiishshiide katamaa asaa walasseeddino; P'awuloosanne Sillaasa asaakko kessana mala koyyiide, Yaasoon golliiyaa dooddeeddino.

⁶ P'awuloosinne Sillaase unttunttoo beettenaan is's'ina, Yaasoonanne itti itti ishatuwaa katamaa kaappatuwaakko afiide, «Hawanttu gadiyaa ubbaa metootseeddawanttu, hawaakka yeeddino.

⁷ Yaatina Yaasooni unttunta bare soyin wotseedda; hawanttu ubbay, «Yesuusa giyaa hara kaatii de'ee» giide K'eesaare azazuwaa minisiino» yaagiide, kooshshaa d'ok'k'issiide haasayeeddino.

⁸ Shiik'eedda asaynne katamaa kaappatuu hewaa sisiide metooteeddino.

⁹ Kaappatuu Yaasoonanne haratuwaa waasiyaan billeeddino.

P'awuloosinne Sillaase Beeriyaa Beeddino

¹⁰ Ammaniyaawanttu P'awuloosanne Sillaasa sa'ay k'ammiyaawaan ellekka Beeriyaa yeddeeddino. Yaa gakkiiide, Ayihuda woosa golle geleeddino.

¹¹ Beeriyaa asatuu Teselonk'k'en de'iyaa asatuwaappekka aad'd'i dooyetto wozanay de'iyaa diraw, «P'awuloosi geeddawe tumenttonne»

yaagiide, ubbaa gallassi S'oossaa Mas'aafatuwaa tamaariidde, k'aalaa kumentsaa laamotaan akkeeddino.

¹² Hewaa diraw, untuntuppe c'oratuu, Giriikatuwaappe bonchchetteedda c'ora mac'c'awanttunne c'ora attuma asatuu ammaneeddino.

¹³ Shin Teselonk'k'en de'iyaa Ayihudatu P'awuloosi S'oossaa k'aalaa Beeriyankka odeeddawaa siseedda wode, Beeriyaa yiide, asaa aanana walasseeddino.

¹⁴ Hewaappe guyyiyaan, ishataa ellekka P'awuloosa abbaa mataan yeddi aggeeddino; shin Sillaasenne S'imootoose Beeriyaa atteeddino.

¹⁵ P'awuloosa moyzzedda asatuu Ateenaa gateeddino; he asatuu Sillaasenne S'imootoose barenttoo danddayetteeddawaadan, ellekka barekko yaana mala, P'awuloosi kiitteedda kiitaa akkiide, Beeriyaa simmeeddino.

P'awuloosi Ateenaa Beedda

¹⁶ P'awuloosi Ateenaan Sillaasanne S'imootoosa naagiidde, katamaan eek'ay kumeeddawaa be'iide yiloteedda.

¹⁷ Hewaa diraw, Ayihuda woosa golliyaan Ayihudatuwaananne S'oossaw goyinniyyaa Ayihuda gidenna asatuwaana palumettee; k'ay ubbaa gallassi geyaan barenanna gakettiyaa asaanakka palumettee.

18 K'ay Eppik'oroosappenne* Iss's'o'ikiyaappe† yeedda itti itti eranchchatuu P'awuloosanna palumetteeddino; untuntuppe ittuu ittuu, «Ha toofiinay ayaa haasayanaw koyyii?» yaageeddino.

Haratuu P'awuloosa Yesuusabaanne hayk'uwaappe I denddeeddawaa barenttoo odiyaa diraw, «Ooratsa s'oossatubaa odiyaawaa malatee» yaageeddino.

19-20 P'awuloosa oyk'k'iide, «Ha neeni tamarissiyaa ooratsa yewuu ayentto nuuna erissarikkii? Ayaw gooppe, neeni nuw ooratsabaa odaasa; simmi hawe ayentto nuuni eranaw koyyeetto» yaagiide P'awuloosa Ariyosppaagoosa geetettiyaasaa afeeddino.

21 Ateenaa Asay ubbayne hewaan de'iyaa imatsatuu ooratsabaa haasayiiddinne sisiide peeshiyaawaappe attin, harabaan peeshikkino.

22 P'awuloosi Ariyosppaagoosan de'iyaa shiik'uwaa sintsan ek'k'iide, hawaadan yaageedda; «Ateenaa asatoo, s'oossatoo ubbabaan hinttenttu darii yayyiyaawaa taani be'ay.

23 Ayaw gooppe, taani hinttenttu goyinniyaawaa s'eellaadde aad'd'ishshin, «Erettenna S'oossaw» geetettiide s'aafetteedda yarshshuwaa

* 17:18 *Eppik'oroosa*: Hawe gadiyaa gidiide, ha gadiyaan de'iyaa asatuu nashechchiyaa asaa de'oo koyro sa'aa oyk'keedda yaagi tamarissiyaa Eppik'oroosa giyaa bitaniyaa timirttiyaa kaalliyaawantta. † 17:18 *Iss's'o'ikiya*: Hawekka gadiyaa gidiide, ha gaden de'iyaa asatuu, barena moodussaanne bare k'ofaan kaalesettiyaawaa asay tamarana bessee, yaagiya timirttiyaa tamarissiyaa Zeeno yaagettiya bitaniyaa timirittiyaa kaalliyaawantta.

sa'aa k'ay demmaad; hewaa diraw, ha hintte erennaan goyinniyaawaa taani hinttenttoo oday.

²⁴ «Alamiyaanne alamiyaan de'iyaa ubbabaa med'd'eedda S'oossay saluwaanne sa'aa Goday, Asay kees's'eedda Geeshsha Golliyaan de'enna.

²⁵ Ayentto pac'c'eedda asaadan, asaa kushiya I s'eellenna; ayaw gooppe, I bare huup'ew de'uwaa shemppuwaanne ubbabaa asaa ubbaw immeedda.

²⁶ S'oossay asaa zariyaa ubbaa itti uraappe med'd'iide, gadiyaa ubbaan wotseedda; I bare huup'ew untunttu de'ana wodiyaanne sa'aa kase zawayeedda.

²⁷ «I hewaa ootseeddawe untunttu oyk'k'i oyk'k'i s'eelliide, barena koyyiidde, ooni eri demmanawantteeshsha giyaawaana; gidooppenne, S'oossay nuuppe oossinne haako gidenna.

²⁸ Ayaw gooppe, hinttenttuppe itti itti er-anchchatuu, «Nuuni Aa naanaa» geeddawaadan, nuuni aan pas'a de'eettonne k'aas'etteetto.

²⁹ Simmi nuuni S'oossaa naanaa gideedda diraw, S'oossay asaa c'inc'c'atetsaaninne k'ofaan work'k'aappe woy biraappe woy shuchchaappe oosetteeddawaa malatee yaagiide, k'oppanaw bessena.

³⁰ Hewaa diraw, S'oossay Asay eribeenna wodiya aatseedda; shin ha"i ubba saan Asay ubbay nagaraappe simmana mala azazeedda.

³¹ Ayaw gooppe, S'oossay wodiya keeri wotseedda; he wodiyaan bare dooreedda uraan sa'aan de'iyaa asaa ubbaa bolla s'illo

pirddaa I pirddana; asaa ubbaw hayk'uwaappe Yesuusa dentseeddawaan hewaa tumayeedda» yaageedda.

³² Unttuntuppe itti itti asatuu hayk'uwaappe dendduwaabaa P'awuloosappe sisiide, Aa bolla k'iliic'eeddino; shin hara asatuu Aa, «Nuuni hawaa neeppe gujjiide sisana koyyeetto» geeddino.

³³ Hewaa diraw, P'awuloosi untntuntu giddoppe keseedda.

³⁴ Shin itti itti attuma asatuu P'awuloosanna gaketiiide ammaneeddino; untntuntu gidduwaan Ariyosppaagoosan de'iyaa pirddaa golle daan-nay Diyoonaasiyoosi, Damaariiso geetettiyaa itti mishirattinna hara asatuu de'iino.

18

P'awuloosi K'oronttoosa Beedda

¹ Hewaappe guyyiyaan, P'awuloosi Ateenaappe kesiide, K'oronttoosa beedda.

² Hewaan Ak'iilaa giyaa itti Ayihuda bitaniyaa demmeedda; Ak'iilay P'ans's'oossan yeletteedda; Ayihuda Asay ubbay Roomeppe kesana mala, K'alawudeyoosi azazeedda diraw, amareeda wodiyaappe kase, I bare machchatti P'irisk'k'illanna S'aaliyaappe yeedda; P'awuloosi untntuntunna gaketanaw beedda.

³ Aa oosuunne untntuntu oosuu itti mala dunkkaaniyaa sikaa gidiyaa diraw, untntuntunna uttiide, ittippe ootseedda.

⁴ P'awuloosi Sambbataa ubbaan Ayihudatuwaana Giriikatuwaa ammantsanaw Ayihuda woosa golliyaan palumettee.

5 Sillaasenne S'imootoose Mak'idooniyaappe yeedda wode, P'awuloosi Ayihudatoo Yesuusi bare huup'ew Kiristtoosa gideeddawoo k'aalaa oduwaa toleedda.

6 Shin untuntu P'awuloosa haasayaa p'alk'k'ianne Aa borina, P'awuloosi bare mayuwaappe baanaa k'ok'k'ofiidde,* «Hinttenttu iitatetsay hinttentta oyk'k'o; taani hewaan gelikke; hawaappe hini baggan taani Ayihuda gidenna asaakko bay» yaageedda.

7 Hewaappe kesiide, S'oossaw goyinniyaa Yoss's'oosa giyaa bitaniyaa soy beedda; Yoss's'oosa gollii Ayihuda woosa golliiyaa matan de'ee.

8 Ayihuda woosa golle kaappuu K'arisip'p'oosi bare soy asaa ubbaanna Godaa ammaneedda; K'oronttoosa asatuwaappekka c'oratu S'oossaa k'aalaa siseedda wode, ammaniide s'ammak'etteeddino.

9-10 Goday itti k'amma sas'aan P'awuloosa, «Yayyoppa; oda; c'o'u gooppa. Taani neenanna de'iyaa diraw, neena k'ohanaw iitabaan yeggana Asay ooninne baawa; yaw gooppe, taw ha katamaan c'ora Asay de'ee» yaageedda.

11 P'awuloosi S'oossaa k'aalaa asaa tamarissiidde, itti laytsanne usuppun agenaa untuntunna utteedda.

12 Gaaliyoose Akaayiyaa gadiyaa mooddiyaa wode, Ayihudatuu ittippe P'awuloosa bolla dend-diide, pirddaa golle Aa afiide,

* **18:6 Mayuwaappe baanaa k'ok'k'ofiidde:** Hawaa guussay gediyaappe baanaa k'ok'k'ofiyaawaanna itta.

13 «Ha bitanii Muse higgiiyaa is's'iide, Asay S'oossaw goyinnana mala c'imme» yaageeddino.

14 P'awuloosi haasayana hanishin, Gaaliyoose Ayihudatuwaa, «Ayihudato, hewe balaa oosuwaa woy iita naak'o gidoope, taani hinttentubaa danddayaade sisanaw bessee.

15 Shin k'aalaw suntsawunne hintte huup'e higgiiyaw hinttenttu palumettoope, hintte huup'ew erite; hawaa taani pirddikke» yaageedda.

16 Pirddaa golliyaappe karew untuntta kesseedda.

17 Hewaappe guyyiyaan, Giriike Asay ubbay Ayihuda woosa golle kaappuwaa Sostteniisa oyk'k'iide, pirddaa golliyaa sintsan shoc'eeddino; shin Gaaliyoosa hewe ayinne metibeenna.

P'awuloosi Ans's'ookiyaa Beedda

18 P'awuloosi daro wodiya K'oronttoosan utteeddawaappe guyyiyaan, ishatuwaa sarotiide, P'irisk'k'illinnanne Ak'iilaanna markkabiyaan Sooriyaa beedda; barew shiik'k'eedda gaasuu de'iyaa diraw, Kinkkiriya katamaan bare huup'iyaa meedettedda.†

19 Unttuntu Efesoone gakkeedda wode, P'awuloosi P'irisk'k'illonne Ak'iilaa yaan yeggi yeedda; shin barew Ayihuda woosa golle geliide, Ayihudatuwaana palumetteedda.

† 18:18 **Huup'iyaa meedettedda:** P'awuloosi guutsa wodiya «dummatana» giide c'aak'k'eedda. Hawaa guussay, bare huup'iyakka meedettenna; woyniyakka ushenna guussaa. Shin I c'aak'k'eedda wodii wuroode, bare huup'iyaa meedettiide S'oossaw yarshshuwaa yarshshanaw bessee guussaa. **18:18**
Pay. 6:18

20 Unttuntu barenttuna daro wodiya uttana mala P'awuloosa woossina I is's'eedda.

21 Shin untuntuppe shaakettiide, «S'oossay gooppe, laa'entsuwaa hinttenttukko simmana» yaagiide Efesoonappe markkabiyaan beedda.

22 K'iisaariyaa gakkeedda wode Yerusaalame biide, ammaniya asaa saroteeddawaappe guyyiyaan, Ans's'ookiyaa wod'd'eedda.

23 Yaan amareeda wodiya gam"iide beedda; kaalliyaawantta ubbaa minisiide, Galaatiyaan-nanne Pirggiyaanna aad'd'eedda.

Ap'iloosi Efesoonanne K'oronttoosa Beedda

24 Iskkinddiriyaan yeletteedda Ayihuda asaa itti Ap'iloosa giyaa lo"o haasayiyaawe Efesoone beedda; S'oossaa Mas'aafatuwaa I darssi eriyaa asaa.

25 Godaa ogiyaakka tamaareedda asaa; Yohaannisa s'ink'k'ataa s'alalaa eriide, ayyaanan bare garssan ees'ettiide, Yesuusabaa suurissiide haasayeeddanne tamarisseedda.

26 Yaatiide Ayihuda woosa golliyaan yayyenaan haasayaa doommeedda. P'irisk'k'illayne Ak'iilay I odiyaawaa siseedda wode, barenttuna soy Aa afiide, S'oossaa ogiyaa kaseppe suurissiide, aw geeshshi odeeddino.

27 Ap'iloosi Akaaiyaa pinnana koyyina, ishatuu Aa minisiide, Akaaiyaan de'iyaa kaalliyaawanttu Aa mukkana mala, untunttoo dabddaabbiiyaa s'aafeddino; I yaa gakkiiide, S'oossaa aad'd'o keekatetsaan ammaniyaawantta daro maaddeedda.

28 Ayaw gooppe, Yesuusi bare huup'ew Kiristtoosa gideeddawaa Ayihudatoo S'oossaa

Mas'aafatuwaappe k'onc'c'issiide, asaa sintsan minisiide odeedda.

19

P'awuloosi Efesoone Beedda

¹ Ap'iloosi K'oronttoosan de'ishshin, P'awuloosi k'ommo baggana aad'd'iide, Efesoone beedda; itti itti kaalliyaawantta demmeedda.

² P'awuloosi untuntta, «Hinttenttu amma-needda wode Geeshsha Ayaanaa akkeedditee?» yaagiide oochcheedda.

Untunttu, «Tuytti, akkibeykko; haray atto, Geeshsha Ayyaanay de'iyaawaakka sisibeykko» yaageeddino.

³ P'awuloosi untuntta, «Yaatina, Ayaan s'ammak'etteedditee?»* yaageedda.

Untunttu, «Nuuni Yohaannisa s'ink'k'ataani s'ammak'etteeddo» yaagiide zaareeddino.

⁴ P'awuloosi, «Yohaannisi bareppe guyyiyaan yiyaa Yesuusi Kiristtoosan Asay ammanana mala, asaw odiidde, nagaraappe simmiyaa s'ink'k'ataani s'ammak'eedda» yaageedda.

⁵ Untunttu hewaa siseedda wode, Godaa Yesuusi Kiristtoossaw gidanaw s'ammak'etteeddino.

⁶ P'awuloosi bare kushiyaa untunttu bolla wotseedda wode Geeshsha Ayyaanay untunttu bol-lan wod'd'ina, dumma dumma k'aalaan haasayeeddino; k'ay timbbitiyaakka odeeddino.

⁷ Hewaan tammanne laa"u asatuwaa gidiyaawanttu de'iino.

* **19:3** *Ayaan s'ammak'etteedditee?* Hawaa guussay O suntsaan s'ammak'etteedditee, guussaa.

8 P'awuloosi Ayihuda woosa golle geliide, S'oossaa kawutetsaabaa palumettiiddinne akeekissiide, asaana heezzu agenaa gidiyaawaa keenaa yayyenaan haasayee.

9 Shin untuntuppe ittuu ittuu makkaliide, c'ora asaa sintsan Godaa ogiyaa boriidde ammanennaan is's'ina, P'awuloosi untuntuppe shaaketti, barena kaalliyaawantta barenanna afeedda; S'iraanoosa giyaa timirtte golliyaan ubbaa gallassi palumettee.

10 P'awuloosi laa'u laytsaa gakkanaw k'aalaa odeedda; hewaa diraw, Iisiyaan de'iyaa Asay ubbay, Ayihudatuukka Ayihuda gidennawanttukka Godaa k'aalaa siseeddino.

S'oossay P'awuloosa Kushiyan Ootseedda Ooratsabaa

11 S'oossay P'awuloosa baggana duma malaataa ootseedda.

12 Hewaa diraw, Asay Aa bollay bochcheedda maarabiyaa woy mayuwaa hargganchchatoo afee; hargganchchatuukka pas'iino; iita ayyaanatuukka untuntuppe kesiino.

13 Iita ayyaanatuwaa kesiide yuuyyiyaa Ayihudatuwaappe ittuu ittuu, «P'awuloosi k'aalaa odiyaa Yesuusa suntsan nuuni hinttentta kesite giide azazeetto» yaagiide, iita ayyaanatuu de'iyaa asatuwaa bollan Godaa Yesuusa suntsaa s'eesi be'eeddino.

14 K'eesatuwaa kaappuwaa Ask'k'eewa giyaa itti Ayihuda bitaniyaw hewaa ootseedda laappu naanay de'iino.

15 Iita ayyaanay untunttoo zaariide, «Taani Yesuusa eray; P'awuloosakka eray. Shin hinttenttu oonee?» yaageedda.

16 Iita ayyaanay de'iyaa bitanii untunttu bolla guppi wod'd'ina, untunttu masuns's'iide, he golliyaappe kallo wos's'ana gakkanaw, wolk'k'aamiide s'ooneedda.

17 Efesoonen de'iyaa Ayihudatuunne Ayihuda gidennawanttu ubbay hewaa sisiide ubbay daro yayyeeddino; Godaa Yesuusa suntsaykka daro bonchchetteedda.

18 Ammaniyaawanttuppe c'ora asatuu barenttu ootseeddawaa paas'iiddinne k'onc'c'iyaan odiidde yiino.

19 Bitiyaawanttuppe c'oratuu barenttu mas'aafatuwaa shiishshiide, asaa ubbaa sintsan guuddeeddino; he mas'aafatuwaa gatiyaa heettiyaa wode, ishatamu sha"a Biraa santtimiyaa gideedda.

20 Hewaa mala wolk'k'aama ogiyaan S'oossaa k'aalay dic'c'eenne aakkee.

Efesoone Katamaan Walassay Denddeedda

21 Hewe poletteeddawaappe guyyiyaan P'awuloosi, «Taani Yersaalame baade Roomekka k'ay be'anaw bessee»† yaagiide, Mak'idooniyaannanne Akaayiyaana aad'd'iide, Yersaalame baanaw k'ofaa k'achcheedda.

22 K'ay barena maaddiyaawanttuppe laa"atuwaa S'imootoosanne Erass's'oosa Mak'idooniyaa kiittiide, barew Iisiyaan amareeda wodiyaa gam"eedda.

† 19:21 P'awuloosi hawaa Ayaanaa Geeshshaan kaalesettiide haasayeeddawaa.

²³ Godaa ogiyaa diraw, he wode daro walassay keseedda.

²⁴ Ayaw gooppe, s'agaraa biraa muushisside tigi med'd'iyaa Dimes'iroosa giyaa itti bitanii Ars's'emiisi Geeshsha Golliyyaa misiliyaa biraappe tigi tigiide, oosanchchatoo daro wod'iyaa demmee.

²⁵ Hewanttanne untuntuwaa mala oosuwaa ootsiyaawantta ittippe shiishshiide, hawaadan yaageedda; «Asaw, nu duretetsay ha oosuwaanna gidiyaawaa hintte eriita.

²⁶ Hewe P'awuloosi, «Asaa kushii med'd'eeddawanttu s'oossatuwaa gidikkino» yaagiide, Efesoone s'alalaan gidennaan amareeda gadatuwaappe attin, Iisiyaan ubbaan c'ora asaw odi ammantseeddawaa hinttenttu be'eedditanne siseeddita.

²⁷ Lo"ennabay, nu oosuu kad'ettanawaa s'alalaa gidenna; shin Iisiyaan de'iyaa ubbatuunne sa'aa ubbaan de'iyaawanttu goyinniyaa wolk'k'aama s'oossatto geetettiyaa Ars's'emiisi geeshsha gollii bonchchettennan attanawaanne, izi darotetsay kunddanawaa» yaageedda.

²⁸ Asay hewaa siseedda wode loytsi hank'k'ettiide «Efesoone Ars's'emiisa wolk'k'aama» yaagiide c'abbotteeddino.

²⁹ Katamaa ubbaan walassay denddeedda; P'awuloosanna hamettiyaa Mak'idooniyaa asatuwaa Gaayoosanne Ariss's'irokoosa barenttuna oyk'k'i akkiide, ittippe kaassaa sa'aa wos's'eeddino.

³⁰ P'awuloosikka Asay shiik'eeddasaa gelanaw koyyeedda. Shin kaalliyaawanttu Aa diggeeddino.

³¹ Iisiyaa gadiyaa kaappatuwaappe P'awuloosa laggetsatuwaappe ittuu ittuu P'awuloosaw kiittiide, kaassaa sa'aan k'onc'c'iyaa kesiide I beettana mala, Aa woosseeddino.

³² Shiik'uwaan walassay denddina, dariyaa bagga Asay haray atto ayaw shiik'eeddentto erenna diraw, ittuu ittibaw walak'ettiyaa wode, yekkuu k'ay harabaw walak'ettee.

³³ Ayihudatuu Iskkinddira aatsi bessina, itti itti Asay I haasayana mala, asaa giddoppe sintsaw Aa aatseedda; Asay c'o"u gaana mala, I bare kushiyan s'orssi bessiide, asaw mootettanaw koyyeedda.

³⁴ Shin Iskkinddire Ayihuda asaa gideeddawaa Asay ereedda wode, laa"u saate gidiyaawaa keenaa ubbay itti k'aalaan, «Efesoone Ars's'emiisa wolk'k'aama» yaagiide c'abbotteeddino.

³⁵ Katamaw s'aafe gideeddawe asaa c'o"u ootsiide, hawaadan yaageedda; «Efesoone asaw, Efesoone katamay wolk'k'aama Ars's'emisisinne saluwaappe wod'd'eedda eek'aa shuchchaw eek'aa golliyya naagiyaawaa gideeddawaa erenna Asay oonee?

³⁶ Hawaa kaddiyaa Asay baynna diraw, hinttenttu woppu gaanawunne dirbbennan agganaw bessee.

³⁷ Ayaw gooppe, hawanttu Geeshsha Golliyya miishshaa wuu"ibeennawantta nu s'oossatuwaakka boribeennawantta aheeddita.

³⁸ Hewaa diraw, Dimes'iroosinne aanana de'iyaa oosanchchatuu asaa mootanaw koyyooppe, pirddaa gollii dooyaa de'ee; k'ay gadiyaa mooodiyaawanttukka de'iino; untunttu barenttu giddon mootettiino.

³⁹ Shin hintte hara yewuwaa koyyoope, higyaa shiik'uwaan yewuwaa k'achchana.

⁴⁰ Ayaw gooppe, hachche haneeddawaa shab-biretsaa giide, Roome gadiyaa asatuu nuuna mootana; ha shiik'ookka gaasuu bayinna diraw, nuuni gaasuwaa odanaw danddayokko»

⁴¹ yaagiide shiik'uwa laaledda.

20

P'awuloosi Mak'idooniyaanne Giriike Beedda

¹ Walassay irs's'eeddawaappe guyyiyaan, P'awuloosi kaalliyaawantta ahissiide zoreedda; untuntta, «Saruwaan de'ite» giide, Mak'idooniya baanaw kessedda.

² He gadiyaanna aad'd'iidde, k'aalaa odiide, asaa loytsi miniseeddawaappe guyyiyaan, Giriike gade yeedda.

³ I hewaan heezzu agenaa uttiide, markkabiyaan Sooriyaa baanaw k'oppishin, Ayihudatuu barena wod'anaw koyyiyaawaa be'iide, Mak'idooniyaanna guyye simmanaw bare k'ofaa k'achchedda.

⁴ P'awuloosa moyzzeddawanttu, Beeriyaappe P'arihaasa na'aa Sosiip'aas'iroosa, Teselonk'k'eppe Ariss's'irokoosanne Sikond-disa, Derbbeppe Gaayoosanne Iisiyaappe Tikik'oosanne S'irofimoosa, k'ay S'imootoosa.

⁵ Hewanttu sintsaw biide, nuuna S'iro'aadan naagiino.

⁶ Nuuni Ukitsaa Baalaa gallassaa bonch-chowaappe guyyiyaan, Pilip'p'isiyoosa giyaa gadiyaappe markkabiyaan denddiide, ichcheshu

gallassan S'iro'aadan untuntta gakkiiide, yaan laappu gallassaa utteeddo.

P'awuloosi S'iro'aadaa Beedda

⁷ Nuuni Wogaa gallassi* ukitsaa mentsanaw shiik'i de'ishshin, P'awuloosi wonttina baanaw k'oppeedda diraw, untunttoo k'aalaa odiiide, k'amma bilahii gakkanaw yewuwaa adusseedda.

⁸ Nuuni shiik'i utteedda pook'iyaan c'ora s'omppii de'ee.

⁹ Ewus'ikoosa giyaa itti wodallay maskkootiyaa bolla uttiide, darssi gem"isheedda. P'awuloosi haasayaa adusseedda wode, Ewus'ikoosi gem"ishuwaan hayreeddawe heezzentsiyaa pook'iyappe sa'aan kunddiide hayk'keeddawaa Asay dentseedda.

¹⁰ Shin P'awuloosi wod'd'iide, Aa bolla guufanneedda. Aa idimmiide, «Aa shemppuu kesibeenna diraw hirgoppite» yaageedda.

¹¹ Yaatiide pude pook'iyaa kesiide, ukitsaa mentsiide meedda; sa'ay wonttana gakkanaw, daro wodiya haasayeeddawaappe guyyiyaan beedda.

¹² Wodallay pas'ina, soy afiide, darssi nashetteddino.

P'awuloosi S'iro'aadaappe Miliis'e Beedda

¹³ Shin P'awuloosi barena yaappe nuuni mukkana mala, nuw odeedda diraw, kasetiide markkabiyaakko biide, Asoosa baanaw denddeeddo; ayaw gooppe, gediyaan baanaw I k'oppeedda diraw nuuna hewaadan azazeedda.

* **20:7** Wogaa gallassi: Giriikiyaa mas'aafaan, Sambbatatuwaappe ittuwaan yaagee.

14 I nuunanna Asoosan gaketina, markkabiyaan Aa akkiide Mis'iliine yeeddo.

15 Wonttetsa gallassi yaappe markkabiyaan denddiide, Kiyoosa heeraa gakkeeddo; k'ay wonttetsa gallassi Saamoosa pinneeddo; Tirogiliyoomen ak'iide, wonttina Miliis'e yeeddo.

16 Ayaw gooppe, P'awuloosi Iisiyaan darii gam"ennaan Efesoone lank'k'iyaanna aad'd'anaw bare k'ofaa k'achcheedda; barew danddayettooppe, P'ens's'ek'ostte geetettiyyaa gallassi Yersaalame gakkanaw elleellee.

*P'awuloosi Efesoone C'imatoo Wurssetsaa
Haasayaa Haasayeedda*

17 P'awuloosi Miliis'eppe Efesoone kiittiide, ammaniyaa asaa kaaletsiyaawantta s'eegisseedda.

18-19 Woosa golle c'imatuu P'awuloosakko yiina, untuntta I hawaadan yaageedda; «Taani Iisiyaa geleedda koyro gallasaappe doommina, kawushshatetsaaninne daro afotsaan Godaw oot-saadde, Ayihudatuwaa shiik'uwaappe taana gakkeedda paac'e gideedda wodiyyaa ubbaan hinttentunna waanaade de'aadditantto hinttenttu eriita.

20-21 Nagaraappe S'oossaakko simmiyaawaanne nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa ammaniyaawaa Ayihudatoonne Ayihuda gidennawanttoo markkattaadde, shiik'uwaankka hinttenttu gollen gollenkka hinttenttoo odaadde tamarisseeddawaappe attin, hinttentta go"iyaabaappe ittibaanne pac'issa beykke.

22 «Be'ite; ha"ikka taani Geeshsha Ayyaanaw azazettaade, Yersaalamebay; yaan taw ayee kesanenttonne erikke.

23 Geeshsha Ayyaanay k'ashuunne waayyii taana naagiyaawaa katamaa ubbaan taw odee.

24 Shin ta wotsaa polanawunne Godaa Yesuusi Kiristtoosappe taani akkeedda oosuwaa S'oossaa aad'd'o keekatetsaa wonggalaa mishiraachchuwaa markkattiyaawaa polanaw, ta shemppuwaa maaddennawaadan payday.

25 «Be'ite; taani ha"ikka S'oossaa kawutetsaabaa odaadde, hinttenttu ubbaa gidдон yuuyyaad; simmi hawaappe sintsaw hinttenttuppe ooninne taana be'ennawaa eray.

26 Hewaa diraw, hinttenttuppe itti uray bay-ooppekka taani hewaan gelennawaa hachche hinttenttoo geeshshaade oday.

27 Ayaw gooppe, S'oossay ootsanaw k'oppeeddawaa ubbaa hinttenttoo ayinne ashshenaan odaaddi.

28 «Yesuusi bare suutsaan wozeedda S'oossaa ammaniyaawantta naagite; k'ay Geeshsha Ayyaanay hinttentta kaappatuwaa ootsiide suntseedda wudiyaa ubbaanne hinttenttu huup'iyaa naagite.

29-30 Taani beeddawaappe guyyiyaan, wudiyaw k'arettenna iita worakanatuu hinttenttu gidдо gelanawanttanne, kaalliyaawantta barenttu geeduwaa kaaletsanaw wordduwaa haasayiyaa asatuu hinttenttu giddoppe denddanawaa eray.

31 Hewaa diraw, taani heezzu laytsaa k'ammenne gallassaa afotsaan hinttentta huup'iyaan huup'iyaan minisiyaawaa aggabeennawaa k'oppiide genc'c'ite.

32 «Ha"ikka hinttentta minisanawunne geeshsha asaa ubbaa gidдон laatissanaw danddayiyaa

S'oossawunne Aa aad'd'o keekatetsaa k'aalaw hinttentta hadaraa immay.

³³ «Taani ooppenne biraa woy work'k'aa woy mayuwaa amottabeykke;

³⁴ taani ha ta kushiyan taananne taananna ittippe de'iyaawantta koshsheeddawaa ootseed-dawaa hinttenttu hinttenttu huup'ew eriita.

³⁵ Hinttenttu hawaadan daaburi ootsiidde, daaburanchchatuwaa maaddanawunne Godaa Yesuusi bare huup'ew, «Akkiyaawaappe immiyaawe anjjetteddawaa» geeddawaadan, Aa k'aalaa hinttenttu wozanaa aatsanaw bessiyaawaa taani c'ora ogiyaan hinttentta bessaaddi» yaageedda.

³⁶ P'awuloosi hewaa haasay wurssiide, untunttu ubbaanna ittippe gulbbatiide, S'oossaa woosseedda.

³⁷ Unttunttu ubbay P'awuloosa idimmiide, yeekkiidde yereeddino.

³⁸ Ubbaappe I, «Taana laa'entsuwaa ubbakka be'ikkita» yaageedda k'aalay unttunta daro k'aretsina markkabiya gakkanaw Aa moyzseeddino.

21

P'awuloosi Yerusaalame Beedda

¹ Nuuni Efesoone c'imatuwaappe shaakettiide, K'oosa geetettiyaa haatsaan doodetto sa'aa yii aggeeddo; wonttisa gallassi Rooda gakkeeddo; hewaappe P'aas'ira beeddo.

² Pink'k'e pinniyaa markkabiya demmiide, aan geliide baanaw denddeeddo.

³ Nuuni K'op'iroosappe be'anaw dand-dayiyaasaa yiide, away kesiyaasaa s'eelliyaa wode K'op'iroosa haddirssa bagga yeggiide, Sooriyaa beeddo; hewaappe guyyiyaan S'iirroosa gakkeeddo; ayaw gooppe, markkabii bare c'aanaa S'iirroosan wotsee.

⁴ Yaan kaalliyaawantta demmiide, untuntunna laappu gallassaa utteeddo; P'awuloosi Yersaalame beenna mala, untunttu aw Ayyaanaan odeeddino.

⁵ Nuuni untuntunna uttiyaa wodii wurina, kesiide beeddo; untunttu ubbatuu barenttu mac'c'awanttunanne barenttu naanaanna ittippe katamaappe karew kessana gakkanaw, nuuna moyzzeeddino; nuuni abbaa doonaan gulbbatiide, S'oossaa woosseeddo.

⁶ Hewaappe guyyiyaan, ittuu ittuwaa sarotiide, markkabiyaan geleeddo; untunttu barenttu soy simmeeddino.

⁷ Nuuni abbaa ogiyaa wurssiide, S'iirroosappe P'es'elemayse gakkeeddo; ishātuwaa sarotiide, untunttu matan itti gallassaa peesheeddo.

⁸ Wonttisa gallassi kesiide, K'iisaariyaa beeddo; wonggalaa mishiraachchuwaa odiyaa Pilip'p'oota soy gakkiiide, Aa matan utteeddo; Yersaalamen dooretteedda laappunatuwaappe I ittuwaa.

⁹ Pilip'p'ootaw nabatuwaa gideedda oyddu wodoro mac'c'a naanatu de'iino.

¹⁰ Nuuni unddenneedda gallassaa utteedda wode, nabiyaaga Agaaboosa giya bitanii Yihudaappe K'iisaariyaa yeedda.

¹¹ Nuukko yiide, P'awuloosa sak'k'iyaa akkiide bare kushiyaanne bare gediya k'achchiide,

«Geeshsa Ayyaanay giyaawe hawaa; ha sak'k'iyaa godaa Yerusaaamen Ayihudatu hawaadan k'achchiide, Ayihuda gidenna asatoo aatsiide immana» yaageedda.

¹² Nuuni hewaa siseedda wode, nuuninne yaan de'iyaa asatuu P'awuloosi Yerusaalame beenna mala woosseeddo.

¹³ Shin P'awuloosi zaariide, «Hinttenttu yeekkiiddenne ta wozanaa k'aretissiidde waaniitee? Taani Godaa Yesuusa suntsaa diraw k'ashettanawaa s'alalaa gidennaan, haray atto Yerusaaamen hayk'k'anawukka giiga uttaad» yaageedda.

¹⁴ Zoriyaa I akkaanaa is's'ina, «Goday geeddawe hano» yaagiide c'o"u geeddo.

¹⁵ Yaan amareeda wodiya gam"eeddawaappe guyyiyaan, giigettiide Yerusaalame baanaa ke-seedda.

¹⁶ K'iisaariyaan de'iyaa kaalliyaawanttuppe amareedawanttu k'ay nuunanna beeddino; untunttu nuuni ak'anasaa Minaasooni giyaa K'op'iroosa bitaniyaa soy nuuna afeeddino; Minaasooni daro wodiyaappe doommiide kaalliyaawaa.

*P'awuloosi Yerusaalamen Yaak'ooba
Oochcheedda*

¹⁷ Nuuni Yerusaalame gakeedda wode, ishatuu nuuna nashechchaan mokkeeddino.

¹⁸ Wonttisa gallasi, P'awuloosinne nuuni Yak'oobanna gaketanaw beeddo. Woosa golle c'imatuu ubbatuukka de'iino.

¹⁹ P'awuloosi untuntta saroteeddawaappe guyyiyaan, Ayihuda gidenna asaa gidдон bare

baggana S'oossay ootseeddawaa untunttoo wurssiide odeedda.

²⁰ Unttuntu hewaa siseedda wode S'oossaa galatiide, P'awuloosa hawaadan yaageeddino; «Nu ishaw, Ayihudatuwaa gidдон S'oossaa amaneeddawanttuppe aappun sha"ay de'iinontto be'aasa; unttuntu ubbay higgiiyaa minisi naagiino.

²¹ Yersaalame Ayihudatu, Ayihuda gidenawanttu gadiyaan de'iyaa Ayihuda ubbatuu barenttu naanaa k'as's'arenna mala, woy Ayihudatu ootsiyaawaa kaallenna mala, Muse higgiiyaakka bayizzana mala neeni tamarissiyaawaa siseeddino.

²² Yaatina, ayee lo"uu? Neeni yeeddawaa c'oratuu sisiyaa diraw, shiik'ennaan aggikkino.

²³ «Hewaa diraw, hawaa nuuni new odiyaawaa ootsa; ittippe shiik'uu de'iyaa oyddu asatu nu matan de'iino.

²⁴ Unttunta akkaade unttuntunna geeyya; k'ay unttuntu barenttu huup'iyaa meedettana mala, unttunttoo miishshaa imma; unttuntu ubbay newaa siiseeddawe tuma gidennawaanne neeni ne huup'ewukka k'ay Muse higgiiyaa naagaadde maaran de'iyawaa erana.

²⁵ «Shin ammaneedda Ayihuda gidenna asatuwaa gidooppe, unttuntu eek'aw yarshsheeddawaa meenna malanne suutsaa ushenna mala, bakkuteedda mehiyaa ashuwaa meenna malanne woshummenna mala, nuuni yewuwaa k'achchiide, unttunttoo dabddaabbiiyaa s'aafeeddo» yaageeddino.

²⁶ Hewaappe guyyiyaan, P'awuloosi wonttisa gallassi asatuwaa akkiide, untuntunna geeyyeedda; I barentta geeshshussaa awude polintto erissanawunne k'ay yarshshuwaa huup'iyaan huup'iyaan awude immanentto erissanaw Geeshsha Golliyaa geleedda.

P'awuloosi Geeshsha Golliyaan Oyk'etteedda

²⁷⁻²⁸ Laappu gallassay wurana hanooode, Iisiyaappe yeedda Ayihudatuu Geeshsha Golliyaan P'awuloosa be'iide, asaa ubbaa hank'k'etsiide, «Israa'eeliyaa asaw, nuuna maaddite; Israa'eeliyaa asaa, Muse higgiaanne ha Geeshsha Golliyaa is's'iide, ubba saan asaa ubbaa tamarissiyaawe ha bitaniyaa; gujjiide k'ay Giriike asaakka Geeshsha Golliyaa gelissiide, ha geeshsha sa'aa tunisseedda» yaagi waassiidde, P'awuloosa oyk'k'eeddino.

²⁹ Untuntu kase Efesoonen de'iyaa S'irofimoosa P'awuloosanna katamaan be'eedda diraw, Geeshsha Golliyaa P'awuloosi Aa gelisseeddawaa untunttoo malateedda.

³⁰ Katamaa ubbay shabbiretteedda; Asay ubbay shiik'iide P'awuloosa oyk'k'iide, Geeshsha Golliyaappe karew goochchi kesseedda; he man'iyaan Geeshsha Golliyaa penggetuu k'ashetti ageeddino.

³¹ Asay P'awuloosa wod'ana hanishin, «Yerusaalame katamay mulekka shabbiretti diggeedda» giyaa haasayay Roome gadiyaa olaa kaappoo gakkeedda.

³² He olaa kaappuu wotaadaratuwaanne s'eetatuwaa kaappatuwaa ittippe akkiide,

wos's'iidde asaa bolla kesi wod'd'eedda; Asay olaa kaappuwaanne wotaadaratuwaa be'eedda wode, P'awuloosa shoc'iyawaa bashi aggeedda.

³³ He wode, he olaa kaappuu shiik'i, P'awuloosa oyk'k'iide, laa"u santsalataan k'ashettana mala azaziide, I oonenttonne k'ay ayaa ootseeddent-tonne asaa oochcheedda.

³⁴ Asaappe baggay ittibaw waassiyaa wode, baggay harabaw waassee; waasuu c'oreedda diraw, olaa kaappoo tumuwaa eranaw danddayettennan is's'ina, wotaadaratuu P'awuloosa barenttu de'iyaasaa afana mala, untuntta azazeedda.

³⁵ Yed'd'iide kesiyaa detsaa P'awuloosi gakeedda wode, asaa sugetsaa diraw, wotaadaratuu Aa tookkeeddino.

³⁶ Ayaw gooppe, c'ora asay, «Aa wod'a!» yaagiid-dinne waassiidde kaallee.

P'awuloosi Mootoo Zaaruwaa Immeedda

³⁷ Wotaadaratuu P'awuloosa barenttu de'iyaasaa afana hanishin P'awuloosi olaa kaappuwaa, «Taani new ittibaa odoo?» yaageedda.

He olaa kaappuu P'awuloosa, «Neeni Giriike k'aalaa eray?

³⁸ Neeni hawaappe kase wode, walassaa kessaade shemppuwaa wod'eeddawanttuppe oyddu sha"a asatuwaa Asay bayinna mela sa'aa kaaletseedda Gibs'e bitaniyaa gidikkii?» yaageedda.

³⁹ Shin P'awuloosi, «Taani Ayihuda asaa; k'ay Kilk'k'iyaan de'iyaa S'ersseesen yeletteedda

huup'e katamaan de'iyaa asaa. Hayyanaa taana asaw haasayissaarikii?» yaageedda.

⁴⁰ Olaa kaappuu Aa, «Haasaya» yaagina, P'awuloosi yed'd'iide kesiya detsaan ek'k'iide, Asay c'o"u gaana mala, bare kushiyan asaakko s'orsseedda. Asay c'o"u giina, Ibraayiss's'e k'aalaan haasayiidde, hawaadan yaageedda.

22

¹ «Taanaadan ammaniyaawanttoo, ta aawaatoo, taani ha"i hinttenttoo odiyaa yewuwaa sisite!»

² P'awuloosi untunttoo Ibraayiss's'e k'aalaan haasayiyaawaa sisiide, kaseppe loytsi c'o"u giina I hawaadan yaageedda.

³ «Taani Kilk'k'iyaan de'iyaa S'ersseesen yelettaade, ha katamaan Gamaaliyaali taana tamarissina dic'c'aade, nu aawotuwwa higgiaakka minisa tamaaraade, hachche hintte ubbay haniyaawaadankka, taani S'oossaa yewoo seelettiyaa Ayihuda asaa.

⁴ Taani mac'c'a asanne attuma asaa oyk'k'a oyk'k'aade k'asho gollen yeggeedda asanne, ha ogiyaa kaalliyaa asaa wod'isana gakkanaw metootseedda asaa.

⁵ Hawaadankka, k'ay, k'eesatuwwa ubbatuwwa kaappuunne c'ima ubbaa shiik'uu tawaa markkattanaw danddayee; taani Damask'k'on de'iyaa untuntu ishātuwwa Ayihudatoo, untuntuppe dabddaabbiiyaa akkaade, hewaan de'iyaa asatuu k'ohettiide murettanaadan, Yersaalame untuntta ahanaw yaa baad.

*P'awuloosi Kiristtoosakko Simmeedda Bare
Simaabaa Odeedda
(9:1-19; 26:12-18)*

⁶ «Taani baade Damask'k'o mateedda wode, seeta gallassaa gidishin, k'oppennaan saluwaappe wolk'k'aama poo'uu ta matan yuuyyi aad'd'iide poo'eedda.

⁷ Taani sa'aan kundda uttaade, «Saa'oolaa, Saa'oolaa, taana ayaw yederssay?» giyaa k'aalaa sisaad.

⁸ «Taani zaaraade, «Ta Godaw, neeni oonee?» yaagaad.

«Hewaappe guyye, «Taani neeni yederssiyaa Naazireetiyaa Yesuusa» yaageedda.

⁹ Taananna ittippe de'iyawanttu poo'uwwa be'iide yayyeeddino; shin taw haasayiyaawaa k'aalaa sisibeykkino.

¹⁰ « «Ta Godaw, taani ayaa ootsoo?» yaagaad.

«Goday taana, «Denddaade Damask'k'o ba. Neeni ootsanaw S'oossay k'oppeedda ubbabay new yaan odettanawaa» yaageedda.

¹¹ He wolk'k'aama poo'uwwa diraw, ta ayfii k'ook'ina, taananna de'iyaa asatuu ta kushiyaa oyk'k'iide, taana goochchina, Damask'k'o gakkaaddi.

¹² «Damask'k'on de'iyaa Ayihuda ubbay loytsi bonchchiyaa itti Hanaaniyaa giyaa bitanii, nu hig-giyaw azazettiide, S'oossaw imetteedda asaa.

¹³ Hanaanii taakko yiide, ta matan ek'k'iide taana, «Ta ishaw Saa'oolaa, s'eella» yaageedda. Taani he wode he man'iyaan aakko s'eella ag-gaad.

14 «I taana hawaadan yaageedda; «Nu aawotuwaa S'oossay neeni Aa k'ofaa eranaw, Aa s'illo Na'aa be'anawunne Aa doonaappekka haasayaa sisanaw neena kasenna dooreedda.

15 Ayaw gooppe, neeni be'eeddabaanne siseed-dabaa asaa ubbaa sintsan aw markkattanaassa.

16 Ha"ikka ayaw gam"ay? Denddaade s'ammak'etta; Aa suntsaa s'eesaadde, ne nagaraappekka meec'etta» yaageedda.

17 «Taani guyye Yersaalame simmaade Geeshsha Golliyaan woossishin, ta ayaanaan gidaaddi.

18 Goday taana, «Elleellaade, Yersaalame kesa ayaw gooppe, neeni taw hawaan markkattiyaawaa Asay akka» yaagishin taani Aa be'aaddi.

19 «Taani, «Ta Godaw, Ayihuda woosa golliyaa ubbaan neena ammaniyaawantta oyk'k'aade wad'd'eeddawaanne k'asho golliyaan yeggeeddawaa untunttu eriino.

20 Untunttu ne markkaa Iss's'ifaanoosa wod'iyaa wode, taani he yewuwaa eeno gaad. K'ay untunttu miyyiyaan ek'k'aade, Aa wod'iyaaawanttu mayuwaa naagay» yaageedda.

21 «Goday taana, «Taani neena Ayihuda gidenna asaakko haako sa'aa kiittiyaa diraw ba» geedda» yaageedda.

P'awuloosi Roome Asaa Gidiyaawaa K'onc'c'isseedda

22 P'awuloosi he k'aalaa haasayana gakkanaw Asay I giyaawaa sisee; hewaappe guyyiyaan, barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Hawaa

gadiyaappe d'ayissa; I de'anaw bessena» yaageeddino.

²³⁻²⁴ Unttuntu waassishshin, barenttu mayuwaa bollaw olishshiininne baanaa c'arkkuwaan laalishshin, olaa kaappuu wotaadaratuu P'awuloosa barenttu de'iyaasaa afana mala azazeedda. K'ay Asay ayaw hewaadan Aa bolla waasseeddinontto eranaw, P'awuloosa lissuwaan shoc'ana mala, unttunta azazeedda.

²⁵ Shin wotaadaratuu P'awuloosa dafuwaan minisi k'achcheedda wode, P'awuloosi bare matan ek'k'eedda s'eetatuwaa kaappuwaa, «Roome gadiyaa asaa pirdday baynnaan shoc'iyawe hinttenttoo wogee?» yaageedda.

²⁶ Hewaa s'eetatuwaa kaappuu siseedda wode, olaa kaappuwaakko biide, «Ha bitanii Roome asaa. Neeni ayaa ootsana k'oppay?» yaagiide oochcheedda.

²⁷ Olaa kaappuu P'awuloosakko shiik'iide, «Neeni Roome asee? Taw oda» yaageedda.

P'awuloosi, «Ee» yaageedda.

²⁸ Olaa kaappuu P'awuloosaw zaariide, «Taani ha zaretetsaa daro miishshaan shammaad» yaageedda.

Shin P'awuloosi, «Taani he zeretsaappe yelet-taad» yaageedda.

²⁹ Hewaa diraw, P'awuloosa biddanaw k'ooppeeddawanttu elekka aappe shaaketti aggeeddino. Olaa kaappuukka P'awuloosi Roome asaa gideeddawaa ereedda wode yayyeedda; ayaw gooppe, santsalataan Aa k'ashissi wotseedda.

P'awuloosi Ayihudatuwaa Shanggatuwaakko Shiik'eedda

³⁰ Wonttetsa gallassi olaa kaappuu, Ayihudatu P'awuloosa ayaw mooteeddinonttonne geeshshiide eranaw koyyiide, P'awuloosa billeedda. Yaatiide k'eesatuwaa kaappatuunne Asay ubbay shiik'ana mala azazeedda; k'ay P'awuloosa duge wotsiide, untunttu sintsan esseedda.

23

¹ P'awuloosi hewaan shiik'eedda asaa c'addi s'eelliide, «Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani hachche gakkanawukka S'oossaa sintsan ta de'uwaa ubbaan tilla wozanaan de'aaddi» yaageedda.

² K'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu Hanaanii, P'awuloosa doonaa bak'k'ana mala, Aa matan ek'k'eeddawantta azazeedda.

³ P'awuloosi he wode Aa, «Laa ha booshinchchaan okkeedda* godaw, S'oossay neena bak'k'ana. Neeni ta bolla higgayan pirddanaw uttaade, wogay baynnaan taana bak'k'ana mala azazay?» yaageedda.

⁴ P'awuloosa matan ek'k'eeddawanttu Aa, «Neeni S'oossaa k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa boray?» yaageeddino.

⁵ Hewaappe guyye P'awuloosi, «Taanaadan ammaniyaawanttoo, I k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa gideeddawaa taani erabeykke; ayaw gooppe, Ne gadiyaa mooddiyaawaa bolla

* **23:3 Booshinchchaan okkeedda:** Itti uray lo" a malatana mala oosussaa, shin gidenna.

iita k'aalaa haasayoppa» geetettiide S'oossaa Mas'aafan s'aafetteedda» yaageedda.

6 Shin P'awuloosi baggatuu Saduk'aawanatuwaa; baggatuu Parisaawatuwaa gideeddawaa be'iide, «Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani Parisaawiyaa Parisaawiyaa na'aa; «Hayk'k'eeddawanttu hayk'uwaappe denddanawantta» gaade taani nashechchaan naagiyaa diraw, untuntu ta bolla pirddiino» yaagiide, d'ok'k'u ootsiide haasayeedda.

7 P'awuloosi hewaa yaagina, Parisaawatuwaa gidдонinne Saduk'aawanatuwaa gidдон walassay kesina, shiik'eedda Asay laaletteedda.

8 Ayaw gooppe, Saduk'aawanatu, «Hayk'k'eedda Asay denddena; kiitanchchaykka ayyaanaykka baawa» yaageeddino; Parisaawatu k'ay laa"uukka de'iyawaa ammaniino.

9 Wolk'k'aama walassay denddeedda; Parisaawatuwaa baggappe Muse higgiyaa tamarissiyaawanttu denddi ek'k'iide, «Ha bitaniyaa bolla ayinne balaa demmibeykko; aw ayyaanay woy kiitanchchay haasayennan aggena» yaagiide palumetteeddino.

10 Walassay darina, olaa kaappuu P'awuloosa untuntu mentseersanenttonne gi yayyiide, bare wotaadaratuu wod'd'iide, untuntu gidдoppe Aa ellekka kesiide, barenttu de'iyasaa afana mala azazeedda.

11 He k'amma Goday P'awuloosa matan ek'k'iide, «P'awuloosaa, neeni taw Yersaalamen

markkatteeddawaadan, Roomenkka markkat-tanaw bessee; minna; ayinne baawa» yaageedda.

P'awuloosa Wod'anaw Oosetteedda
Mak'k'uwaa

¹² Wonttisa gallassi, Ayihudatuu P'awuloosa wod'ana gakkanaw, meennaadaaninne ushennaadan, c'aak'k'etiide giigetteeddino.

¹³ P'awuloosa bolla hewaa mak'k'eteedda asatuu oytamuwaappe dariino.

¹⁴ Unttuntu k'eesatuwaa kaappatuwaakkonne c'imatuwaakko yiide, «Nuuni P'awuloosa wod'ana gakkanaw, ayinne baarennaadan, giigetti utteeddo.

¹⁵ Hewaa diraw, hinttenttunne shiik'eedda Asay P'awuloosabaa geeshshiide biddiyaawaa malatiide, olaa kaappuu Aa hinttenttukko duge wot-sana mala oochchite; nuuni I haa shiik'anaappe kasenna Aa wod'anaw giigi utteeddo» yaageeddino.

¹⁶ Shin P'awuloosa michchatu na'ay he mak'k'uwaa siseedda wode, biide wotaadaratuu de'iyasaa geliide, P'awuloosaw odeedda.

¹⁷ P'awuloosi s'eetatuwaa kaappatuwaappe ituwaa s'eesiide, «Ha na'aa olaa kaappuwaakko afa; ayaw gooppe, olaa kaappoo I odiyaawe de'ee» yaageedda.

¹⁸ Hewaa diraw, s'eetatuwaa kaappuu na'aa olaa kaappuwaakko afiide, «K'asho gollen de'iyaa P'awuloosi, ha na'ay new ayentto odiyaabay de'iyaa diraw, taana barekko s'eesiide, Aa neekko ahanaadan, taana woosseedda» yaageedda.

19 Olaa kaappuu na'aa kushiyaay oyk'k'iide, dumma gas'aa kessiide, «Neeni taw odanabay ayee?» yaagiide oochcheedda.

20 Na'ay olaa kaappoo, «Ayihudatuu P'awuloosabaa kaseppe minisi oochchiyaawaa malatiide, neeni shiik'uwaa Aa utis-sanaadan, neena wontti woossanaw zoretaa k'achcheeddino.

21 Shin neeni untunttu giyaawaa sisoppa; ayaw gooppe, oytamuwaappe dariyaa asatuu p'awuloosa wod'ana gakkanaw, k'umaa meennaadaaninne haatsaa ushennaadan, c'aak'k'etiide geemetti uttiide Aa naagiino; neeni giyaawaa sisanaw ha"ikka gigetti uttiide naagiino» yaageedda.

22 Hewaa diraw, olaa kaappuu na'aa, «Ha yewuwaa neeni taana erisseeddawaa oossinne odoppa» yaagiide azazeeddawaappe guyyiyaan, Aa yeddeedda.

P'awuloosi Gadiyaa Mooddiyaa Filikisa Sintsa Shiik'eedda

23 Olaa kaappuu s'eetatuwaa kaappatuwaappe laa"uwaa s'eesiide, «K'iisaariyaa baanaw, laa"u s'eetu wotaadaratuwaa, laappun tammu paraa oyk'k'eedda asatuwaanne laa"u s'eetu tooranchchatuwaa k'ammaappe heezzu saatiyaan giigissite;

24 gadiyaa mooddiyaa Filikisakko P'awuloosa sarotetsaan gatsanaw togissiyaa mehiyaanne gi-giigissite» yaagiide, untuntta azazeedda.

25 Olaa kaappuu hawaadan giyaa dabddaab-biyaa s'aafeedda.

26 «K'alawudeyoosa Luusiyoosappe; gadiyaa mooddiyaa bonchchetteedda Filikisaa! Sarotetsay new gido.

27 Ayihudatuu ha bitaniyaa oyk'k'iide wod'ana hanishin, Roome katamaa asaa I gideeddawaa eraade, wotaadaratuwaanna gakkaade Aa ashshaad.

28 Unttuntu Aa ayaw mooteeddinontto eranaw koyaade, duge unttuntu shiik'oo Aa afaad.

29 Unttuntu barenttu higgiaabaa I oochcheed-dawoo Aa mooteeddawaappe attin, Aa wod'isiyaa woy k'ashissiyaa mooto gidenna.

30 Unttuntu ha bitaniyaa bolla mak'k'etti utteedda zigirissay taana gakkina, taani he man'iyaan Aa neekko yedda aggaad; Aa mootiyaawanttukka biide, ne sintsan mootana mala odaaddi; saro de'a» yaageedda.

31 Hewaa diraw, wotaadaratuu azazetteed-dawaadankka P'awuloosa akkiide, k'amma Anttip'aas'iriisa gatseeddino.

32 Wonttisa gallassi aanana baana mala paraa toggo asatuwaa wotsiide, gediyaan biyaawanttu guyye wotaadaratuu de'iyaasaa simmeeddino.

33 Paraawanttu K'iisaariyaa geliide, dabddaabbiyaa gadiyaa mooddiyaawoo immiide, P'awuloosa Aa sintsa aatseeddino.

34 Gadiyaa mooddiyaawe dabddaabbiyaa nab-babeeddawaappe guyyiyaan, P'awuloosi hak'a awuraajjaa asentto Aa oochcheedda; Kilk'k'iyyaa asaa I gideeddawaa ereedda wode,

35 «Taani nebbaa neena mootiyaawanttu yiyaa wode sisana» yaagiide, wotaadaratuu Heroodisa kawutetsaa gollen Aa naagana mala azazeedda.

24

P'awuloosa Ayihudatu Mooteeddino

¹ Ichcheshu gallassaappe guyyiyaan, k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu, Hanaaniyaa, c'imatuwaannannee S'ars's'aluusa giyaa itti s'abak'aanna duge K'iisaariyaa wod'd'eedda; untuntu gadiyaa mooddiyaawaa bolla P'awuloosa mooteeddino.

²⁻³ P'awuloosi s'esetteedda wode, S'ars's'aluuse Aa hawaadan yaagiide, mootuwaa doommeedda.

«Bonchchetteedda Filikisaa, nuuni ne baggana daro sarotetsaa demmeeddoshshin, ne k'ofaan ha gadiyaw ubbabaan ubbasankka lo"o laamii beet-tiyaawoo neena loytsi galatiide, hawaa akkeetto.

⁴ Shin taani neena gam"etsennaan, dooyaa gideedda ne keekatetsaan nubaa neeni k'antsaan sisana mala, neena woossay.

⁵ Ayaw gooppe, ha bitanii d'ubo gidiide, sa'aa ubbaan de'iyaa Ayihudatuwaa gidдон walassaa dentseedda, Naaziraawatu bagga asaa kaalet-siyaawaa gideeddawaa ereeddo.

⁶ Haray atto Geeshsha Golliyaakka tunissanaw koyyishshin Aa oyk'k'iide, nu higgsiyaadan, Aa bolla pirdanaw k'oppeeddo;

⁷ shin olaa kaappuwaa Luusiyoosi yiide, wolk'k'aan nu kushiyaappe Aa wotsi akkeedda.

⁸ Aa mootiyaawanttukka neekko yaana mala azazeedda; neeni ne huup'ew ha bitaniyaa bid-daade, nuuni Aa mootiyaa yewuwaa ubbaa er-anaw danddayaa» yaageedda.

⁹ Ayihudatuukka k'ay, «Ha yewuu tuma» giide, Aa k'ofaa akkeeddino.

P'awuloosi Filikisa Sintsan Mootoo Zaaruwaa Immeedda

¹⁰ Gadiyaa mooddiyaawe P'awuloosa yaanaadan wuttina, I hawaadan yaagiide zaareedda; «Neeni daro wodiyaappe doommaade, ha asaw pirddaadde de'iyaaawaa taani eraade, ta yewuwaa nashechchaan zaaray.

¹¹ Taani Yerusaalame goyinnanaw kesoodeppe tammanne laa"u gallassaappe darennawaa neeni ne huup'ew erana danddayaa.

¹² Ayihudatuu taana Geeshsha Golliyaan gidina, Ayihuda woosa gollen gidina, katamaan gidina, oonannanne palumettishshin woy asaa shiishshaade mak'k'ishshin, itti uraannanne be'ibeykkino.

¹³ Unttuntu ha"ikka taana mootiyaawaa shatimmanaw danddaykkino.

¹⁴ «Shin taani hawaa new oday; taani Muse higgian de'iyaaawaanne nabatuu s'aafeedda ubbabaa ammananaadan, nu aawotuwwa S'oossaw unttuntu worddo giyaa ogiyaan goshetay.

¹⁵ Hawanttu barenttu huup'ew, «Asay ubbay, wordduukka s'illuukka hayk'uwaappe denddanawantta» giyaawaadan, taanikka unttuntu denddiyaawaa S'oossaan hidootaa wotsaade amuwaan naagay.

¹⁶ Hewaa diraw, taani k'ay, S'oossaa sintsaninne asaa sintsan ubbaa wode, pokkuu baynna tilla wozanay taw de'ana mala minnay.

¹⁷ «Taani Yerusaalameppe kesoodeppe c'ora laytsaappe guyyiyaan, ta gade hiyyeesaw miishshaa immanawunne yarshshuwaa yarshshanaw Yerusaalame baad.

18 Hewaa ootsishshin, Asay shiik'ennaan, walassay denddenaan, taani Geeshsha Golliyaan geeyyishshin, untunttu taana demmeeddino.

19 Shin Iisiyaappe yeedda itti itti Ayihudatuu hewaan de'iino; untunttu ta bolla yewuwaa koyyoope, yiide taana ne bollan mootanaw bessee.

20-21 Woy taani untunttu gidдон ek'k'aade, «Hayk'k'eeddawanttu denddanawaa ammaniyaa diraw, hachche hintte sintsaan ta bolla pirddiino» gaade haa d'ok'k'issaade haasayeedda itti k'aalaappe attin, shiik'uwaa sintsan ek'k'ishshin, ta bolla itti bayizzuwaa demmeeddawaa gidoope, hawanttu barenttu huup'ew hawaan odanawantta» yaageedda.

22 Shin Filikise S'oossaa ogiyaabaa geeshshi ereedda diraw, «Taani hintte yewuwaa olaa kaappuwaa Luusiyoosi yiya wode ogiyaa oytsana» yaagiide, pirddiyaa wodiyaa sintsaw keereedda.

23 Filikise k'ay P'awuloosa k'achchennaan naagana malanne Aa dabbatuwaappe ooninne aw ootsishshin, woy aakko yiishshin diggenna mala, s'eetatuwaa kaappuwaa azazeedda.

P'awuloosi Filikisanne Dirusilla Sintsa Shiik'eedda

24 Amareeda gallassaappe guyyiyaan, Filikise Ayihuda asaa zare gideedda bare machchatti Dirusillinna yiide, P'awuloosa kiitti ahissiide, Yesuusi Kiristtoosan ammaniyaa ogiyaa I haasayishshin siseedda.

25 P'awuloosi s'illotetsaabaa, bare huup'iyaa naaguwaabaanne yaana pirddaabaa

haasayishshin, Filikise yayyiide, «Neeni ha"iw ba; taw miikkeedda wode, neena kiittaade s'eegissana» yaageedda.

²⁶ He wode k'ay P'awuloosi biletanaw, barew magans's'aa immanddeeshsha giide k'oppeedda; hewaa diraw, daro wode Aa ahissi ahissiide, aanana haasayee.

²⁷ Laa"u laytsaa kumeeddawaappe guyyiyaan, Filikisa kotaa P'ork'k'iyooosa Piss's'oosi akkeedda. Filikise Ayihudatuwaa nashechchanaw koyyiide, k'asho gollen P'awuloosa bashi aggeedda.

25

P'awuloosi Roome Kaatiyaakko Bare Yewuwaa Akkiide Baanaw Oochcheedda

¹ Piss's'oosi awuraajjaa geleedda heezzentsiyaa gallasaappe guyyiyaan, K'iisaariyaappe Yerusaalame beedda.

² Yaan k'eesatuwaa kaappatuunne Ayihudatuwaa kaaletsiyaawanttu P'awuloosa mooteeddino.

³ Unttuntu P'awuloosa wod'anaw ogiyaan k'osetti uttanaw, barenttoo lo"obaa ootsiide Aa Yerusaalame ahana mala, Piss's'oosa woosseeddino.

⁴ Piss's'oosi unttunttoo, «P'awuloosi K'iisaariyaan k'ashetti utteedda; taani ta huup'ewukka ellekka yaa guyye simmanaw k'oppa uttaad.

⁵ Hewaa diraw, I ayentto bayizzeeddawe de'ooppe, hinttenttu gidдон aawotiyaawanttu taananna K'iisaariyaa biide, Aa mootino» yaagiide zaareedda.

⁶ Piss's'oosi Yersaalamen hosppun woy tammu gallasaappe aatsenan uttiide, K'iisaariyaa beedda; wonttisa gallassi pirddiyaasan uttiide, P'awuloosa ahana mala azazeedda.

⁷ I gakkeedda wode, Yersaalameppe yeedda Ayihudatu Aa matan yuuyyi aad'd'i ek'k'iide, barenttoo shatimmanaw danddayettenna daro dees'o mootuwaa Aa bolla wotseeddino.

⁸ P'awuloosi mootettiide, «Taani Ayihudatuwaa higgiaakka Geeshsha Golliyaakka Roome Kaatiyaa K'eesarakka ayinne naak'k'abeykke» yaageedda.

⁹ Piss's'oosi Ayihudatuwaa nashechchanaw koyyiide P'awuloosa, «Pude Yersaalame kesaade, ha yewuwaabaa yaan ta sintsan ooshettanaw koyyay?» yaagiide oochcheedda.

¹⁰ Shin P'awuloosi, «Taani ooshettanaw bessiyaa K'eesaara pirddaa gollen ek'k'aad. Neenikka loytsa eriyaawaadan, taani Ayihudatuwaa ayinne naak'k'abeykke.

¹¹ Simmi taani naak'k'eeddawaa woy hayk'k'anaw bessiyaawaa ootseeddawaa gidoope, hayk'uwaappe attana giikke; shin untunttu taana mootiyaa mootuu mela gideeddawaappe hini baggan, ooninne taana untunttoo aatsiide immanaw danddayenna; K'eesaare tabaa pirddo gaade oochchay» yaageedda.

¹² Hewaappe guyyiyaan, Piss's'oosi barenanna zorettiyaawanttunna zoretti simmiide Aa, «Neeni K'eesaare tabaa pirddo gaade oochchaadda; K'eesarakko baanaassa» yaagiide zaareedda.

*Piss's'oosi P'awuloosabaa Agrip'p'aana
Mak'k'eteedda*

¹³ Amareeda gallassaappe guyyiyaan, Kaatiyaa Agriip'p'aynne Bariniik'e Piss's'oosa sarotanaw K'iisaariyaa beeddino.

¹⁴ Yaan untunttu c'ora gallassaa utti de'ishshin, Piss's'oosi kaatiyaw P'awuloosabaa hawaadan yaagiide odeedda; «Hawaan Filikise k'achchiide bashi beedda itti bitanii de'ee.

¹⁵ Taani Yerusaalamen de'ishshin, k'eesatuwaa kaappatuunne Ayihuda c'imatuu Aa bolla pird-dana mala, taana woossiide, aabaa taw odeed-dino.

¹⁶ Taani, «Mootetteedda uray barena mootiyaawanttunna ittippe ek'k'ennaaninne barena mooteedda yewoo zaaruwaa immennaan, oona gidoppenne aatsiide immiyaawe Roome asaw woga gidenna» yaagaade untunttoo zaaraad.

¹⁷ «Hewaa diraw, untunttu hawaan shiik'eedda wode, taani gam"ennaan wonttisa gallassi, pird-daa golle gelaade P'awuloosa ahana mala aza-zaad.

¹⁸ Aa mootiyaawanttu ek'k'iide, iitabaan Aa mootennaan aggikkino gaade taani k'oppeeddawaadan, ayinne Aa mootibeykkino.

¹⁹ Shin untunttu barenttu ammaneed-dabantubaanne P'awuloosi, «Pas'a de'ee» giyaa hayk'k'eedda itti Yesuusa geetettiyaa bitaniyaabaa aanana palumetteeddino.

²⁰ Taani ha yewuwaa wootade bidda demmanitantto, k'ofaa k'achchennaan de'aadde, P'awuloosi Yerusaalame biide, ha yewuwaa yaan ooshettanaw koyyinttonne gaade Aa oochchaad;

21 shin P'awuloosi bare yewuwaa Awugiss's'oose k'eesaare ogiyaa oytsana gakkanaw naagettanaadan oochchina, taani Aa K'eesarakko yeddana gakkanaw, I k'ashettana mala azazaad» yaageedda.

22 Hewaappe guyye Agriip'p'ay Piss's'oose, «Taani ta huup'ewukka k'ay he bitanii giyaawaa sisana koyyay» yaageedda.

Piss's'oose Aa, «Neeni wontti I giyaawaa sisanaassa» yaageedda.

23 Wonttisa gallassi, Agriip'p'ayne Bariniik'e daro bonchchuwaan olaa kaappatuwaannanne katamaan de'iyaa wolk'k'aama asaana yiide, pird-daa golle geleeddino; Piss's'oose P'awuloosa ahana mala azazina aheeddino.

24 Piss's'oose hawaadan yaageedda; «Kaatiyaa Agriip'p'aa, hawaan nuunanna de'iyaa asaa ub-baw, Ayihuda Asay ubbay Yerusaalamenikka hawankka waassiidde, «I hawaappe sintsaw pas'a de'anaw bessena» yaagiide, taana woosseedda bitaniyaa hawaa be'iita.

25 Shin I ayinne hayk'k'anaw bessiyaawaa oot-seeddawaa taani demmabeykke; I bare huup'ew, «Awugiss's'oose K'eesaare tabaa pirddo yaagaade oochchaad» geedda diraw, K'eesarakko Aa yed-danaw taani k'oppaad.

26 Taani aabaa ta godaa Awugiss's'oose K'eesaarew s'aafanaw tumu yewuu taw ayinne baawa; hewaa diraw, I loytsi ooshettowaappe guyyiyaan, taani s'aafiyaabaa demmana mala, hinttenttu sintsa, Kaatiyaa Agriip'p'aa, ubbaa ne sintsa Aa ahaad.

²⁷ Ayaw gooppe, k'ashetteedda uraa kiittiyaa wode, Aa ayaw mooteeddentto, erissennan c'o"u gi bashiyaawe taw eeyatetsaa malatee» yaageedda.

26

P'awuloosi Agriip'p'a Sintsan Haasayeedda Haasayaa

¹ Agriip'p'ay P'awuloosa, «Neeni nebaa haasayanaw danddayaa» yaageedda. He wode P'awuloosi bare kushiya mic'c'iide hawaadan yaagi zaareedda.

²⁻³ «Kaatiyaa Agriip'p'aa, Ayihudatuwaa wogaanne palumaa ubbaa neeni loytsaade eriyaa diraw, taana Ayihudatuu mootiyaa yewuwaa ubbaa hachche taani ne sintsan zaariyaawoo ta kaac'ay darssi lo"a yaagaade k'oppay; hewaa diraw, neeni ta haasayaa salettenaan sisana mala, neena woossay.

⁴ «Taani na'atetsaappe doommaade ta asaa gid-doninne Yerusaalamen de'eedda ta de'uwaa Ayihuda ubbatuu kaseppe doommiide eriino.

⁵ Taani koyroppe doommaade, nu ammanuwaa higgiiyaa ooppenne minisiide naagiyaa Parisaawatuwaa bagga Parisaawe gidaade de'iyaaawaa, untuntu markkattanaw koyyoooppe eriino.

⁶ Taani ha"ikka S'oossay nu aawaatoo immana geeddawaa nashechchaan naagiyaa diraw, pird-dettanaw hawaan ek'k'ay.

⁷ K'ay tammanne laa"u nu aawotuwaa zaratuu S'oossaw k'ammanne gallassi ubbaade minisi goyinniide, S'oossay immana geeddawaa

akkanaw nashechchaan naagiino; Kaatiyaa Agriip'p'aa, Ayihudatuu taana mootiyaawe taani hewaa nashechchaan naagiyaa diraassa.

⁸ Ayihudatoo, S'oossay hayk'k'eeddawantta dentsiyaawaa ayaw ammanikkitee?

⁹ «Taani ta huup'ewukka Naazireetiyaa Yesuusa ek'ettanaw bessee gaade kase k'oppaad.

¹⁰ Taani Yersaalamen ootseeddawe hawaa; k'eesatuwaa kaappatuwaappe maataa akkaade, S'oossaa asatuwaappe c'oratuwaa k'ashissaad; untuntta wod'iyaa wodekka untunttu hayk'k'iyawaa dosaad.

¹¹ Ayihuda woosa golle ubbaan daro wode untuntta muraadde, barenttu ammanuwaa untunttu aggana mala godetaaddi; taani wogay baynnawaa untunttoo hank'k'ettaade, haray atto, hara gadiyaa katamaa gakkanawukka untuntta mefootsay.

P'awuloosi Bare Huup'ew Kiristtoosa Wooti Ammaneeddentto Odeedda
(9:1-19; 22:6-16)

¹² «Taani ha yewoo k'eesatuwaa kaappatuwaappe maataanne azazuwaa akkaade Damask'k'o baad.

¹³ Kaatew, taani seeta gallassi ogiyaan de'ishshin, aawaa poo'uwaappe loytsi aad'd'iyaa poo'uu taananne taananna beeddawantta yuuyyi aad'd'iide, saluwaappe poo'ishshin be'aaddi.

¹⁴ Nuuni ubbay sa'aan kunddeedda wode, Ibraayiss's'e k'aalaan, «Saa'oolaa, Saa'oolaa, taana ayaw yedesaan metootsay? Neeni taana is'ussaana neena k'ohaasa» yaagiide taw odishin sisaad.

¹⁵ «Yaataade, «Ta Godaw, neeni oonee?» yaagaad.

«Goday, ‹Taani neeni yedesaan metootsiyaa Yesuusa.

¹⁶ Shin dendda ek'k'a; ayaw gooppe, hachche neeni taana bee'eddawaanne taani neena sintsappe bessanawaa haranttoo markkattana mala, taw ootsiyaawaa udaade neena suntsanaw new k'onc'c'aad.

¹⁷⁻¹⁸ Unttuntu taana ammanina, unttuntu nagaray atto geetettanaadan, S'oossay dooredda asaa giddon unttuntu barenttu de'iyaasaa demmanaadan, k'ay d'umaappe poo'uwaa simmanaadaaninne s'alahiyaa godatetsaappekka S'oossaakko simmanaadan, unttuntu ayfiyaa neeni dooyana mala, Israa'eeliyaa asaappenne taani neena unttuntukko kiittiyaa Ayihuda gidennawanttuppe neena ashshana yaageedda.

¹⁹ «Kaatiyaa Agriip'p'aa, hewaa diraw, taw saluwaappe beetteedda sas'aw taani azazettanawaa is's'abeykke.

²⁰ Shin taani kasetaade, Damask'oninne Yerusalaamen hewaappe guyyiyaan, Yihudaa gadiyaa ubbaan de'iyaawanttussinne Ayihuda gidennawanttoo barenttu nagaraappe simmana mala, k'ay nagaraappe simmanaw bessiyaawaa ootsiidde, S'oossaakko simmana mala k'aalaa odaaddi.

²¹ Hewaa diraw, Ayihudatuu taana Geeshsha Golliyaan oyk'k'iide wod'anaw koyyeeddino.

²²⁻²³ Hewaa diraw, taani S'oossaa maaduwa akkaade, daronne guutsaw hachche gakkanawukka ek'k'aade markkattay. Nabatu-unne Muse, ‹Kiristtoosi metootanaw bessee; k'ay hayk'uwaappe koyro denddiide, Ayihudatoonne Ayihuda gidennawanttoo atatetsaa poo'uwaa

odanaw bessee» geeddawaadan, taanikka untunttu haasayeeddawaappe haraa ittibaanne haasayeeddabay baawa» yaageedda.

24 P'awuloosi barenttubaa hawaadan yaagi-ide zaarishshin, Piss's'oosi kooshshaa d'ok'k'u ootsiide Aa haasayaa d'ubbanaw, «P'awuloosaa, neeni gooyaa; neeni darii tamaareeddawe neena gooshshana hanee» yaageedda.

25 Shin P'awuloosi hawaadan yaageedda; «Bonchchetteedda Piss's'oosaa, taani tumatetsaan lo'o yewuwaanne wozanaa k'ofaa haasayiyaawaappe attin gooyikke.

26 Taani Kaatiyaa Agriip'p'aw ha yewuwaa k'onc'c'iyaan odiyaawaa I eree; ayaw gooppe, ha yewuu geeman oosettibeenna diraw, hawaappe ittuunne aappe geemmennawaa taani geeshshaade eray.

27 «Kaatiyaa Agriip'p'aa, neeni nabatuu geeddawaa ammanay? Neeni untunttu geeddawaa ammaniyaawaa taani eray» yaageedda.

28 Kaatiyaa Agriip'p'ay P'awuloosa, «Ha"i ha k'antsa wodattinkka taana ammantsanaw koyyay?» yaageedda.

29 Hewaappe guyye P'awuloosi, «Daro wode gidina, guutsa wode gidina, ne s'alalaa gidakka; shin hachche taani odiyaawaa sisiyaa ubbay k'ay tawaadan k'ashettoppino attin, ta mala gidanaadan S'oossaa woossay» yaageedda.

30 Hewaappe guyyiyaan kaatii, mooddiyaa Piss's'oose, Bariniik'enne, untunttunna de'iyaa ubbay denddi,

³¹ itti bagga simmiide, ittuu ittuwaanna, «Ha bitanii hayk'ussay atto shin, k'ashuwaassikka bessiyaabaa ootsibeenna» yaagi haasayeeddino.

³² Agriip'p'ay Piss's'oosa, «Ha bitanii, «K'eesaarii tabaa pirddo» gibeennentto, bilettanaw dand-dayee shin» yaageedda.

27

P'awuloosi Roome Beedda

¹ Nuuni markkabiyaan S'aaliyaa baanaw k'oppi utteedda wode, P'awuloosanne hara amareeda k'ashetteedda asatuwaa Awugiss's'oosa wotaadaratuwaa giyaawanttuppe itti Yuuliyoosa giyaa s'eetatuwaa kaappoo aatsiide immeeddino.

² Iisiyaa gas'aan de'iyaa gadatuwaa biyaa Adiraamis'iyoonaa markkabiyaan geliide beeddo; Mak'idooniyaa asaa gidiyaa Teselonk'k'e Ariss's'irokoosi nuunanna de'ee.

³ Wonttisa gallassi nuuni Sidoonaa gakkishshin, Yuuliyoosi P'awuloosaw daroppe Aa, «Ne dabbat-tuu neena koshshiyaabaa maaddana mala, neeni untunttukko baanaw danddayaa» yaageedda.

⁴ Hewaappe denddiide, sintsanna nu bolla c'arkkiyaa diraw, K'op'iroosa haatsaan dooddet-teedda sa'aan c'arkkenna bagga beeddo.

⁵ Kil'k'iyaa mataaninne P'inifiliyaa matan de'iyaa abbaa pinniide, Lik'iyaa de'iyaa Muura gakeeddo.

⁶ Hewaan s'eetatuwaa kaappuu S'aaliyaa biyaa Iskkindiriyaa markkabiya demmiide, aan nu-una gelisseedda.

⁷ Nuuni c'ora wodiyaa loddan biidde, daro metuwaan K'enidoosa katamaa

gakkeeddo; hewaanna baanaw nuuna c'arkkuu diggina Salmoonanna aad'd'iide, haatsaan dooddetteedda K'ars's'eesan c'arkkuwaappe te'ettiidde beeddo.

⁸ K'aykka daro metuwaan gas'anna gas'anna aad'd'iide, Laasiya katamaa matan de'iyaa abbaa doonaan Markkabii Woppu Giide Shemppiyaa sa'aa geetettiyaasaa yeeddo.

⁹ Nuuni hewaan c'ora wodiyaan gam"eeddawaappe guyyiyaan, S'oomay biletti diggeedda diraw, markkabiyaan biyaawekka hirggishshin P'awuloosi untuntta zoriidde,

¹⁰ «Asaw, nu buussan wolk'k'aama boshayne daro bashshay de'anawe taw beettee; bashshay yiyaawe c'aanaa bollanne markkabiyaan bolla s'alalaan gidenna; nu shemppuwaa bollaakka yaanawaa» yaageedda.

¹¹ Shin s'eetatuwaa kaappuu P'awuloosi geeddawaappe aatsiide, markkabiyaan de'iyaa wantta azaziyaawenne markkabiyaan goday giyaawaa ammanee.

¹² He abbaa mataa katamay balgguwaa shaac'c'anaw untunttoo miikkenna katamaa; hewaa diraw, c'ora asatuu barenttoo danddayettooppe, Pink'k'e giyaan katamaa gakkiiide, balgguwaa yaan shaac'c'ana mala, yaappe denddanaw zoretteeddino; Pink'k'en de'iyaa markkabii shemppiyaa miikko sa'ay doyetteddawe, away wulliyaasaappenne ushechcha baggappe gidduwaan, k'ay wulliyaasaappenne haddirssappe gidduwaanna.

Abbaa Bollan Gotuu Denddeedda

13 Away kesiyaasaa s'eelliyaa wode ushechcha dugehaa bagga c'arkkuu loddan c'arkkeedda wode, barenttu k'oppeeddawaadan haneed-dawaa untunttoo malatina denddeeddino; markkabii beenna mala oyk'k'iyaa birataa pude dafiide, K'ars's'eesa matattiide, lank'k'iyaanna aad'd'eeddino.

14 Shin darii gam"ennaan, «Awuraak'iis»* giyaa daro wolk'k'aama gotuu haatsaa giddon de'iyaa sa'aappe duge untuntu bolla denddeedda.

15 He gotuu markkabiya dechchiide aatsenan diggina, baanaw nuw danddayettennan is's'eedda diraw, markkabiya I afiyaasaa aggiide beeddo.

16 Nuuni K'eeda giyaa haatsaan dooddetteedda c'arkkuwaappe geemmedda saanna aad'd'iyaa wode, darssi metootiide markkabiya wonggiriyaan naagi ashshanaw danddayeeddo.

17 Untuntu wonggiriya pude kesseed-dawaappe guyyiyaan, gaadiyaan markkabiya s'aas'iide, minisi k'achcheeddino; Sirs's'isa giyaa shafii kumeedda saan barentta kunddissanent-tonne giide hirggiide, markkabiya afiyaa sharaa wotsiide, c'arkkuwaan markkabiya c'oo yeddi aggeeddino.

18 Gotuu wolk'k'aamiide nu bollan wolk'k'aameedda diraw, wonttisa gallassi c'aanaappe abbaan oluwaa doommeeddino.

19 Heezentsiyaa gallassikka markkabiyaan de'iyaa miishshaa untuntu barenttu kushiyan oleeddino.

* 27:14 «Awuraak'iis» Geetettiyaa wolk'k'aama gotuu killi pude-haappe wulaha bagga c'arkkiyaawaa gidiaawaa bessee.

20 Nuuni daro wodiyaa awaanne s'oolinttiyaa be'ennaan, wolk'k'aama uushuu nu bolla bukkishshin, sintsappe d'ayenaan attokko giide k'oppeeddo.

21 Unttuntu daro wodiyaa k'umaa meennaan gam"eeddawaappe guyyiyaan, P'awuloosi he wode unttuntu giddon denddi ek'k'iide, hawaadan yaageedda; «Asaw, hinttenttu ta zoriyaa akkeeddenttonne K'ars's'eesappe denddenaan atteeddentto, hawaa mala bayetsayne k'ohuu nuuna gakkenna.

22 Shin ha"ikka taani hinttentta yayyoppite gaade zoray; ayaw gooppe, ha markkabii bayanaappe attin, hinttenttuppe itti uraa shemppuukka bayenna.

23 Ayaw gooppe, S'oossaa kiitanchchay, taana mooddeedda taani goyinniyaa S'oossaawe, zino k'amma ta matan ek'k'iide,

24 «P'awuloosaa, yayyoppa; neeni Roome gadiyaa Kaatiyaa K'eesaara sintsan ek'k'anaw bessee; be'a, S'oossay bare keekatetsaan neenanna biyaa asaa ubbaa shemppuwaa ashshana» yaageedda.

25 Hewaa diraw asaw, yayyoppite. Ayaw gooppe, he kiitanchchay taw odeeddawaadan hananawaa taani S'oossaa ammanay;

26 shin c'arkkuu nuuna itti haatsaan dood-detteedda sa'aan abbaa doonaan dom"issana» yaageedda.

27 Tammanne oyddentso gallassi Meediti-raaniyaa Abbaan nuuna c'arkkuu yaanne haanne sugishshin, markkabiyaan ootsiyaawanttoo

k'amma bilahii biittaakko mateeddawaa malatedda.

²⁸ Unttuntu likkiyaa gaadiyaa s'eeraan dees's'iyaabaa k'achchiide, haatsaan yeggina, haatsay oytamu mitiriyaa c'iimmateeddawaa ereeddino. Guutsaa gam"iidde, laa'entsuwaa yeggiide, hattamu mitiriyaa c'iimmateeddawaa ereeddino.

²⁹ Unttuntu shuchchattiyaasan kunddenna mala yayyiide, markkabii beenna mala oyk'k'iyaa oyddu birataa markkabiyaappe guyyenna abbaan yeggiide, sa'ay wonttana mala, barenttu s'oossatuwaa woossiino.

³⁰ Markkabiyaan ootsiyaawanttu markkabiyaappe kichchanaw koyyiide, markkabii beenna mala oyk'k'iyaa amareeda biratatuwaa markkabiyaappe sintsa baggana abbaan yeggiyaawaa malatiide, wonggiriyaabbaan wotseedda wode,

³¹ P'awuloosi s'eetatuwaa kaappuwaanne wotaadaratuwaa, «Hawanttu markkabiyaabiddon de'ana d'ayooppe, hinttenttu attanaw danddaykkita» yaageedda.

³² Hewaappe guyyiyaan, wotaadaratuu wonggirii k'ashetteedda gaadiyaa k'ans's'iide, yeddi aggeeddino.

³³ Sa'ay wonttana hanishin, P'awuloosi ubbay k'umaa maana mala, hawaadan yaagiide woosseedda; «Hinttenttu hachchenna tammanne oyddu gallassaa naageeddita; k'ay he ubbankka k'umaa mibeykkita.

³⁴ Hewaa diraw, guutsa k'umaa hinttenttu maana mala, taani hinttentta woossay; ayaw

gooppe, hinttenttu pas'a de'anaw guutsa k'umaa maana koshshee; haray atto hinttenttu huup'iyaa binnanaappe ittuukka bayenna» yaageedda.

³⁵ P'awuloosi hawaa giide, ukitsaa akkiide, ub-baa sintsan S'oossaa galateedda; mentsi Muussaa doommeedda.

³⁶ Hewaappe guyyiyaan ubbay loytsi, barenttoo k'ay k'umaa meeddino.

³⁷ Nuuni markkabiyaan de'iyaa wanttu laa"u s'eetanne laappun tammanne usuppuna.

³⁸ Unttunttu miide kaalleedda wode, c'aanaa zarggaa abbaan oliide markkabiya dees'uwaa kawushisseeddino.

Markkabiya Me'ussaa

³⁹ Sa'ay wontteedda wode, markkabiyaan oot-siyaawanttu gadiyaa eribeykkino; shin haatsay goggiide abbaan geleeddasaa miyyiyaan de'iyaa shafiyaa akeekaan s'eelleeddino. Barenttoo dand-dayettinto, markkabiya he shafiyaakko laag-ganaw barenttu k'ofaa k'achcheeddino.

⁴⁰ Yaatiide markkabii beenna mala oyk'k'iyaa biratatuwaa billiide, abbaa giddo yeggeeddino; he wode, markkabiya koyyeeddasaa zaariide laaggiyaa mitsaa k'achcheedda gaadiyaa billeeddino; hewaappe guyyiyaan, c'arkkuu markkabiya sintsaw sugana mala, markkabiya afiyaa sharaa sintsa baggana d'ok'k'u ootsiide, buussaa doommeeddino.

⁴¹ Shin markkabii c'iimmuu de'iyaa saappe aad'diide haatsaan dooddetteedda sa'aa matan de'iyaa detsasaan dom"etti ek'keedda; markkabiya guyye baggay beetaa sugetsaan

me'ere'ttishshin, sintsa baggay duge d'ishettiide, k'aas's'ennaan is's'i aggeedda.

⁴² Wotaadaratuu k'ashetteedda asaappe ittuunne haatsaa wad'd'iide kessi akkibeenna mala, untuntta wod'anaw zoretteeddino.

⁴³ Shin s'eetatuwaa kaappuu P'awuloosa ashshanaw koyyiide, wotaadaratuwaa mak'k'uwaa is's'eedda; haatsaa wad'aa eriyaa ubbay markkabiyaappe haatsaan guppi guppiide kasetiide gas'aa kesana mala azazeedda.

⁴⁴ Atteeddawanttuppe amareedawanttu sank'k'aan, amareedawanttu k'ay markkabiya me'uwaan kesana mala azazeedda; hewaadan ubbatuukka gas'aa sarotetsaan keseeddino.

28

P'awuloosi Malttaa Giyaa Haatsaan Dooddet- teedda Sa'aa Beedda

¹ Nuuni gas'aa sarotetsaan keseedda wode, he haatsaan dooddetteedda sa'ay Malttaa geetetiyaawaa ereeddo.

² Haatsaan dooddetteedda sa'aan de'iyaa asatuu nuw daro keekatetsaa keekeeddino; iray bukkanaaw doommeedda dirawunne meeguwaaw diraw, tamaa eetsiide, nuuna ubbaa mokkeeddino.

³ P'awuloosi daro k'ays's'eeriyaa mitsaa mis'iide tamaan yeggishshin, marzzaama shooshshay seelaa diraw kesiide, Aa kushiyan s'aas'ettiide, Aa dukkeedda.

⁴ Haatsaan dooddetteedda sa'aan de'iyaa asatuu k'irc'c'anttiyaa shooshshay P'awuloosa kushiyan s'aas'etteeddawaa be'eedda wode ittuu

ittoo, «Tumu ha bitanii shemppuwaa wod'iyaa asaa; haray atto abbaappe I attinakka nu S'oossaa pirdday Aa pas'a de'o gibeenna» yaageeddino.

⁵ Shin P'awuloosi bare kushiyaappe k'irc'c'anttiyaa shooshshaa wus'akkiide, tamaan oleedda; Aa ayinne ootsibeenna.

⁶ Unttuntu, «Aa bollaykka gaafee; woy akeeke-naa kunddiide hayyee» yaagiide Aa naagiino; shin c'ora wodiyaa naagiide, Aa bolla ayinne dummateeddabay d'ayina, «Hawe s'oossaa» yaagiide barenttu k'ofaa bashi aggeeddino.

⁷ Hewaa heeraan haatsaan dooddetti utteedda sa'aa kaappuwaa Pupiliyoosa giyaawoo gadii de'ee; I nuuna imatsatetsaa, heezzu gallassaa siik'uwaan mokki moyzzedda.

⁸ Pupiliyoosa aabbu k'os'uwaa, seelaanne uluwaa kad'aa saketti gisiide de'ee; P'awuloosi Aa soy geliide, aw S'oossaa woosseedda; bare kushiya Aa bolla wotsiide, Aa patseedda.

⁹ Hewaappe guyyiyaan, he haatsaan dooddetteedda sa'aan harggiyaa hara ubbaa asaykka k'ay yiide pas'eedda.

¹⁰ Hewaappe simmina nuuna daro bonchchuwaa bonchcheeddino; nuuni markkabiyaan baanaw denddeedda wode, ogew nuuna koshshiyaabaa nuw immeeddino.

P'awuloosi Malttappe Roome Beedda

¹¹ Heezzu agenaappe guyyiyaan, haatsaan dooddetteedda sa'aan balguwaa aatsiide, «mantte

s'oossaa»* giyaa Iskkinddiriyyaa markkabiyaan baanaw denddeeddo.

¹² Nuuni Siraakuse giyaa katamaa geliide, yaan heezzu gallassaa utteeddo.

¹³ Hewaappe yuuyyiidde, Regiiyume giyaa katamaa gakkeeddo. Itti gallassaappe guyyiyaan, away kesiyaasaa s'eelliyaa wode ushechcha dugehaa bagga c'arkkuu c'arkkina, wonttisa gallassi Putiyaaluusa giyaa katamaa yeeddo.

¹⁴ Hewaan nuuni itti itti ammaniyaawantta demmina, barenttuna laappu gallassaa uttana mala, nuuna woosseeddino; hewaappe k'ay Roome yeeddo.

¹⁵ Roomen de'iyaa ammaniyaawanttu nubaa sisiide, Afiyaasaa Geyaanne «Heezzu Ak'iyaasaa geetettiyaasaa» gakkanaw nuuna mokkanaw yeeddino; P'awuloosi untuntta be'eedda wode S'oossaa galatiide, wozanaan miniseedda.

P'awuloosi Roomen Tamaarisseedda

¹⁶ Nuuni Roome geleedda wode, P'awuloosi barena naagiyaa wotaadaraanna barekka de'anaadan ooseteedda.

¹⁷ Heezzu gallassaappe guyyiyaan, P'awuloosi Ayihudatuwaa kaappatuwaa barekko s'eeseedda; untunttu shiik'eedda wode, untuntta hawaadan yaageedda; «Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani nu asaa woy nu aawotuwaa wogaa iitabaa ayinne ootsennaan, taana Yerusaalamen k'achchiide, Roome asaw aatsiide immeeddino.

* **28:11 Mantte s'oossaa:** Hawanttu laa"u attuma naanatuu, Kastoorinne Paalokisa geetettiyaawanttu Zewusse naanatuwaa gidiide, markkabiyaan de'iyaa asatuwaa naagiyaa s'oossatuwaa geetettiide s'eesettiino.

18 Unttuntu taana biddeeddawaappe guyye, hayk'k'anaw bessiyaabay ta bolla ayinne bayinna diraw, taana billanaw koyyeeddino.

19 Shin hewaa Ayihudatuu eeno geenaan is's'eedda wode, «Tabaa K'eesaare pirddo» gaanawe taana koshsheeddappe attin, taani ta zariyaa mootiyaabay taw de'ina gidenna.

20 Taani hinttentunna gaketanawunne haasayanaw hinttentta s'eeseeddawe hewaassa; ayaw gooppe, Israa'eeliyaa Asay nashechchaan naagiyaawaa diraw taani ha santsalataan k'ashettaad» yaageedda.

21 Ayihuda c'imatuu P'awuloosa, «Nuuni Yihudaappe nebaw dabddaabbiiyaa akkibeykko. Nu ishatuwaappekka haray atto, ittuukka yiide, nebaa odibeenna; woy ne suntsaa bayizziide, nuw odibeenna.

22 Shin he asaa suntsaa ubba saan Asay bayizziide haasayiyaawaa nuuni eriyaa diraw, ne k'ofaa sisanaw koyyeetto» yaageeddino.

23 Unttuntu barenttu yaana gallassaa P'awuloosaw keeriide, he gallassi c'oriide I de'iyaasaa yeeddino; ikka unttunttoo S'oossaa kawutetsaabaa markkatteedda. K'ay unttuntu Yesuusabaa ammanana mala, Muse higgiaappenne nabatuu s'aafeeddawaappe akkiide unttunta tamarissiidde, wonttappe omarssi gakkanaw loytsi odeedda.

24 Baggatuu P'awuloosi geeddawaa ammaneeddino; shin baggatuu ammanibeykkino.

25 Unttuntu barenttu gidдон yewuwaa eeno geenaan is's'eedda wode, P'awuloosi ittibaa geeddawaappe guyyiyaan beeddino; I hawaadan

yaageedda; «Geeshsha Ayyaanay nu aawaatoo nabiyaasiyaasa mas'aafaan,

²⁶ «Neeni he asaakko baade hawaadan ga;

«Hinttenttu sissaa sisana,
shin hinttenttoo gelenna;
hinttenttu s'eelaa s'eelana,
shin be'ikkita.

²⁷ Ayaw gooppe, ha asaa wozanay guzumeedda;
barenttu haytsaa tullisseeddino;
barenttu ayifiyaakka c'iilummeeddino.
Hewe baawentto, barenttu ayifiyaan be'ana;
unttuntu haytsaykka sisana;
unttuntu wozanaykka akeekana;
unttuntu taakko S'oossaakko simmana.
K'ay taanikka unttunta patsana»

yaaga» yaageedda.

²⁸ «Simmi hawe S'oossaa atatetsay, Ayihuda giddennawanttoo kiitetteeddawe hinttenttoo eretto.
K'ay unttunttukka sisana» yaageedda.

²⁹ [P'awuloosi hewaa geeddawaappe guyyiyaan, Ayihudatu barenttu gidдон daro palumettiidde beeddino.][†]

³⁰ P'awuloosi kiraa golliyaan laa"u laytsaa kumentsaa de'iidde, barekko yiyaa ubbaa mokkee.

³¹ Barena ooninne diggennan S'oossaa kawutet-saabaanne Godaa Yesuusi Kiristtoosabaa odiidde, yayyenaan darii k'onc'c'issiide tamarisseedda.

28:27 Isa. 6:9-10 [†] **28:29** Dumma dumma mas'aafatuu hawaa gujjiyaawe, P'awuloosi hawaa geeddawaappe guyyiyaan giyaawaana.

Geeshsha Mas'aafaa
The Holy Bible in the Dawuro language of Ethiopia,
Latin script

copyright © 2024 The Word for the World International

Language: (Dawro)

Contributor: The Word for the World International

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 May 2025 from source files dated 1 May 2025

e663db08-d959-5a91-aa50-cd0737b1040c